

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

kallas härmed till digitalt sammanträde via Zoom **måndagen den 22 februari 2021 kl. 13:15**. Mötet leds från Fullmäktigesalen i Rådhuset och direktsänds på kommunens hemsida. Inloggning sker från 12.30 för att säkerställa att alla kommer in och mötet kan börjas i tid. Vänligen observera att förutom Zoom behöver du logga in i PresidiumPro för att kunna delta i mötet.

Kommunfullmäktiges ärendelista med tillhörande handlingar finns tillgängligt för allmänheten i kommunreceptionen i kommunens servicecenter i Sambiblioteket, Universitetsbacken 3A. Handlingarna finns även på kommunens webbplats, www.harnosand.se

Föredragningslista

1. Allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige 2021
2. Information från revisionen 2021
3. Motion - Pendlarparkering
4. Motion - Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Ålandsbro
5. Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun
6. Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken
7. Klimatanpassningsplan Härnösands kommun
8. God och nära vård Västernorrland
9. Ersättning för tillsynsavgifter
10. Överföring av budget för investeringsmedel från 2020 till 2021
11. Interpellation - Svenska för invandrare, SFI - Svar
12. Avsägelse 2021
13. Valärenden 2021
14. Ärenden för kännedom till kommunfullmäktige 2021
15. Tillkommande motioner, interpellationer och frågor
16. Korta frågor - korta svar 2021

Göran Norlander
ordförande

Kommunstyrelsen

§ 4

Dnr 2020-000084 1.1.1.1

Motion - Pendlarparkering

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att utreda möjligheten att lokalisera en pendlarparkering i Hälledal vid den gamla kiosken, samt

att inte utreda en lokalisering av pendlarparkering vid färjelägena på Hemsön eller fastlandet.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M) och Andreas Sjölander (S).

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

En motion har lämnats av Christina Lindberg (C) till kommunfullmäktige 2020-02-21. Motionären skriver att det i dag finns tre pendlarparkeringar i kommunen. En vid Härnösands central med plats för 50 bilar och 20 motorvärmare. En i Antjärn med 14 platser och 11 motorvärmare och parkering i Veda med plats för fyra bilar. I nuvarande översiktsplan i avsnittet trafik och kollektivt resande är ställningstagandet att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. I väntan på att det ska realiseras i verkligheten menar motionären att denna motion fokuserar på att skapa fler pendlarparkeringar, en åtgärd som gör det möjligt för fler att använda kollektivtrafiken utanför stadskärnan.

Motionären föreslår att en pendlarparkering i Hälledal nära kollektivtrafiken ska utredas samt att utreda en lokalisering av en pendlarparkering vid färjelägena i på Hemsön eller vid fastlandet.

Kommunstyrelsen

Tillväxtavdelningen förslår kommunfullmäktige besluta att samhällsnämnden får i uppdrag att utreda en eventuell pendlarparkering i Hälledal i närheten av kollektivtrafiken. Det finns i dag möjlighet att utnyttja en parkering ägd av kommunen precis intill återvinningsstationen i Hälledal. Parkeringen har inga motorvärmastolpar. På parkering som hör till den nedlagda mataffären finns möjlighet att ladda el- och hybridbilar. De väderskyddade hållplatserna finns dock inte i anslutning till parkeringen utan längre söder ut längs riksväg 90 i höjd med den nedlagda kiosken. Det är eventuellt där som en pendlarparkering skulle kunna anläggas men kommunen äger i dag ingen mark i området.

Tillväxtavdelningen föreslår ingen utredning av pendlarparkering vid färjeläget till Hemsön. En utredning är redan genomförd genom en så kallad åtgärdsvalsstudie som Trafikverket har utarbetat tillsammans med Härnösands kommun och berörda aktörer. I studien finns en pendlarparkering med som förslag till åtgärd. Beslut väntas av Trafikverket om i vilken mån föreslagna åtgärder i studien ska genomföras. Först efter detta kan Härnösands kommun ta nödvändiga beslut om åtgärder. Studien bevakas i det strategiska samarbetet mellan Trafikverket och Härnösands kommun, där representanter från kommunstyrelse- och samhällsförvaltningen ingår. Tillväxtavdelningen ser därför inget behov av en utredning angående en pendlarparkering vid färjeläget.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet påverkar det ekonomiska perspektivet genom tidsåtgång för att utreda en pendlarparkering i Hälledal.

Beslutsunderlag

Tillväxtavdelningens tjänsteskrivelse, 2020-11-30

Åvs Hemsöleden slutrapport

Motion - Pendlarparkering

Kommunstyrelseförvaltningen

Henrik Petre, 0611-348015
henrik.petre@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Pendlarparkering

Förslag till beslut

Tillväxtavdelningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att utreda möjligheten att lokalisera en pendlarparkering i Hälledal vid den gamla kiosken, samt

att inte utreda en lokalisering av pendlarparkering vid färjelägena på Hemsön eller fastlandet.

Beskrivning av ärendet

En motion har lämnats av Christina Lindberg (C) till kommunfullmäktige 2020-02-21. Motionären skriver att det i dag finns tre pendlarparkeringar i kommunen. En vid Härnösands central med plats för 50 bilar och 20 motorvärmare. En i Antjärn med 14 platser och 11 motorvärmare och parkering i Veda med plats för fyra bilar. I nuvarande översiktsplan i avsnittet trafik och kollektivt resande är ställningstagandet att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. I väntan på att det ska realiseras i verkligheten menar motionären att denna motion fokuserar på att skapa fler pendlarparkeringar, en åtgärd som gör det möjligt för fler att använda kollektivtrafiken utanför stadskärnan.

Motionären föreslår att en pendlarparkering i Hälledal nära kollektivtrafiken ska utredas samt att utreda en lokalisering av en pendlarparkering vid färjelägena i på Hemsön eller vid fastlandet.

Tillväxtavdelningen förslår kommunfullmäktige besluta att samhällsnämnden får i uppdrag att utreda en eventuell pendlarparkering i Hälledal i närheten av kollektivtrafiken. Det finns i dag möjlighet att utnyttja en parkering ägd av kommunen precis intill återvinningsstationen i Hälledal. Parkeringen har inga motorvärmarstolpar. På parkering som hör till den nedlagda mataffären finns möjlighet att ladda el- och hybridbilar. De väderskyddade hållplatserna finns dock inte i anslutning till parkeringen utan längre söder ut längs riksväg 90 i höjd med den nedlagda kiosken. Det är eventuellt där som en pendlarparkering skulle kunna anläggas men kommunen äger i dag ingen mark i området.

Tillväxtavdelningen föreslår ingen utredning av pendlarparkering vid färjeläget till Hemsön. En utredning är redan genomförd genom en så kallad åtgärdsvalsstudie som Trafikverket har utarbetat tillsammans med Härnösands kommun och berörda aktörer. I studien finns en pendlarparkering med som förslag till åtgärd. Beslut väntas av Trafikverket om i vilken mån föreslagna åtgärder i studien ska genomföras. Först efter detta kan Härnösands kommun ta nödvändiga beslut om åtgärder. Studien bevakas i det strategiska samarbetet mellan Trafikverket och Härnösands kommun, där representanter från kommunstyrelse- och samhällsförvaltningen ingår. Tillväxtavdelningen ser därför inget behov av en utredning angående en pendlarparkering vid färjeläget.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet påverkar det ekonomiska perspektivet genom tidsåtgång för att utreda en pendlarparkering i Hälledal.

Beslutsunderlag

Åvs Hemsöleden slutrapport

Uno Jonsson
Chef Tillväxtavdelningen

Henrik Petre
Utredare

Bilagor

Åvs Hemsöleden slutrapport

Åtgärdsvalsstudie

Hemsöleden

Ärendenummer: TRV 2018/138850

Ett samarbete mellan:

Härnösands
kommun

TRAFIKVERKET

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Dokumenttitel: ÅVS Hemsöleden

Författare: Fredrik Forslund, Erika Andersson, Joakim Sundén, Magnus Burvall & Christoffer Vikström
- Sweco Society AB

Dokumentdatum: 2020-03-10

Ärendenummer: TRV 2018/138850

Version: 1.0

Fastställt av: Anders Lasell, cPLmu

Kontaktperson: Jan Lindgren, Trafikverket

Trafikverket

Postadress: Trafikverket, Box 417, 801 05 Gävle

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

UTREDNINGSOMRÅDE

Teckenförklaring

 Utredningsområde

Datum: 2020-01-10
 0 50 100 150 200 250
 Meter
 © Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 1 Översikt.

Namn på åtgärdsvalsstudie: HEMSÖLEDEN

JAN LINDGREN, PROJEKTLEDARE

Ansvarig för genomförande: BRITT-INGER GUSTAFSSON, BITRÄDANDE
PROJEKTLEDARE

Organisation: TRAFIKVERKET REGION MITT

Datum - start: 2019-02-08

Datum - avslut: 2020-03-10

Innehållsförteckning

INITIERA	7
Bakgrund och syfte	7
Problembild	7
Avgränsningar.....	8
Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej	8
Tidigare planeringsunderlag och gällande planer	9
Region Västernorrland	9
Härnösand kommun	11
FÖRSTÅ SITUATIONEN.....	12
Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter	12
Nuläge - faktorer som har betydelse för studien.	15
Hemsön.....	15
Hemsöleden	16
Trafik	16
Färjeläget i Strinningen.....	17
Färjeläget i Sanna.....	18
Färjor och sjötrafik.....	19
Resande	20
Kollektivtrafik.....	21
Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien.	21
Krav (<i>funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera</i>)	21
Mål för lösningar (<i>eftersträvad kvalitet</i>)	22
PRÖVA TÄNKBARA LÖSNINGAR	23
Paketeringsförslag	38
Paket A.....	39
Paket B:	41
Paket C:	42
Paket D:.....	43
Paket E:	44
Paket F:	45
Paket G:.....	46
Paket H:.....	47
EFFEKTBEDÖMNING	48

FORMA INRIKTNING OCH REKOMMENDERA ÅTGÄRDER..... 49

Arbetsprocessen..... 53

Bilagor..... 53

KÄLLFÖRTECKNING..... 54

Kvalitetsgranskning 55

Avslut av studie 55

INITIERA

Bakgrund och syfte

Hemsöleden är en färjeled som går mellan Strinningen på fastlandet och Sanna på Hemsön, norr om Härnösand. Leden ingår i det statliga vägnätet som en del av väg 729 och trafikeras av Trafikverket Färjerederiet. Då leden är öns enda förbindelse med fastlandet är den av stor betydelse för öns invånare, näringsliv och de turister som besöker besöksmålen som finns där. Detta betyder även att allmänhetens tillgänglighet till ön är begränsad till de färjor och tidtabeller som används för trafikeringen.

Denna åtgärdsvalsstudie syftar till att få en helhetsbild av nuvarande brister och behov kopplat till färjeleden och tillgängligheten till Hemsön samt att ta fram mål och förslag till åtgärder som behöver vidtas för att öka säkerhet, tillgänglighet, miljö och hälsa vid färjeleden Hemsöleden mellan Strinningen och Sanna. Studien syftar dessutom till att öka tillgängligheten mellan Hemsön och fastlandet i Härnösands kommun.

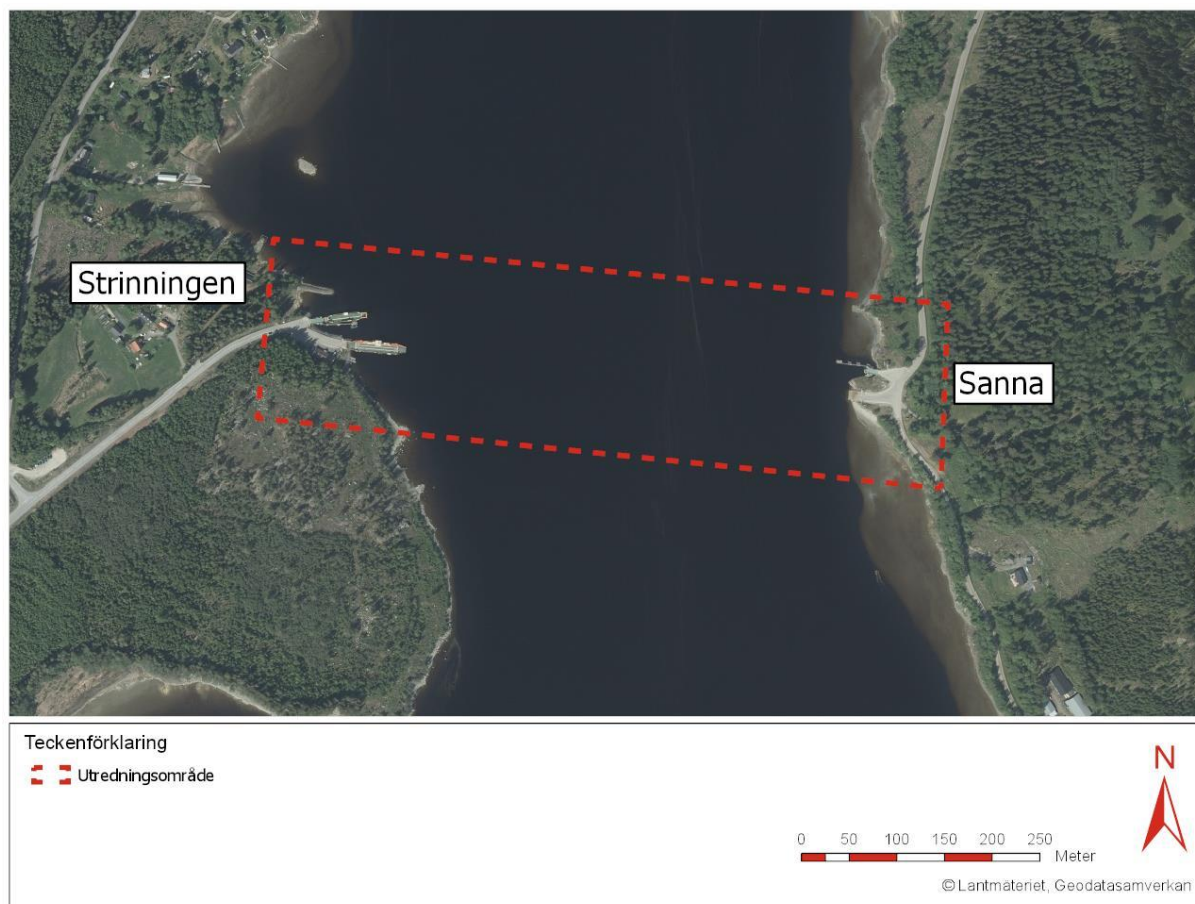
Problembild

I dagsläget finns flera brister kopplat till trafiksäkerhet och det finns behov av förbättrad tillgänglighet.

Vad gäller trafiksäkerhetsbristerna är färjelägena generellt sett otydliga i utformningen och hur trafikanterna ska gå tillväga för att använda förbindelsen. Dessutom saknas separering mellan oskyddade trafikanter och fordon inom färjelägenas områden. Den bristande tillgängligheten gäller både den fysiska tillgängligheten för personer med funktionsvariation och den övergripande tillgängligheten för resor mellan fastlandet och Hemsön.

Utöver detta finns även önskemål om ytterligare funktionalitet vid färjelägena, som toalett samt pendlarparkering.

Avgränsningar

Figur 2 Åtgärdsvalsstudiens geografiska avgränsning.

Avgränsningen för denna ÅVS är ett geografiskt område som inkluderar färjeleden och berörd landinfrastruktur, enligt kartan ovan. För delar av nulägesbeskrivningen som rör trafikflöden, målpunkter och rörelser gäller dock ett större geografiskt område som omfattar hela Hemsön och viktiga målpunkter på fastlandet. Bristbeskrivning, mål och åtgärdsförslag ska beröra person- och godstransporter inom trafikslagen väg och sjöfart.

Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej

- Härnösand kommun
- Region Västernorrland
- Länsstyrelsen Västernorrland
- Din Tur/Kollektivtrafikmyndigheten
- Sjöfartsverket
- Handelskammaren
- Hemsö Skärgårdsförening
- Hemsö IF

- Hemsö Fästning
- Kyrkan/Församlingen
- Försvarsmakten
- Tallatta Aktiebolag (Markägare vid Sanna färjeläge)

Tidigare planeringsunderlag och gällande planer

Ett flertal aktörer har genomfört åtgärder och tagit fram planeringsunderlag som berör denna åtgärdsvalsstudie.

Region Västernorrland

Länstransportplan 2018-2029 (2018)

Länstransportplanen refererar initialt till den regionala utvecklingsstrategin som nämner transportinfrastrukturens betydelse för länets utveckling. Effektiva kommunikationer är en viktig del i ett hållbart samhälle, goda livsmiljöer och jämställdhet mellan könen. Infrastrukturen och de effektiva kommunikationerna ska bidra till att Västernorrland ska upplevas som tilltalande att besöka, leva och verka i. Planen poängterar också att transportsystemet måste förändras för att de framtida klimatutmaningarna ska klaras. I Västernorrland är exempelvis kollektivtrafikens marknadsandel mycket låg jämfört med det rikssnittet.

I länstransportplanen finns inga namngivna objekt som direkt angränsar eller berör utredningsområdet. Planen nämner däremot kollektivtrafikens viktiga roll för den regionala utvecklingen. En god tillgänglighet ”uppnås genom minskade restider, ökad tillgänglighet i kollektivtrafik vad gäller tillgänglig information, fysisk tillgänglighet i bytespunkter och fordon, samt förbättrad samordning mellan olika transportslag exempelvis vad gäller samordnade tidtabeller eller pendlar- och cykelparkeringar”.

Besöksnäringen lyfts även fram som en viktig näring för länet. Visionen är att Västernorrlands destinationer ska vara självklara besöksmål för både svenska och utländska turister. Planen pekar på att det är viktigt att arbeta strategiskt och långsiktigt med att förbättra infrastrukturen och tillgängligheten för att på så sätt ge förutsättningar för destinationerna i länet att vara nationellt och internationellt konkurrenskraftiga.

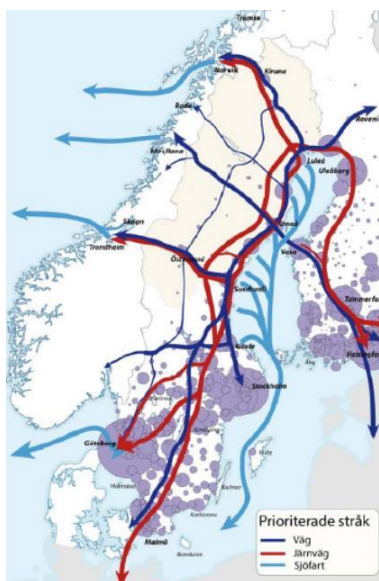
Regionalt trafikförsörjningsprogram (2016)

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet nämner att det den vision som myndigheten arbetar mot är den länsgemensamma visionen som anges i den regionala utvecklingsstrategin: ”Ett stolt Västernorrland med funktion och attraktivitet”. För att nå denna vision har övergripande mål ställts upp för kollektivtrafiken:

- Kollektivtrafiken är attraktiv och modern och utgår från resenärens behov
- Behovsanpassad kollektivtrafik till ett hållbart och inkluderande samhälle
- Kollektivtrafiken bidrar till starka och växande arbetsmarknadsregioner
- Medarbetarnas kompetens och engagemang utgör kollektivtrafikens viktigaste tillgång

Regional systemanalys (2010)

I länstransportplanen hänvisas till en regional systemanalys för de fyra nordligaste länen som tagits fram av Region Västerbotten samt länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län samt regionförbundet i Västerbotten (2010). Analysen beskriver transportsystemets funktion, brister och behov och ska ligga till grund för planeringen av infrastrukturåtgärder 2010–2021. Särskilt pekas på vikten av regionförstoring, att kollektivtrafiken blir ännu mer attraktiv med bättre möjligheter till arbetspendling och att transportinfrastrukturen hänger samman i Sverige, men också stödjer den ökande internationaliseringen inom näringslivet. I systemanalysen identifierade de fyra länen ett antal prioriterade stråk. Systemanalysen anger bland annat att Botniska korridoren behöver fortsätta utvecklas. Botniska korridoren går från finska gränsen i norr till södra Sverige via Norrlandskusten och ligger i nära anslutning till Hemsön, se figur 3 nedan.

Figur 3 Prioriterade stråk. Källa: Regional systemanalys.

I den regionala systemanalysen anges en gemensam målbild med funktionskrav och systemutvecklande åtgärds paket. Systemåtgärderna baseras på en sammanvägning av funktionskraven avseende:

- konkurrenskraftigt näringsliv
- besöksnäringens transportbehov
- väl fungerande arbetsmarknadsregioner
- förbättrad livsmiljö.

Regional utvecklingsstrategi

Målen för den regionala utvecklingsstrategin 2011–2020 är att nå en positiv befolkningsutveckling, ökad tillgänglighet och stärkt innovationsförmåga. Detta blir möjligt genom att fokusera på kompetens, innovation, tillgänglighet och förbättrad infrastruktur tillsammans med att människan sätts i fokus.

Enligt Tillväxtstrategin för Västernorrlands besöksnäring är viktiga strategiska områden för att nå ett hållbart resande bland annat att utveckla knypunkter för kollektivtrafiken där olika transportslag kan

kombineras. Arbetande och turister har olika behov vid sin pendling vilket kan kräva olika lösningar för att uppnå ett hållbart resande. Då majoriteten av resande består av länsinvånare är det svårare att motivera kollektivtrafiksatsningar enbart för turister.

Härnösand kommun

Översiktsplan

Härnösands översiktsplan antogs år 2011¹ och har två kompletterande tematiska tillägg, Vindkraft i Härnösand och Landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Översiktsplanen har ett flertal övergripande ställningstaganden som påverkar Hemsön och utredningsområdet. Bland annat ska förtätning av befintlig bebyggelse och utveckling av kollektivtrafik-/infrastrukturnära stråk göras före utveckling av helt nya områden. Vid nybyggnation av infrastruktur ska även cykel, gång och kollektivtrafik prioriteras över biltrafik. Vidare ska näringslivet ges goda möjligheter till att etablera sig och expandera. Översiktsplanen nämner i detta fall specifikt att Härnösand, som en del av Höga kusten, ska ha en hög attraktionskraft som ger en långsiktig och konkurrenskraftig besöksnäring.

I anslutning till utredningsområdet, på både fastlandet och Hemsön, har kommunen föreslagit LIS-områden för bostäder och besöksnäring. Vad gäller vindkraft finns två mindre kraftverk idag på Hemsön, men i tillägget Vindkraft i Härnösand nämns att Hemsön inte kommer vara aktuell för framtida vindkraftsetableringar.

Detaljplan/områdesbestämmelser

I utredningsområdet finns idag inga gällande detaljplaner eller områdesbestämmelser.

Överenskommelse mellan aktörer för genomförande av studie, eventuellt:	Ja ☐ Nej ☐ Datum: Klicka här för att ange datum.
Eventuell kommentar:	[hjälp] Om kommentera (aktörer, diarienummer, länk till dokumentet etcetera)

Medverkande kompetenser och personer:
Fredrik Forslund, Christoffer Vikström (Sweco)
Eventuell kommentar:

¹ Under 2019 påbörjades ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan som i framtiden är tänkt att ersätta den nuvarande.

FÖRSTÅ SITUATIONEN

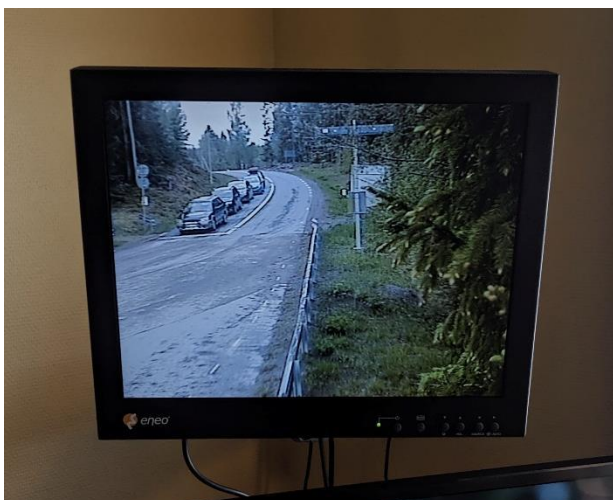
Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter

Vid färjelägena Strinningen och Sanna finns idag brister i trafiksäkerhet och tillgänglighet. Färjelägena har en otydlig utformning och bristfällig information som innebär att trafikanterna har svårt att veta hur de ska gå tillväga för att använda förbindelsen.

Figur 4 Vägen in mot färjeläget i Strinningen (till vänster) och Sanna (till höger). Källa: Google Maps.

På väg in mot färjelägena är sikten begränsad på grund av krön och buskage samt att skyltar saknas som varnar för köbildning, se Figur 4. Detta gör det svårt att veta var kön börjar. Dessutom är tillfartsvägarna där köerna bildas smala. I färjeläget i Sanna finns även en väg som ansluter i färjeläget från södra ön där bilar brukar stå och vänta på färjan. Vid denna väntplats finns ingen stopplinje eller synliga instruktioner om hur de ska gå tillväga för att använda sig av färjeleden. Vid alla tillfartsvägar saknas armaturer som belyser ytorna där köerna brukar bildas.

Figur 5 Kameramonitor som används för att övervaka köns längd från färjvaktarstugan.

Färjepersonalen använder idag kamera för att se hur lång kön är för att kunna besluta om de måste dubblera någon tur eller ej. I Strinningen är kameran dock placerad så färjepersonalen endast kan ha uppsikt över vägen närmast färjeläget, upp till vägkrönet, detta gör det svårt för dem att planera trafikeringen, se Figur 5.

Vid färjeläget i Sanna blockerar kön till färjan delvis även för genomfartstrafik i området, som ska från norra till södra delen av ön. Dessutom är sikten genom kurvan sista biten in mot färjeläget delvis blockerad på grund av buskar och träd.

Figur 6 Färjeläget i Sanna, foto taget från färjan. Gul ring markerar var postlådan och väntrummet finns och den röda ringen anslagstavlor för affischering samt vedbod. Källa: Google Maps.

Vid färjeläget i Sanna finns en postlåda och ett väntrum för resenärer i direkt anslutning till ena färjekajen, se Figur 6. Placeringen av denna postlåda innebär att personer som behöver nyttja denna måste parkera en bit ifrån och antingen gå längs med kön eller korsa den. Det finns ingen separerat stråk för gång och cykeltrafik till väntrummet för de oskyddade trafikanter som ska nyttja färjan.

I båda färjelägena finns anslagstavlor för affischering som står dåligt till där få fotgängare rör sig.

De köer som bildas ned mot färjelägena blockerar tillfarten för busstrafiken som angör färjelägena. Bussarna måste då köra om kön i körfältet för motsatt färdriktning vilket innebär en risk för konflikt med mötande trafik. Färjelägena har dessutom små ytor som kan användas för att vända på fordon vilket kan ge problem för större bussar som trafikerar färjelägena.

Båda färjelägena har busshållplatser av låg kvalitet avseende standard och placering. Busshållplatserna saknar bland annat plattform vilket kan innebära svårigheter för personer med nedsatt rörelsefunktion och motorik. Dessutom ligger hållplatsen i Strinningen till så att resenärerna i vissa fall måste korsa vägen för att ta sig mellan busshållplatserna och färjan.

Kollektivtrafiken på ön är begränsad och tidtabellens upplägg ger inte möjlighet för öns befolkning att pendla kollektivt till närmsta stad för arbete under kontorstid.

På färjelägena saknas separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik.

Båda färjelägena har underhållsbehov i form av förbättrad vägmarkering och asfaltering samt andra underhållsåtgärder som sopning och vinterväghållning. Dagens utformning och (avsaknad av) vägmarkering innebär att områdena är otydliga och svåra att tolka.

Idag saknas pendlarparkering och cykelparkering vid färjelägena. Många önskar kunna parkera bilen vid färjeläget i Sanna och sedan ta buss till fastlandet och Härnösand.

Vid färjelägena saknas toalett. I dagsläget är det ibland problem med att personer och husdjur uträttar sina behov i skogen alternativt på fast utrustning, husfasader eller parkerade bilar.

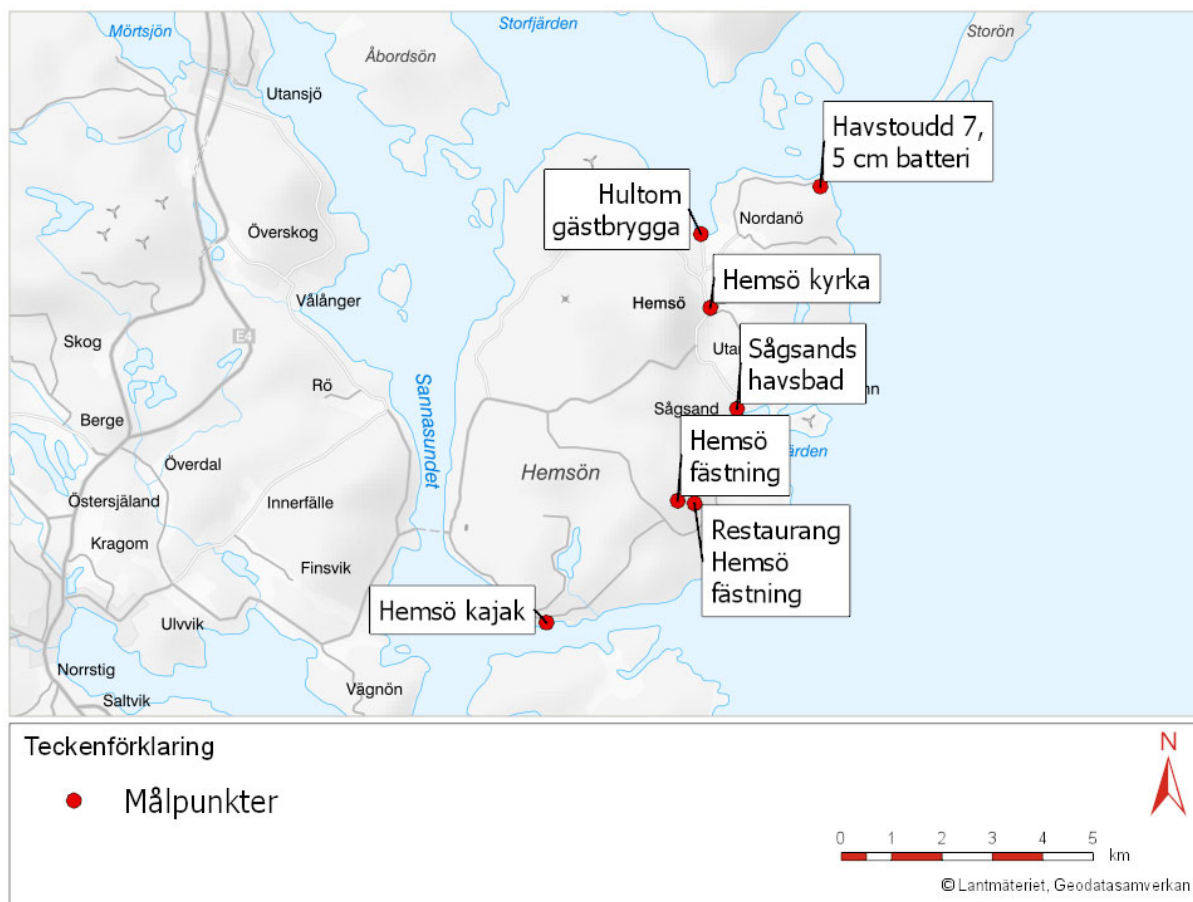
Det faktum att leden trafikeras efter en tidtabell innebär begränsningar i tillgängligheten för trafikanter som måste ta sig mellan ön och fastlandet. Vissa perioder på året, främst under högsommarmånaderna juni, juli och augusti, går färjan med "vändande turer" för att klara av den ökade tillströmningen av fordon/resenärer. Inga mätningar har gjorts av väntetiderna för överfart vid dessa tillfällen, men om volymen är så stor att väntetiden överskrider ordinarie tidtabells turfrekvens innebär detta en minskad tillgänglighet mellan fastlandet och ön.

Då det endast finns två färjor som trafikerar leden kan krisberedskapen för Hemsön påverkas vid driftsstörningar i färjetrafiken. Detta eftersom räddningstjänsten eller hemtjänsten inte har någon stationering på ön. Den ena färjan är en linfärja och den andra en frigående propellerdriven färja. Sårbarheten är som störst vintertid när linfärjan, på grund av isen, inte kan trafikera leden eller vid de tillfällen när någon av färjorna är på varv för översyn.

Nuläge - faktorer som har betydelse för studien.

Hemsön

Hemsön är en ö norr om Härnösand. Ön har 120 bofasta invånare och cirka 140 fritidshus. Majoriteten av bebyggelsen finns på öns norra och östliga del i ett flertal mindre byar. Ön består till stor del av bergigt skogslandskap, men i närheten av byarna finns även odlingslandskap. På en stor del av öns yta bedrivs aktivt skogsbruk.

Figur 7 Målpunkter på Hemsön.

Figur 7 visar målpunkter på Hemsön. Ön är mest känd för de militära anläggningar som en gång i tiden fanns i drift på ön, däribland Hemsö fästning och Havstoudds 7,5 centimeters batteri. Dessa finns fortfarande kvar och är idag välbesökta besöksmål. Vid Hemsö fästning finns restaurang och konferenslokaler. Söder om färjeläget i Sanna ligger Hemsö kajak som hyr ut kajaker samt har en mindre småbåtshamn. På Hemsön finns även Sögsands havsbad som är en välbesökt badstrand.

På ön finns få arbetstillfällen och de flesta pendlar därför till fastlandet för arbete. Närmsta större ort är Ålandsbro, som ligger vid E4 i höjd med Hemsön, och närmsta stad är Härnösand, 18 kilometer från färjeläget i Strinningen. Med 34 kilometer från Strinningen är även Kramfors en realistisk ort att pendla till för arbete.

Hemsöleden

Hemsöleden är färjeleden över Sannasundet som kopplar ihop Strinningen på fastlandet och Sanna på Hemsön. Leden är 540 meter lång och överfarten med färja tar fyra minuter. Leden är helt avgiftsfri för användarna. Hemsöleden är klassad som en F3-led² då antalet boende på ön är under 300 personer, vägens årsmedeldygnstrafik (ÅDT) är under 500 och ledens längd under fem kilometer.

Genom Sannasundet passerar en farled för fartygstrafik som angör hamnar i Ångermanälven. Det finns en viss samordning mellan trafiken i denna farled och trafiken i Hemsöleden. Större fartyg³ rekommenderas underrätta vägfärjan på Hemsöleden om att den är på väg att passera genom sundet.

Trafik

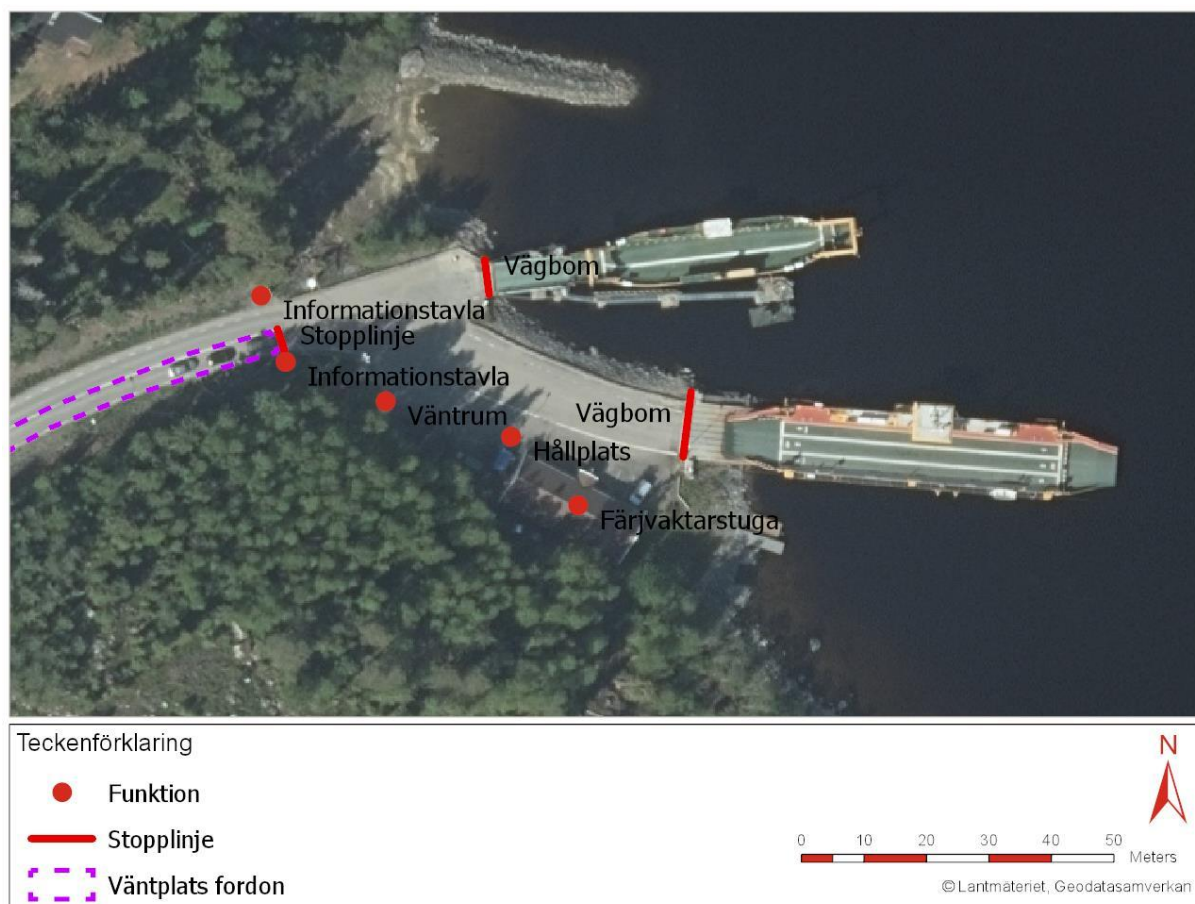
Vägdata

Väg 729 är den väg som huvudsakligen ligger inom utredningsområdet. På fastlandet har vägen en bredd på 6,5 meter medan den är något smalare på ön, 5,8 meter. Från färjeläget i Sanna löper även en enskild väg söderut med en vägbredd om 4 meter. Vägarna som ansluter till färjelägena är enkelt utformade med belagd körbana, utan vägren, och grunda diken i sidoområdena. Väg 729 på fastlandet och över Hemsöleden hade ett ÅDT som uppgick till 320 år 2017. På Hemsön hade väg 729 ett något lägre ÅDT på 253 år 2008. I snitt utgör andelen tung cirka fem procent av den totala trafikmängden på vägen. Alla vägar i utredningsområdet har 70 km/h som hastighetsbegränsning med undantag för en bit av väg 729 i anslutning till färjeläget i Strinningen som har 50 km/h.

² Beskrivs mer utförligt senare i rapporten.

³ Fartyg med en bruttodräktighet över 300.

Färjeläget i Strinningen

Figur 8 Färjeläget i Strinningen.

Färjeläget i Strinningen är den huvudsakliga utgångspunkten för färjeleden. Här finns faciliteter för rederiet som trafikerar färjeleden, färjvaktstuga och garage, samt vänthall, se placering i Figur 8. Framför dessa byggnader finns Färjeläget har två anöringsplatser för färjor, den ena i väg 729s förlängning och den andra just söder om detta. Väntan på avgång görs längs väg 729 i backen in mot färjeläget. Vid stopplinjen på södra sidan om vägen finns en viss skyltning med information om färjeleden och riktlinjer för färd. Vid denna plats finns även möjlighet att via en knapp påkalla personalens uppmärksamhet vid de tidpunkter färjan endast går vid avrop. På den norra sidan vid stopplinjen finns en stor informationstavla om besöksmålen på ön och något närmre havet finns en elektronisk skylt med närmaste avgångstid.

Beroende på vilken anöringsplats som används för dagen leds sedan bilarna över en öppen asfaltsyta in till färjan. Asfaltsytan är öppen och saknar tydliga vägmarkeringar eller kantsten för att vägleda fordonen rätt. Närmast färjornas anöringsplatser finns vägbommar. Färjeläget saknar uppmärkta parkeringsplatser.

Färjeläget i Sanna

Figur 9 Färjeläget i Sanna.

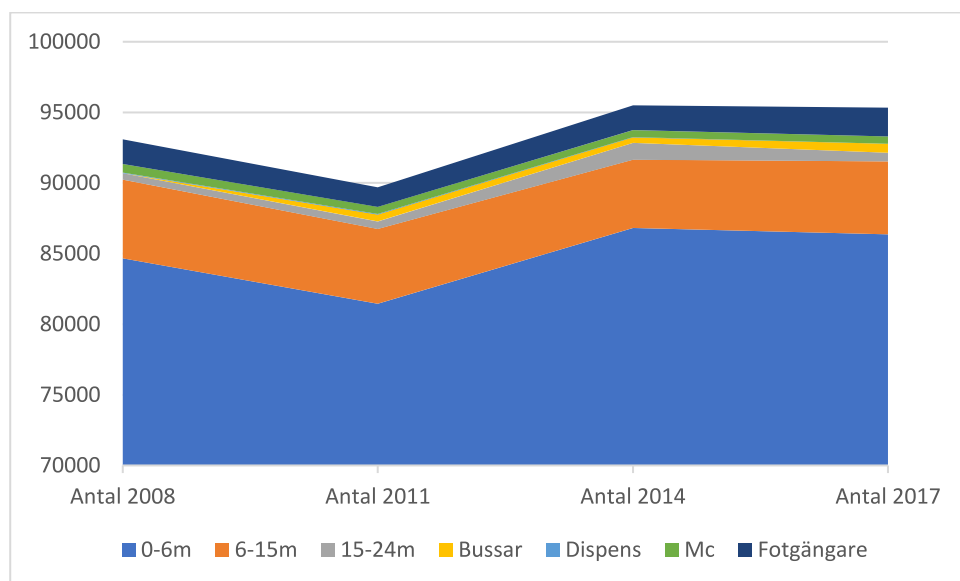
Färjeläget i Sanna har en enkel utformning. Precis som färjeläget i Strinningen finns två anöringsplatser för färjor lokaliserade bredvid varandra, se Figur 9. Likheter finns även i väg 729s anslutning till färjeläget, där fordonen får vänta i nedförsbacken på väg in mot färjeläget. En skillnad är dock att information om hur färjeleden ska användas ligger mellan de två anöringsplatserna, en bit ifrån stopplinjen och området där fordonen väntar.

Precis som i färjeläget i Strinningen består färjeläget av en lite större asfaltsyta. Området är däremot något mer intuitivt, delvis beroende på att asfaltsytans form hjälper till att leda trafiken, men även att området är något mer överblickbart från fordonskön än vad det är i Strinningen. Asfaltsytan avgränsas mot anöringsplatsernas ramper med vägbommar. Genom färjelägets asfaltsyta kan även en del genomfartstrafik ske, från den norra delen av ön till den södra. För denna trafik finns ingen dedikerad vägbana. I den östra delen av asfaltsytan finns två tavlor för affischering i direkt anslutning till vägytan. I direkt anslutning till den norra anöringsplatsen finns en liten friggebod som används som väntkur med en postlåda på fasaden. Vid färjeläget finns inga uppmärkta parkeringsplatser.

Resande

Enligt färjerederiets statistik för Hemsöleden avgick totalt 14 061 turer 2017. På dessa turer fraktades totalt 93 287 fordon, ett snitt om cirka 6,5 fordon per tur, och 2 055 fotgängare, se **Fel! Hittar inte referensskälla..** Över tid har resandet fluktuerat något men det finns inga tydliga trender, se Figur 12.

Fordonstyp	Antal 2008	Antal 2011	Antal 2014	Antal 2017
0-6m	84673	81452	86813	86367
6-15m	5555	5287	4839	5170
15-24m	469	541	1189	593
Bussar		477	395	636
Dispens	38	50	23	17
Mc	608	499	483	504
Fotgängare	1743	1387	1756	2055
Summa	93086	89693	95498	95342

Figur 12 Antal resenärer/fordon per år för Hemsöleden.

Oskyddade trafikanter

Infrastrukturen inom utredningsområdet är inte anpassad för oskyddade trafikanter. Tillfartsvägarna till färjelägena har varken vägren, trottoar eller separerad gång- och cykelbana. Vid kö in mot färjelägena finns inte plats för oskyddade trafikanter att vistas på vägbanan vid möte av trafik som kommer från färjelägena. Vid färjelägena finns ingen infrastruktur eller vägmarkeringar som separerar de oskyddade trafikanterna från fordonstrafiken. Varken vid färjeläget i Sanna eller i Strinningen är det skyltat var oskyddade trafikanter ska invänta färjeavgång.

Olyckor

I utredningsområdet har inga olyckor skett kopplat till färjelägena under de senast 15 åren enligt olycksdatabasen STRADA. Enligt personal vid färjelägen har dock ett antal dikeskörningar med tunga fordon skett i uppførsbacken just norr om färjeläget i Sanna samt i backen ned mot färjeläget i Strinningen. Dessa olyckor har inte resulterat i några personskador och har berott på att vägen är mycket smal vid de tillfällen det är kö in mot färjeläget och det tunga fordonet har skurit ned i dikeskanten med ytterhjulen.

Kollektivtrafik

I utredningsområdet trafikerar två busslinjer, linje 518 mellan Härnösand och Strinningen på fastlandet samt linje 519 mellan Utanö och Sanna på Hemsön. Båda linjerna är sammankopplade med varandra och med färjetrafiken. Bussen på linje 519 släpper av resenärerna i Sanna som sedan får åka färjan över till Strinningen där linje 518 väntar. Vid skolskjutsturer får resenärerna åka hela vägen över till Strinningen med bussen på färjan.

Linje 518 trafikerar mellan Strinningen och Härnösand med sju dubbelturer måndag till fredag under skoltid och med sex dubbelturer under sommaren. Linje 519 trafikerar in en slinga på Hemsön med två dubbelturer måndag till fredag året runt.

Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien.

Parallellt med denna utredning har Trafikverket genomfört en översiktlig rimlighetsbedömning om en bro skulle kunna ersätta dagens färjeled. Resultatet av den utredning (se bilaga 2) visar att det är rimligt att gå vidare med en fördjupad utredning avseende förutsättningar, kostnader, nyttor med mera för att skapa ytterligare underlag för ett eventuellt beslut om en bro ska byggas eller ej.

Krav (funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera)

Trafikverket har tagit fram funktionella krav för färjeleder i Sverige. Vilka krav som gäller för färjelederna beror på vilken klassning de har. Hemsöleden är klassad som en F3-led vilket bland annat innebär att:

- leden ska ha en tidtabell
- leden inte behöver trafikeras nattetid (klockan 22:00 – 06:00)
- oskyddade trafikanter ska vara separerade från fordonstrafik vid lastning och lossning
- cykelställ/cykelskjul ska vid behov finnas vid färjeläge

Mål för lösningar (*eftersträvad kvalitet*)

Målet för åtgärdsvalsstudien år 2030:

- Boende, besökare, samhällsservice och näringsliv har säkra och flexibla transportmöjligheter för gods- och persontrafik mellan Hemsön och fastlandet.

Målpreciseringar för färjeleden:

1. Trafiksäkerhet, service och tillgänglighet är god för alla trafikanter på och vid Hemsöleden och dess färjelägen.
2. Gestaltningen av färjelägena är intuitiv och självförklarande.
3. Färjeleden uppfyller de transportpolitiska målen; tillgänglighet, trafiksäkerhet, miljö och hälsa.

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☐ Nej ☐	
Fredrik Forslund, Christoffer Vikström & Magnus Burvall (Sweco)	
Eventuell kommentar:	

PRÖVA TÄNKBARA LÖSNINGAR

För att få en samlad bild över de brister och behov som finns inom åtgärdsvalsstudieområdet samt ge förslag på åtgärder, med hjälp av fyrstegsprincipen, genomfördes en workshop den 28 maj 2019 på Hemsön. På workshopen förankrades även avgränsningen och målbilden för åtgärdsvalsstudien.

Följande personer deltog på workshopen:

- Eva Kempe, Markägare Hemsön
- Monica Bystedt, Hemsö IF
- Tord Lindh, Hemsö IF
- Monika Bäcklund, Hemsö Skärgårdsförening
- Torsten Norberg, Hemsö Skärgårdsförening
- Ulf Rehnberg, Trafik och infrastrukturplanerare, Härnösands kommun
- Daniel Johannsson, Strateg miljö, hållbarhet och infrastruktur, Härnösands kommun
- Lars Nässén, Trafikplanerare, Din Tur
- Ingela Öhrling, Samhällsplanerare, Trafikverket
- Lena Nordung, Kommunikationsansvarig region Mitt, Trafikverket
- Maja Partapuoli, Samhällsplanerare, Trafikverket
- Karin Nilsson, Trafikingenjör, Trafikverket
- Kristofer Engstrand, Underhåll väg, Trafikverket
- Britt-Inger Gustafsson, Utredare, Trafikverket
- Jan Lindgren, Senior utredningsledare, Trafikverket
- Harry Reinikka, Sektionschef Hemsöleden, Trafikverket Färjerederiet
- Johan Nylander, Befälhavare, Trafikverket Färjerederiet
- Jonas Jönsson, Befälhavare, Trafikverket Färjerederiet
- Jim Löfgren, Rederiingenjör, Trafikverket Färjerederiet
- Sebastian Irons, Sjöfartsverket
- Magnus Burvall, Processledare, Sweco Society AB
- Fredrik Forslund, Uppdragsledare, Sweco Society AB

I Tabell 1 finns en sammanställning över identifierade brister och behov samt föreslagna åtgärder. Av tabellen framgår även grunden för bedömningen av vilka åtgärder som projektgruppen valt att inte gå vidare med. Generellt rör det sig om åtgärder som ingår i andra föreslagna åtgärder eller att åtgärden bör hanteras inom ramen för andra utredningar.

Tabell 1 Åtgärdstabell.

Nr.	Problem/brist/behov som hanteras	Åtgärd som studerats och bedömts	Steg enligt fyrstegs-principen	Relevans mål-uppfyllelse enligt målen i Förstå situationen	Bedömning genomför-barhet	Gå vidare Ja/Nej	Kommentar <i>Allmän kommentar samt motiv till bortsortering om Nej</i>
Sanna och Strinningen							
1	Fungerande väntrum i färjeläget i Sanna med tillgång till nödvändig service (exempelvis hjärtstartare och cykelställ)	Anlägg ny tillgänglig servicepunkt i Sanna med väntrum, cykelställ och hjärtstartare samt plats för affischering och postlåda	3	1	Medel	Ja	Förutom en standardhöjning av väntrummet är det också bra att de funktioner som idag finns utspridda i Sanna samlas till en punkt för att minska onödigt "spring" i färjeläget.
2		Anpassa dagens väntrum så det blir tillgängligt och så det finns yta avsedd för cykelparkering i direkt anslutning till byggnaden	3	1	Hög	Nej	Nuvarande bod som fungerar som väntrum är av enkel karaktär och det är oklart om det går att anpassa den så den uppfyller dagens standard avseende tillgänglighet.

3	Behov av varaktig toalettlösning i Sannas färjeläger	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Sanna	3	1	Medel	Nej	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av toalett i Sanna är litet, åtgärden rekommenderas därför ej genomföras.
4	Behov av varaktig toalettlösning i Strinningens färjeläger	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Strinningen	3	1	Hög	Ja	Ökar servicenivån i färjeläget till resenärerna.
5	Behov av renare färjeläger i både Sanna och Strinningen	Översyn av färjelägenas driftsinstruktioner för en ökad renhållningsfrekvens	1	1, 3	Hög	Nej	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av ökad renhållning är litet och rekommenderas därför ej genomföras.
6	Vägen norr om färjeläget i Sanna samt tillfartsvägen i Strinningen har bristfällig vägmarkering	Bredda tillfartsvägarna till färjelägena med en fil till så de möjliggör möten och passage av fordon	3	1	Medel	Ja	Minskar risken för konflikter mellan mötande fordon.
7	och är för smal för att rymma både fordon som köar till färjan och bilar/tunga fordon som	Förtydliga vägbanor och gångstråk med vägmarkeringar	2	1,2	Hög	Ja	Förtydligar området där bilarna förväntas stå i kö.

8	kör om eller som kommer från färjan	Anlägg trafiksignaler som reglerar trafiken förbi köerna så trafik i två riktningar kan samsas i ett och samma körfält	2	1,2	Hög	Nej	I förankringsskedet inkom synpunkter om denna åtgärds kostnader som innebär att den ej rekommenderas genomföras.
9	Färjelägena saknar separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik	Anlägg kantstensseparerat GC-stråk där oskyddade trafikanter rör sig	2	1,2	Hög	Ja	Ökar både trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter samt förtydligar trafikrummet för fordon.
10		Anlägg GCM-stöd där oskyddade trafikanter rör sig	2	1,2	Hög	Ja	I förankringsskedet inkom synpunkter om att denna åtgärd redan genomförts under sommaren/hösten 2019. Åtgärden ingår därför ej i något paket.

11	Behov av pendlarparkering i Sanna	Anlägg pendlarparkering i Sanna	4	1	Medel	Ja	Ger Hemsöborna bättre möjlighet att pendla med kollektivtrafiken
12	Behov av parkeringsmöjligheter i Strinningen för besökare av Hemsön	Anlägg parkeringsplats i Strinningens färjeläge	4	1	Medel	Nej	Det behov som finns bedöms inte vara tillräckligt stort för att motivera ingreppet och kostnaden en parkering skulle innebära
13	Sikt mot färjeläget och färjorna skymms av träd och buskage vid ankomst från norr i Sanna	Siktröj skymmande träd och buskage i Sanna så färjorna och anöringsplatserna blir synlig från den nordliga tillfartsvägen	2	1,2	Hög	Ja	Med bättre sikt blir området tydligare och lättare att tolka
14	Behov för färjepersonalen att se ankommande fartyg som ska passera genom Sannasundet i nordlig riktning	Siktröjning av skymmande träd och buskage söder om färjvaktarstugan för övervakning av sjötrafik i farleden	2	1,3	Hög	Nej	Kan vara problematiskt ur ett naturvärdesperspektiv då strandmiljön i ett stort område påverkas. Samtidigt finns en mindre invasiv åtgärd men som ger samma effekt.

15		Utreda kamera vid linfärjans anföringsplats i Sanna för övervakning av sjötrafik i farleden	1	1,3	Hög	Ja	Ger samma funktion som åtgärd 14 men är mindre invasiv, skulle kunna genomföras på kort sikt.
16	Sikten mellan färjeläget och fordonsköen på fastlandet i Strinningen är skyddad för både färjeresenärer och färjepersonal. Färjepersonalen har svårt att se hur lång kö är.	Anlägg hög kameramast med 360-graders kamera alternativt ytterligare en kamera längre upp i backen för "övervakning" av kö och färjeläge.	2	1	Hög	Ja	Ger förbättrade möjligheter till att planera dubblingsturer och "tända" skylt som varnar för kö.
17		Anlägg en digital skylt som visar kösituationen in mot färjeläget	2	1,2	Hög	Nej	I förankringsskedet inkom synpunkter om åtgärdens kostnader som innebär att åtgärden ej rekommenderas genomföras.
18	Vintertid känns det otryggt att köra på grund av halkiga vägar vid färjeläget i Strinningen	Se över driftsinstruktioner för snöröjning och halkbekämpning i färjeläget	1	1	Hög	Ja	De branta backarna och korta siktlinjerna vid båda färjelägena ställer höga krav på halkbekämpning vid halt väglag.

19	Avståndet mellan stopplinje och bom vid påfart av linjefärja i Strinningen är långt vilket kan leda till kön flyttas fram till färjebommen när färjan blir full	Utreda eventuell flytt av bommarna vid färjorna i Strinningen till bilköns stoppstreck	1	1,2	Hög	Ja	En flytt skulle kunna underlätta färjepersonalens lastning av färjorna och kan minska risken för bilar som blockerar funktionerna i färjeläget.
20	Problem med hastighet vid påkörandet på färjan vid låg/högvatten vilket ger störande buller för närboende och risk för skador på påkörande fordon	Montera skyltar "kör sakta" i Strinningens och Sannas färjelägen.	2	1,2	Hög	Ja	Ger vägledning om hur fordonen bör framföras inne i färjelägena.
21	Behov av säker busshållplats i Sanna och Strinningen	Anlägg trafiksäker hållplats i båda färjelägena	3	1	Hög	Ja	Ökar tydligheten i trafikrummet och förbättrar tillgängligheten och orienterbarheten för oskyddade trafikanter.

22	Trångt och farligt för bussar att vända i Strinningens färjeläge	Anlägg vändplats för bussar i Strinningens färjeläge	4	1	Medel	Ja	Dagens utformning av färjeläget innebär att manövern som krävs för att vända bussen är trafikfarlig och ett arbetsmiljöproblem för chauffören. Dessutom kan framkomligheten påverkas av bilar som rör sig i området. En ny vändplats innebär förmodligen att ny mark måste tas i anspråk.
47	Belysning saknas vid közonerna på tillfartsvägarna vid Strinningens och Sannas färjelägen	Anlägg belysningsstolpar och armaturer som lyser upp közonerna och GC-vägarna in mot färjelägena i Strinningen och Sanna	2	1,2	Hög	Ja	Dagens bristfälliga belysning har negativ effekt på trafiksäkerhet, trygghet och vägledning.
Färjetrafik							
23	Behov av översyn av färjans tidtabell för att matcha utbud med efterfrågan	Gör en översyn av tider och utbud av både anropsstyrda och regelbundna turer för vinter och sommar så tomma turer minimeras	1	1	Hög	Ja	Bör minst göras en gång per år.

24	Gnissel från linfärjan stör boende i närområdet	Använd endast motorfärja	1	1	Hög	Nej	Kapaciteten på motorfärjan är inte tillräcklig under högsäsong. Finns även miljömässiga och resursmässiga fördelar med att använda linfärjan så mycket som möjligt.
25		Vattenbegjut angöringsrampen för linfärjan för minskat gnissel	2	3	Hög	Ja	Kan ge en behagligare ljudmiljö i och kring färjeläget.
26	Linfärjans vajer kan fastna i isflak och köras sönder av passerande fartyg i farleden	Byte av färja i god tid inför vintersäsongen	1	1,3	Hög	Ja	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att det idag redan finns fungerande rutin för detta. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
27	Det kan uppstå problem när hemtjänsten inte har företrädare, som blåljuspersonal/-fordon, till färjeleden då även de till viss del rycker ut i situationer som kan bli akuta om de inte	Undersök möjligheten om att Hemtjänsten kan räknas som blåljus när de får ett larm från en brukare, och därmed få förtur till färjan med SOS Alarm.	1	3	Hög	Ja	Åtgärden har redan genomförts under 2019 och ingår därför ej i något paket.

28	kommer fram i tid (exempelvis kopplat till medicinerings o. dyl.)	Översyn av larmlista hos färjerederiet för att säkerställa att alla viktiga organisationer/personer finns med	1	3	Hög	Ja	I en krissituation är det viktigt att alla viktiga nödvändiga parter nås av rätt information.
29	Krisberedskapen på Hemsön dålig om det är störningar i färjetrafiken	Stationera en brandbil och hemtjänstbil på Hemsön vid längre planerade avbrott i färjetrafiken	1	3	Hög	Ja	Vid de få avbrott som inträffar kan detta vara en åtgärd som säkrar beredskapen på ön.
30		Starta linfärjan vintertid om det blir problem med den frigående	1	1,3	Hög	Ja	Förutsätter att trafiken i färjeleden genom sundet stoppas tillfälligt och att isen i färjeleden bryts.
Samverkan och information							
31	Behov av utökad samverkan	Förbättrad samordning som rör Hemsöleden, genom att Hemsöleden sätt upp på bevakningslistan till överenskommelsen mellan Trafikverket och Härnösands kommun	1	1	Hög	Ja	Är viktigt med dialog då kommunen dels har ett beroende av goda kommunikationer till Hemsön för öns attraktivitet och för den samhällsservice de ansvarar för på ön.

32		Färjerederiet bör ingå tydligare i överenskommelsen mellan kommunen och Trafikverket	1	1	Hög	Ja	Sjöfart ingår redan idag i överenskommelsen. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
33		Skärgårdsföreningen bör bjudas in av Färjerederiet vid översyn av tidtabellerna	1	1	Hög	Ja	I förankringsskedet inkom synpunkter om att det redan finns fungerande rutiner och forum för dialog mellan skärgårdsföreningen och Färjerederiet i drifts och utvecklingsfrågor. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
34		Inför årliga möten mellan färjerederiet, blåljus och andra tjänstepersoner avseende krisberedskap	1	1,3	Hög	Ja	Vid kris kan en fungerande färjeled vara skillnaden mellan liv och död.

35	Utrustningen för anrop av färja ej tillgänglighetsanpassad	Tillgänglighetsanpassa utrustningen för anrop av färjetur	2	1,2	Hög	Ja	Utrustningen för anrop av färjetur är en central del i användandet av färjeleden. Att den inte är tillgänglighetsanpassad riskerar utesluta delar av samhället från att använda färjeleden.
36		Ta fram en tillgänglighetsanpassad digital tjänst (mobilapp/hemsida) som kan användas för anrop av färjetur	2	1,2	Hög	Ja	En digital tjänst via mobilapp/hemsida ger inte bara möjlighet att tillgänglighetsanpassa dagens funktion utan även att höja servicenivån för alla användare.
37	Instruktioner saknas för gångtrafikanter som ska åka med ordinarie tur som har inga eller få resenärer. Detta kan leda till att gångtrafikanter kliver ombord på färjan utan att färjepersonalen uppmärksammas om att någon vill åka med.	Förbättra informationen för fotgängare om att de inte får kliva på fartyget när bommen är nedfäld och/eller installera kallelseknapp på väl utvalt ställe så de kan påkalla uppmärksamhet där de uppehåller sig inför avgång (exempelvis i väntrummet)	2	2	Hög	Ja	Totalt handlar det om relativt små volymer resenärer som berörs, en enkel och billig åtgärd som denna kan därför vara relevant.

38		Gångtrafikanter som åker med ordinarie tur måste anmäla sig enligt rutiner för anropsstyrda turer	1	2	Hög	Nej	Gör det onödigt otydligt och svårt för resenärerna att förstå hur de ska använda förbindelsen när vissa resenärer måste anropa medan andra inte behöver det för samma tur.
39	Digitala informationstavlan visar endast planerad trafik och större avvikelser, inte mindre förseningar	Utreda system som kan informera om aktuell trafiksituation	1	2	Hög	Ja	Kan ge mer relevant information till användarna av färjeleden helt automatiskt. Kan även ge möjlighet att koppla till andra informationskanaler än skylten (hemsida, appar eller dylikt)
40		Inför instruktion till personalen om att uppdatera skylten manuellt även vid mindre driftsstörningar/avvikelser i trafikeringen	1	2	Hög	Nej	Utredning av system för information om aktuell trafiksituation (åtgärd 39) får visa hur personalen bäst kan informera.

41	Behov av bättre och tydligare styrning av trafiken på fastlandet samt från norr respektive söder på Hemsön	Utreda digitalt signalsystem (stoppsignal) så att besökare vet vilken färja ska lastas och när den ska börja göra det	1	2	Hög	Ja	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
42	Digitala informationsskylten behöver kunna läsas från flera håll	Hitta annan placering av informationsskylten så alla kan se informationen	2	2	Hög	Nej	Det bedöms inte finnas något läge där nuvarande skylt kan placeras och ses tydligt från både nordliga och sydliga tillfartsvägen samtidigt.
43		Installera ytterligare en informationsskylt i Sanna och placera skyltarna vid var sin tillfart	2	2	Hög	Ja	Ökar tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
44	Otydligt/felvisande information i bussarnas tidtabell om hur de ansluter mot färjan	Förtydliga bussarnas tidtabeller så besökarna förstår hur kollektivtrafiken fungerar	2	2	Hög	Ja	Kan exempelvis göras genom att lägga till en anslutningsrad med färjans avgångs-/ankomsttid i tidtabellen.

45	Start-/stoppsignal för fordonskö i Strinningen endast kopplad till den linfärjan färjan vilket gör att den visar rött trots att lastning ska börja av den frigående färjan. Signalen visar ej heller vilken färja som trafikanten ska köra till.	Utreda förbättring av signalsystemet så det kan användas för båda färjorna	1	2	Hög	Ja	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
Övrigt							
46	Bristande tillgänglighet mellan Hemsön och fastlandet på grund av färjans tidtabell	Genomför fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön	1	1	Hög	Ja	Tidigare utförd rimlighetsbedömning (2019) har visat att det kan vara motiverat att ytterligare utreda bland annat förutsättningar och samhällsekonomi för en bro mellan fastlandet och Hemsön. Utredningen skulle kunna vara ett underlag till ett framtida beslut om en bro ska byggas eller inte.

Paketeringsförslag

Tabell 2 Paketeringsförslag.

Paket	Ingående lösningar	Kommentar	Uppskattad kostnad för åtgärd (inkl. planering), prisnivå 2015-06
A	6, 7, 9, 13, 18, 21, 22, 47	Åtgärder som avser höja trafiksäkerheten i färjelägena	7,7 Mkr
B	1, 35, 36	Åtgärder som rör tillgänglighet	-
C	19, 37, 39, 41, 43, 44, 45	Informations- & skyltningsåtgärder	2,5 Mkr
D	4, 11	Åtgärder för ökad servicenivå	1,7 Mkr
E	28, 29, 30, 34	Åtgärder för ökad krisberedskap	-
F	20, 25	Bulleråtgärder	-
G	15, 16, 23, 31	Trafikeringsåtgärder	0,8 Mkr
H	46	Bro	-

Paket A

Paket A innebär åtgärder som syftar till att höja trafiksäkerheten. Detta innefattar bland annat att bredda tillfartsvägarna till färjelägena så att de möjliggör möten och passage av fordon, separata GC-stråk/trottoar, belysning över közonerna och GC-vägar, halkbekämpning och siktröjning i Sanna. Färjelägena saknar idag separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik. Paketet innehåller trafiksäkerhetshöjande åtgärder för att separera fordonstrafikanter från oskyddade trafikanter. Åtgärder i paket A som bidrar till detta är bland annat anläggande av kantstensseparerat gång- och cykelstråk där oskyddade trafikanter rör sig.

Tabell 3 Paket A.

Åtgärd nr	Paket A: Trafiksäkerhet	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
6	Bredda tillfartsvägarna till färjelägena med en fil till så de möjliggör möten och passage av fordon	Minskar risken för konflikter mellan mötande fordon.	Ja	3
7	Förtydliga vägbanor och gångstråk med vägmarkeringar	Förtydligar området där bilarna förväntas stå i kö.	Nej	2
9	Anlägg kantstensseparerat GC-stråk där oskyddade trafikanter rör sig	Ökar både trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter samt förtydligar trafikrummet för fordon.	Ja	2
13	Siktröj skymmande träd och buskage i Sanna så färjorna och angöringsplatserna blir synliga från den nordliga tillfartsvägen	Med bättre sikt blir området tydligare och lättare att tolka	Nej	2
18	Se över driftsinstruktioner för snöröjning och halkbekämpning i färjeläget	De branta backarna och korta siktlinjerna vid båda färjelägena ställer höga krav på halkbekämpning vid halt väglag.	Nej	1
21	Anlägg trafiksäker hållplats i båda färjelägena	Ökar tydligheten i trafikrummet och förbättrar tillgängligheten och orienterbarheten för oskyddade trafikanter.	Ja	3

22	Anlägg vändplats för bussar i Strinningens färjeläge	Dagens utformning av färjeläget innebär att manövern som krävs för att vända bussen är trafikfarlig och ett arbetsmiljöproblem för chauffören. Dessutom kan framkomligheten påverkas av bilar som rör sig i området. En ny vändplats innebär förmodligen att ny mark måste tas i anspråk.	Ja	4
47	Anlägg belysningsstolpar och armaturer som lyser upp közonerna och GC-vägarna in mot färjelägena i Strinningen och Sanna	Dagens bristfälliga belysning har negativ effekt på trafiksäkerhet, trygghet och vägledning.	Ja	2

Paket B:

Paket B innehåller åtgärder som primärt avser förbättra färjeledens tillgänglighet, bland annat för personer med funktionsnedsättningar men även för allmänheten i stort. Åtgärderna utgörs av tillgänglighetsanpassning av information, anrop av färjetur samt anläggning av ny tillgänglig servicepunkt i Sanna.

Tabell 4 Paket B.

Åtgärd nr	Paket B: Tillgänglighet	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
1	Anlägg ny tillgänglig servicepunkt i Sanna med väntrum, cykelställ och hjärtstartare samt plats för affischering och postlåda	Förutom en standardhöjning av väntrummet är det också bra att de funktioner som idag finns utspridda i Sanna samlas till en punkt för att minska onödigt "spring" i färjeläget.	Ja	3
35	Tillgänglighetsanpassa utrustningen för anrop av färjetur	Utrustningen för anrop av färjetur är en central del i användandet av färjeleden. Att den inte är tillgänglighetsanpassad riskerar utesluta delar av samhället från att använda färjeleden.	Ja	2
36	Ta fram en tillgänglighetsanpassad digital tjänst (mobilapp/hemsida) som kan användas för anrop av färjetur	En digital tjänst via mobilapp/hemsida ger inte bara möjlighet att tillgänglighetsanpassa dagens funktion utan även att höja servicenivån för alla användare.	Ja	4

Paket C:

Paket C innebär åtgärder som bidrar till att höja tillgängligheten i färjelägena i form av förbättrad information och skyltning. Detta innefattar bland annat att sätta upp en digital informationsskylt, förbättra informationen i färjelägena för fotgängare om regler för ombordstigning och anrop samt utredningar om flytt av bommar, digitala informationssystem och digitala signalsystem.

Tabell 5 Paket C.

Åtgärd nr	Paket C: Information & skyltning	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
19	Utreda eventuell flytt av bommarna vid färjorna i Strinningen till bilköns stoppstreck	En flytt skulle kunna underlätta färjepersonalens lastning av färjorna och kan minska risken för bilar som blockerar funktionerna i färjeläget.	Ja	1
37	Förbättra informationen för fotgängare om att de inte får kliva på fartyget när bommen är nedfäld och/eller installera kallelseknapp på väl utvalt ställe så de kan påkalla uppmärksamhet där de uppehåller sig inför avgång (exempelvis i väntrummet)	Totalt handlar det om relativt små volymer resenärer som berörs, en enkel och billig åtgärd som denna kan därför vara relevant.	Nej	2
39	Utreda system som kan informera om aktuell trafiksituation	Kan ge mer relevant information till användarna av färjeleden helt automatiskt. Kan även ge möjlighet att koppla till andra informationskanaler än skylten (hemsida, appar eller dylikt)	Ja	1
41	Utreda digitalt signalsystem (stoppsignal) så att besökare vet vilken färja ska lastas och när den ska börja göra det	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	1
43	Installera ytterligare en informationsskylt i Sanna och placera skyltarna vid var sin tillfart	Ökar tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	2
44	Förtydliga bussarnas tidtabeller så besökarna förstår hur kollektivtrafiken fungerar	Kan exempelvis göras genom att lägga till en anslutningsrad med färjans avgångs-/ankomsttid i tidtabellen.	Nej	2
45	Utreda förbättring av signalsystemet så det kan användas för båda färjorna	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	1

Paket D:

Paket D innebär åtgärder som bidrar till att öka servicenivån vid färjelägena. Paketet innefattar att anordna toalett i anslutning till väntrum i färjeläget i Strinningen och att anlägga en pendlarparkering i Sanna.

Tabell 6 Paket D.

Åtgärd nr	Paket D: Service	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
4	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Strinningen	Ökar servicenivån i färjeläget till resenärerna.	Ja	3
11	Anlägg pendlarparkering i Sanna	Ger Hemsöborna bättre möjlighet att pendla med kollektivtrafiken	Ja	4

Paket E:

Åtgärderna i paket E avser öka robustheten i ledens funktion för en förbättrad krisberedskap på Hemsön. Paketet inkluderar både åtgärder som syftar till att förbättra samverkan och kommunikationen mellan färjerederiet och blåljuspersonal, exempelvis undersökning om hemtjänsten kan klassas som blåljuspersonal, översyn av larmlista samt årliga möten mellan parterna, så väl som åtgärder som syftar till att förbättra tillgängligheten till och från ön för blåljuspersonal i händelse av driftsavbrott i färjetrafiken, exempelvis stationering av räddningsfordon på ön och uppstart av linfärja vintertid.

Tabell 7 Paket E.

Åtgärd nr	Paket E: Krisberedskap	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
28	Översyn av larmlista hos färjerederiet för att säkerställa att alla viktiga organisationer/personer finns med	I en krissituation är det viktigt att alla viktiga nödvändiga parter nås av rätt information.	Nej	1
29	Stationera en brandbil och hemtjänstbil på Hemsön vid längre planerade avbrott i färjetrafiken	Vid de få avbrott som inträffar kan detta vara en åtgärd som säkrar beredskapen på ön.	Nej	1
30	Starta linfärjan vintertid om det blir problem med den frigående	Förutsätter att trafiken i färjeleden genom sundet stoppas tillfälligt och att isen i färjeleden bryts.	Nej	1
34	Inför årliga möten mellan färjerederiet, blåljus och andra tjänstepersoner avseende krisberedskap	Vid kris kan en fungerande färjeled vara skillnaden mellan liv och död.	Nej	1

Paket F:

Paket F innehåller åtgärder som syftar till att minska buller i färjelägena och dess omgivning. Paketet innehåller två åtgärder där den ena syftar till att minska själva källan till bullret, genom att minska hastigheten för fordonen vid påfart av färja, medan den andra syftar till att minska gnisslet som uppstår när färjan rör sig mot angöringsrampen genom att vattenbegjuta denna del.

Tabell 8 Paket F.

Åtgärd nr	Paket F: Buller	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
20	Montera skyltar "kör sakta" i Strinningens och Sannas färjelägen.	Ger vägledning om hur fordonen bör framföras inne i färjelägena.	Nej	2
25	Vattenbegjut angöringsrampen för linfärjan för minskat gnissel	Kan ge en behagligare ljudmiljö i och kring färjeläget.	Nej	2

Paket G:

Paket G innebär åtgärder som rör färjelägenas och färjetrafikens funktion. Paketet innefattar bland annat utredning/anläggning av kamera som gör att färjepersonalen kan få översikt över kö och färjelägen, att göra en översyn av färjans tidtabell och skapa bättre samordning mellan olika aktörer som är inblandade i och påverkade av färjetrafiken.

Tabell 9 Paket G.

Åtgärd nr	Paket G: Trafikering	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
15	Utreda kamera vid linfärjans ankoringsplats i Sanna för övervakning av sjötrafik i farleden	Ger förbättrade möjligheter att planera trafikeringen av Hemsöleden i förhållande till trafiken i färjeleden genom Sannasundet.	Ja	1
16	Anlägg hög kameramast med 360-graders kamera alternativt ytterligare en kamera längre upp i backen för "övervakning" av kö och färjeläge.	Ger förbättrade möjligheter till att planera dubblingsturer och "tända" skylt som varnar för kö.	Ja	2
23	Gör en översyn av tider och utbud av både anropsstyrda och regelbundna turer för vinter och sommar så tomma turer minimeras	Bör minst göras en gång per år.	Nej	1
31	Förbättrad samordning som rör Hemsöleden, genom att Hemsöleden sätt upp på bevakningslistan till överenskommelsen mellan Trafikverket och Härnösands kommun	Dialog är viktigt då kommunen dels har ett beroende av goda kommunikationer till Hemsön för öns attraktivitet och för den samhällsservice de ansvarar för på ön.	Nej	1

Paket H:

Paket H innehåller bara en åtgärd, att genomföra en fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön. Denna åtgärd syftar till att studera om förutsättningarna för en bro och huruvida den kan vara samhällsekonomiskt lönsam jämfört med dagens färjeförbindelse.

Tabell 10 Paket H.

Åtgärd nr	Paket H: Bro	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
46	Genomför fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön	Tidigare utförd rimlighetsbedömning (2019) har visat att det kan vara motiverat att ytterligare utreda bland annat förutsättningar och samhällsekonomi för en bro mellan fastlandet och Hemsön. Utredningen skulle kunna vara ett underlag till ett framtida beslut om en bro ska byggas eller inte.	Nej	1

EFFEKTBEDÖMNING

För Paket A, C, D och G har en förenklad effektbedömning genomförts enligt Trafikverkets mall ”TMALL 0395 SEB Övriga åtgärdsvalsstudier” tagits fram, se bilaga 2. I den förenklade effektbedömningen bedöms översiktligt paketens bidrag till de transportpolitiska målen, paketens bidrag till en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning, fördelningsaspekter samt eventuella målkonflikter.

Paket A, C, D och G bidrar alla till stor del positivt eller marginellt positivt till det nationella funktionsmålet på grund av dess effekter som rör förbättrad och förenklad användbarhet för alla. Gällande hänsynsmålet bidrar åtgärderna i alla paket positivt, genom exempelvis förbättrade möjligheter att transportera sig med gång/cykel/kollektivtrafik vilket både bidrar positivt genom effektivare resursanvändning, ökad trafiksäkerhet för alla och förbättrad hälsa. Dessutom påverkar åtgärderna även negativt, genom att exempelvis ytterligare mark behöver ianspråktagas, att byggnationerna i sig innebär utsläpp på grund av de byggmaterial som används samt landskapsbilden i vissa fall kommer påverkas negativt. Paketerna bedöms ha marginellt positivt bidrag till positivt bidrag till de lokala och regionala målen.

För Paket A och D finns målkonflikt identifierad som består i att nyanläggning eller utbyggnad av infrastrukturen i området och dess positiva effekter på framkomlighet, trafiksäkerhet och kollektivt resande står emot ekologisk hållbarhet då det krävs att ytterligare resurser tillförs vid anläggningen som dessa åtgärder innebär.

Samhällsekonomiskt sett är det oklart om något av paketen totalt sett är lönsamma då flera av dem innebär förhållandevis stora investeringar i förhållande till effekterna.

	Ange vad som används (utgör bilaga till studie):	Eventuell kommentar:
☐	SEB-metod/relevanta delar av SEB-mallen	
☒	Enkel SEB utan NNK	Använt SEB 0395-mallen.
☐	Enkel SEB med NNK	
☐	Fullständig SEB utan NNK	
☐	Fullständig SEB med NNK	
Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☐ Nej ☐		
Fredrik Forslund, Erika Andersson, Joakim Sundén & Magnus Burvall (Sweco)		
Eventuell kommentar:		

FORMA INRIKTNING OCH REKOMMENDERA ÅTGÄRDER

I Tabell 11 framgår åtgärder samt förslag till fortsatt hantering, tid för genomförande samt ansvariga aktörer för genomförande och finansiering. Tidsaspekten för genomförande delades in i tidsperioder för att anpassas till befintlig planperiod.

- Kort: 2020–2022
- Medel: 2023–2029
- Lång: 2030–

Tabell 11 Inriktning och rekommenderade åtgärder.

Åtgärds-förslag/ paket	Inriktning och rekommenderade åtgärder	Steg enligt fyrstegs- prin- cipen	Förslag till fortsatt planering och hantering	Bedömd tid för genom- förande (förutsatt att finansi- eringen är löst)	Ansvariga aktörer för genomförande (samordnings- ansvarig med fetstil)	Förslag till finansiering	Kommentar
A	Det övergripande syftet med paketets åtgärder är att skapa en trafiksäker miljö i färjelägena och i anslutning till dessa. Åtgärderna inkluderar bland annat både åtgärder som separerar oskyddade trafikanter från fordon såväl som breddade tillfartsvägar som minskar riskerna för fordon vid passage av kö. I förankringsskedet inkom synpunkter om åtgärd 8 och 10 vilket innebär att dessa åtgärder ej rekommenderas genomföras.	1-4	Vissa enklare åtgärder i paketet, exempelvis siktröjning och målning av vägmarkeringar, kan med fördel genomföras så snart som möjligt inom ramen för befintlig budget för drift och underhåll och i samråd med eventuella berörda markägare. För de andra åtgärderna sker fortsatt hantering i kommande planprocesser.	Kort till medel	Trafikverket (Planering och Färjerederiet)	Nationell plan, Länstransport-plan för Väster-norrland	Paketet föreslås genomföras relativt skyndsamt då problemen i tillfarterna till färjelägena inte bara innebär risk för liv och hälsa utan även för trafikeringen av leden.
B	Paketets åtgärder syftar till att förbättra funktionsnedsattas tillgänglighet till färjeleden. Åtgärder som ny tillgänglig servicepunkt i Sanna, tillgänglighetsanpassad utrustning för anrop av färjetur samt framtagande av tillgänglighetsanpassad tjänst för information och anrop av färjeturer ingår i paketet.	2-4	Åtgärderna i paketet som rör de tekniska systemen för anrop och information bör utredas och drivas av Färjerederiet centralt investeringar i sådana system med fördel kan delas mellan flera platser/färjeleder. Åtgärden som berör servicepunkten i Sanna bör utredas av färjerederiets lokala personal vid leden som kan områdets förutsättningar och behov.	Kort till medel	Trafikverket (Planering och Färjerederiet), Härnösands kommun (medansvar för servicepunkt)	Nationell plan, Härnösands kommun (servicepunkt)	Tillgänglighetsanpassning av en sådan central funktion som anrop av färjeturerna riskerar utesluta personer från att använda färjeleden.
C	Syftet med paketets åtgärder är att förbättra informationen och skyltningen i färjelägena. Åtgärder som ingår är bland annat anläggning av digital skylt som ger resenären relevant information samt	1-3	De enkla åtgärderna föreslås delvis genomföras inom ramen för Färjerederiets ordinarie verksamhet. Gällande signalsystem och	Kort	Trafikverket (Färjerederiet), Din tur	Nationell plan	Det är viktigt att det blir en bra helhetslösning gällande information och skyltning så resenärerna får god vägledning inför, under och

	förbättrat signalsystem, realtidssystem och uppdaterade instruktioner till personal angående information. I förankringsskedet inkom synpunkter som inneburit att åtgärd 17 och 40 ej rekommenderas genomföras på grund av kostnadsskäl (åtgärd 17) och att det finns behov av att göra en övergripande utredning om information (åtgärd 39) innan konkret åtgärd som åtgärd 40 kan föreslås. Det inkom även synpunkter om att en övergripande utredning bör genomföras av signalsystem, flytt av bommar med mera (åtgärd 19, 39, 41 och 45). Dessa åtgärder har därför omformulerats.		realtidssystem bör utredning göras av Färjerederiet centralt om vilka system som finns inom organisationen och som även skulle kunna implementeras inom Hemsöledens verksamhet.				efter överfarten med färjeleden.
D	Paket D syftar till att öka servicen för användarna av färjeleden genom att bland annat anordna en toalett i Strinningen och anläggning av pendlarparkering i Sanna. Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av toalett i Sanna och ökad renhållning ej är tillräckligt stort för att motivera åtgärd. Åtgärd 3 och 5 utgår därför från paketet och rekommenderas ej genomföras.	1-4	Utredning av toalett bör kunna börja genomföras på kort sikt. Pendlarparkeringen hanteras i kommande planprocess.	Kort till medel	Trafikverket (pendlar-parkering), Härnösands kommun (pendlar-parkering och toalett)	Länstransport-plan för Väster-norrland (pendlar-parkering), Härnösands kommun (Pendlar-parkering och toalett)	Anslutningen mellan pendlar-parkeringen bör utformas med omsorg för att skapa en attraktiv och trafiksäker helhetslösning.
E	Paketet syftar till att förbättra färjeledens robusthet för att skapa en bättre krisberedskap på Hemsön. Åtgärderna inkluderar bland annat undersökning om Hemtjänsten kan räknas som blåljus, stationering av brandbil/hemtjänstbil vid planerade störningar i trafiken och att starta linfärjan vintertid med mera.	1	Paketet innehåller steg 1-åtgärder som alla kan och bör genomföras omgående. Åtgärd 28 (översyn av larmlista) genomförs idag rutinmässigt två gånger per år vilket lämpligtvis kan fortsätta.	Kort	Trafikverket (Färjerederiet), Härnösands kommun	Nationell plan, Härnösands kommun (endast åtgärd 29)	Åtgärderna bör genomföras så krisberedskapen är säkrad vid nästa planerade driftuppehåll i färjeleden.
F	Syftet med paketet är att minska problemet med buller genom att minska hastigheten för de fordon som kör på färjan och vattenbegjutning av angoringsrampen för minskat gnissel.	2	Paketet innehåller relativt enkla åtgärder som kan genomföras på kort sikt inom ramen för Färjerederiets ordinarie verksamhet.	Kort	Trafikverket (Färjerederiet)	Nationell plan	Åtgärder för minskning av gnissel kan börja testas omgående.
G	Det övergripande syftet med Paket G avser att minska risken för störningar i färjeledens trafikering och förbättra funktionen i färjeleden. Detta ska	1-2	Ett flertal av åtgärderna kan med fördel genomföras så snart som möjligt, exempelvis att skapa samverkansforum för	Kort	Trafikverket (Färjerederiet), Härnösands kommun	Nationell plan	Kameraövervakning kan upplevas negativt av många men innebär i detta fall

	åstadkommas med åtgärder som exempelvis samverkan mellan Skärgårdsföreningen, berörda markägare och Färjerederiet samt kommunen och färjerederiet och anläggning och utredning av kameror för att bättre kunna övervaka fartygstrafiken som nyttjar färjeleden förbi Hemsöleden samt fordonsköen in mot färjeläget i Strinningen. I förankringsskedet har det inkommit synpunkter som innebär att åtgärd 26, 32 och 33 inte rekommenderas genomföras. Detta eftersom det enligt uppgift redan finns goda rutiner hos Färjerederiet gällande sjösäkerhet och dialog, samt att sjöfart redan ingår i överenskommelsen mellan Trafikverket och kommunen. Det inkom även synpunkt om att åtgärd 15 (kamera för övervakning av farled) bör utredas i ett initialt skede. Denna åtgärd har därför omformulerats.		de olika aktörerna. Åtgärder som rör kameraövervakning och den byråkrati som förknippas med detta bör hanteras lokalt av Färjerederiets personal vid Hemsöleden.				möjlighet att lösa problem till en låg kostnad.
H	Paket H syftar till att genomföra en fördjupad utredning om möjligheterna till en bro mellan fastlandet och Hemsön.	1	Åtgärden bör kunna genomföras på kort sikt inom ramen för Trafikverkets ordinarie verksamhet.	Kort	Trafikverket (Planering)	Länstransportplan för Väster-norrland	Visar utredningen att det är samhällsekonomiskt lönsamt att en ny bro kan anläggas bör en genomgång ske av de rekommenderade åtgärderna i denna utredning för att se vilka som bör genomföras och inte utifrån de nya förutsättningarna.

Medverkande kompetenser och personer:

Fredrik Forslund, Erika Andersson & Joakim Sundén (Sweco)

Arbetsprocessen

Processen har skett genom en fördjupad dialog mellan viktiga aktörer. Detta för att göra känt för alla inblandade om kända brister och behov kring Hemsöleden och vad som planeras. Detta för att få en gemensam utgångspunkt för vidare arbete.

Åtgärdsvalsstudien har drivits genom en projektgrupp. Projektgruppen har bearbetat och kompletterat identifierade behov och brister samt förslag på åtgärder. Projektledaren har kontinuerligt lämnat synpunkter på allt material som konsulten Sweco har tagit fram. Arbetet i projektgruppen har skett både som fysiska möten och som telefon-/distansmöten.

Inom ramen för åtgärdsvalsstudien genomfördes en workshop till vilken intressenter bjöds in. Under workshopen breddades kunskaperna om nulägesförutsättningarna (t.ex. brister, behov och målpunkter). Utifrån de brister och behov som identifierades togs även åtgärdsförslag fram under workshopen. Åtgärdsförslagen bearbetades och fördjupades sedan av projektgruppen. Därefter skickades åtgärdsförslagen ut till deltagarna vid workshopen för att inhämta synpunkter.

Utifrån de åtgärder som föreslogs skapades åtta olika åtgärds paket varav fyra effektbedömdes genom en samlad effektbedömning (SEB). Resultatet av den samlade effektbedömningen användes som underlag vid val av åtgärder som slutligen rekommenderas.

Förankring med externa referenser skedde även genom att stämma av åtgärderna samt av ansvarsfördelning och finansiering av de åtgärder som valts att rekommenderas.

Respektive aktör kan behöva göra ytterligare analyser av sina åtgärder, dock inte inom ramen för denna studie. Processen har skett genom en fördjupad dialog mellan viktiga aktörer för att göra känt för alla inblandade om kända brister och behov utefter berörd sträcka och vad som planeras. Detta för att få en gemensam utgångspunkt för vidare arbete. I det kommande arbetet med utveckling och drift av färjeleden är det viktigt med en fortsatt djup dialog och samverkan med berörda aktörer, exempelvis kommunen, Färjerederiet, Trafikverket, öbor, markägare med flera.

Bilagor

Bilaga 1. Samlad effektbedömning (SEB).

Bilaga 2. Översiktlig rimlighetsbedömning om bro som kan ersätta Hemsöleden.

KÄLLFÖRTECKNING

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (Din Tur). Tidtabell linje 518 och 519. 2019.

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (Din Tur). Regionalt trafikförsörjningsprogram 2030. 2018.

Färjerederiet. NKI Hemsöleden 2017. 2018.

Färjerederiet. Trafikstatistik för Hemsöleden. 2008, 2011, 2014 & 2017.

Härnösands kommun. Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2011-2025. 2015.

Härnösands kommun. Vindkraft i Härnösand. 2012.

Härnösands kommun. Översiktsplan 2011-2025. 2011.

Region Västerbotten, Länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens, län. Regional systemanalys 2010-2020 för de fyra nordligaste länen. 2010.

Region Västernorrland. Regional transportplan för Västernorrland 2018-2029. 2018.

Sveriges kommuner och landsting (SKL). GCM-handbok. 2010.

Transportstyrelsen. Vägtrafikolyckor i STRADA. Uttag 2019-03-12.

Trafikverket (Sandra Johansson, PLnpu). Funktionella krav för allmänna färjeleder. 2016.

Trafikverket. Krav för vägars och gators utformning. TRV Publ. 2015:086.

Trafikverket. Nationella vägdatabasen (NVDB). Uttag gjort 2019-03-11.

Trafikverket. Råd för vägars och gators utformning. TRV Publ. 2015:087.

Trafikverket. Vägars och gators utformning – begrepp och grundvärden. TRV Publ. 2015:090.

Transportstyrelsen. Meddelande från sjötrafiksektionen nr 8/2011: Transportstyrelsens rekommendationer för sjötrafiken i Sannasundet i Ångermanälven. 2011.

Kvalitetsgranskning

Genomförd:	Ja ☐	Nej ☒	Datum: Klicka här för att ange datum.
Utförd av:			

Avslut av studie

Rapporten är elektroniskt signerad och godkänd av:

Jan Lindgren
Projektledare för åtgärdsvalsstudien
Enhet utredning, Trafikverket Region Mitt

Anders Lasell
Chef
Enhet utredning, Trafikverket Region Mitt

TRAFIKVERKET

Postadress: Trafikverket, Box 417, 801 05 Gävle. Besöksadress: Redargatan 18.

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 99 97.

www.trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Kommunfullmäktige

§ 16

Dnr 34630

Tillkommande motioner, interpellationer och frågor

Kommunfullmäktiges beslut

att överlämna följande motion till kommunstyrelsen för beredning:

- Motion – Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro (KS20-25),
- Motion – Företagens perspektiv (KS20-85)
- Motion – Fler pendlarparkeringar i Härnösands kommun (KS20-84)

att interpellation ”Komvux ändrad kursutbud” (KS20-56) får ställas och svar ges på kommande sammanträde,

att interpellation ”Vad gör Härnösands kommun i frågan om Närvård Härnösand” (KS20-77) får ställas och svar ges i kommande sammanträde,

att interpellation ”Besparingar inom arbetslivsförvaltningen” (KS20-91) får ställas och svar ges i kommande sammanträde,

att interpellation ”Intern debitering av badhuset” (KS20-90) får ställas och svar ges i kommande sammanträde.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktige har beslutat i enlighet med liggande förslag

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Motion Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro,
2020-01-15

Motion Näringslivets perspektiv, 2020-02-21

Interpellation – Komvux ändrat kursutbud, 2020-02-03

Interpellation – Vad gör Härnösands kommun i frågan om Närvård
Härnösand, 2020-02-14

Interpellation – Besparingar inom arbetslivsförvaltningen, 2020-02-24

Interpellation – Intern debitering av badhuset, 2020-02-24

Motion

Fler pendlarparkeringar i Härnösands kommun

Bakgrund

Idag finns tre pendlarparkeringar i kommunen, vid Härnösands resecentrum plats för 50 bilar och 20 motorvärmare, i Antjärn 14 platser varav 11 motorvärmare och i Veda plats för 4 bilar.

I vår nuvarande Översiktsplan, avsnittet Trafik och kollektivt resande, är ställningstagandet att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. I väntan på att det ska realiseras i verkligheten fokuserar denna motion på att skapa fler pendlarparkeringar, en åtgärd som gör det möjligt för fler att använda kollektivtrafiken utanför stadskärnan.

I kommunens Trafikprogram 2015-2050, som har sin tyngdpunkt på de centrala delarna av Härnösand, nämns pendlarparkering under rubriken Kollektivtrafik, strategier att utveckla bytespunkter och pendlarparkeringar.

Pendlarparkeringar skapar förutsättningar för fler att nyttja kollektivtrafiken till arbete och studier. Det ger fler personer utanför tätorten tillgång till kollektivtrafiken genom att delar av resan används med bil, moped, cykel etc. Detta bidrar till att öka tillgängligheten för boende utanför tätorten när alternativ till bilresor finns tillgängliga.

Pendlarparkeringar kan även stimulera till samåkning i bil. Detta är ett viktigt bidrag för att möjliggöra ett hållbart resande i hela kommunen.

Efterfrågan av en pendlarparkering finns hos ortsbefolkningen i Ramvik/Hälledal. En lämplig lokalisering är vid den nedlagda kiosken i Hälledal.

Där finns närhet till busshållplats både norrut och söderut. Dessutom ligger området nära skolan där många föräldrar lämnar sina barn innan de åker vidare med bil till arbete och studier.

Ytterligare ett område som saknar pendlarparkering är Hemsön, där en lokalisering på fastlandet eller på ön i närheten av färjeläget är lämpligt.

Jag vill därför föreslå kommunfullmäktige att

- Utreda en lokalisering av en pendlarparkering i Hälledal i nära anslutning till kollektivtrafiken
- Utreda en lokalisering av pendlarparkering i anslutning till färjelägena på Hemsön eller fastlandet.

Christina Lindberg (C)
2020-02-20

Kommunstyrelsen

§ 5

Dnr 2020-000025 1.1.1.1

**Motion - Bygg ut för
äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro**

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Christina Lindberg (C).

Yrkanden

Christina Lindberg (C) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut: liggande förslag och Christina Lindbergs (C) yrkande.

Ordföranden föreslår att votering används istället för acklamation vid hantering av flera beslutsförslag eftersom mötet genomförs digitalt.

Votering och utfall

Votering genomförs.

Ordföranden ställer följande propositionsordning: Den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt liggande förslag röstar ja och den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt Christina Lindbergs förslag röstar nej.

Med 13 ja-röster mot 2 nej-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutat enligt liggande förslag.

Reservation

Christina Lindberg (C) och Erik Hultin (C) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Bakgrund

En motion har lämnats till kommunfullmäktige 2020-01-15 av Per-Eric Norberg och Lillemor Andersson (C). Motionärerna skriver att Härnösand har, likt andra delar av Sverige, en åldrande befolkning.

Kommunstyrelsen

I Härnösand erbjuder Härnösandshus plusboenden på flera ställen och de flesta är centralt placerade i Härnösands kommuns centralort. Härnösandshus har byggt ett trygghetsboende i Hälledal vilket motionären ser positivt på. Motionärerna skriver att många söker hus på landsbygden i Härnösand och omsättningen är låg eftersom många äldre husägare inte hittar ett bättre boendalternativ i närområdet. Centerpartiet anser att för att tillgodose äldre medborgares behov bör Härnösands kommun aktivt arbeta för att erbjuda fler trygghetsboenden och inte bara i kommunal regi utan även privat regi för att öka valfriheten. Motionärerna yrkar därför på att Härnösands kommunledning ska i kontakter och överläggningar med Härnösandshus och eventuellt andra intressenter framföra kommunens vilja att äldreboenden, trygghetsboenden eller plusboenden tillskapas i Älandsbro. Att kommunledningen framför en viljeriktning till Härnösandshus att ett liknande projekt som i Hälledal även startas i Älandsbro. Samt att utreda och om möjligt identifiera potentiella fastigheter som kan nyttjas för detta ändamål.

Tillväxtavdelningens bedömning

Tillväxtavdelningen ser positivt på motionärernas förslag i motionen men anser att den viljeriktning som efterfrågas i motionen redan framförs i dag.

Härnösand kommuns befolkningsutveckling visar att andelen äldre är förhållandevis hög i relation till riksgenomsnittet och att en fortsatt ökning är att vänta under de kommande decennierna. De flesta människor önskar bo kvar i sina ordinära bostäder så länge som möjligt och det är också vad samhället planerar för. Men nästan hälften av de bostäder där äldre människor bor idag har bristande tillgänglighet och trygghet och är därför mindre lämpliga för kvarboende på sikt.

Mot bakgrund av detta och med hänsyn till den åldrande befolkningen och dess behov samt kommunens övergripande mål om att vara en attraktiv boendekommun, har kommunen antagit en policy för kommunalt stöd av trygghetsboende. Policy för kommunalt stöd till trygghetsboenden i Härnösands kommun. Policyn reviderades senast 2019-10-10.

Utöver policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden har kommunen i ett övergripande mål om att ha attraktiv boende med levande mötesplatser. Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i Härnösand generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta.

Härnösandshus har en fastighet i Älandsbro som i dag består av 14 lägenheter. Fastigheten lever inte upp till alla krav som ställs på trygghetsboende men har tillgång till gemensamhetslokal och medelåldern på de boende är mer än 70 år. Härnösandshus har som intention att den trygghetsvård som finns tillgänglig på trygghetsboendet i Hälledal också ska tjänstgöra i fastigheten i Älandsbro men på grund av covid-19 hålls inga

Kommunstyrelsen

gemensamma aktiviteter och kontakter med boende har minimerats. Utöver det så finns det aktiviteter i området som sker på frivillig basis. Till exempel genom svenska kyrkan.

Tillväxtavdelnings bedömning är att det som motionen efterfrågar genomsyrar arbetet idag. Dels genom kommunens övergripande mål och Härnösandsperspektivet och policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden. Härnösandshus har i dag en fastighet som delvis är inriktat mot äldre samt en intention om att öka tryggheten genom att tillföra en trygghetsvård till den fastighet som beskrivs ovan. Tillväxtavdelningens bedömning är därför att motionen kan anses besvarad då ingen ytterligare viljeinriktning krävs. Det står marknaden fritt att utifrån efterfrågan etablera boenden för äldre i Älandsbro.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekonomiska och juridiska perspektivet.

Beslutsunderlag

Tillväxtavdelningens tjänsteskrivelse, 2020-12-01

Motion - Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro

Kommunstyrelseförvaltningen

Henrik Petre, 0611-348015
henrik.petre@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Ålandsbro

Förslag till beslut

Tillväxtavdelningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Beskrivning av ärendet

En motion har lämnats till kommunfullmäktige 2020-01-15 av Per-Eric Norberg och Lillemor Andersson (C). Motionärerna skriver att Härnösand har, likt andra delar av Sverige, en åldrande befolkning.

I Härnösand erbjuder Härnösandshus plusboenden på flera ställen och de flesta är centralt placerade i Härnösands kommuns centralort. Härnösandshus har byggt ett trygghetsboende i Hälledal vilket motionären ser positivt på. Motionärerna skriver att många söker hus på landsbygden i Härnösand och omsättningen är låg eftersom många äldre husägare inte hittar ett bättre boendalternativ i närområdet. Centerpartiet anser att för att tillgodose äldre medborgares behov bör Härnösands kommun aktivt arbeta för att erbjuda fler trygghetsboenden och inte bara i kommunal regi utan även privat regi för att öka valfriheten. Motionärerna yrkar därför på att Härnösands kommunledning ska i kontakter och överläggningar med Härnösandshus och eventuellt andra intressenter framföra kommunens vilja att äldreboenden, trygghetsboenden eller plusboenden tillskapas i Ålandsbro. Att kommunledningen framför en viljeriktning till Härnösandshus att ett liknande projekt som i Hälledal även startas i Ålandsbro. Samt att utreda och om möjligt identifiera potentiella fastigheter som kan nyttjas för detta ändamål.

Tillväxtavdelningens bedömning

Tillväxtavdelningen ser positivt på motionärernas förslag i motionen men anser att den viljeriktning som efterfrågas i motionen redan framförs i dag.

Härnösand kommuns befolkningsutveckling visar att andelen äldre är förhållandevis hög i relation till riksgenomsnittet och att en fortsatt ökning är att vänta under de kommande decennierna. De flesta människor önskar bo kvar i sina ordinära bostäder så länge som möjligt och det är också vad

samhället planerar för. Men nästan hälften av de bostäder där äldre människor bor idag har bristande tillgänglighet och trygghet och är därför mindre lämpliga för kvarboende på sikt.

Mot bakgrund av detta och med hänsyn till den åldrande befolkningen och dess behov samt kommunens övergripande mål om att vara en attraktiv boendekommun, har kommunen antagit en policy för kommunalt stöd av trygghetsboende. *Policy för kommunalt stöd till trygghetsboenden i Härnösands kommun*. Policyn reviderades senast 2019-10-10.

Utöver policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden har kommunen i ett övergripande mål om att ha attraktiv boende med levande mötesplatser. Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i Härnösand generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta.

Härnösandshus har en fastighet i Älandsbro som i dag består av 14 lägenheter. Fastigheten lever inte upp till alla krav som ställs på trygghetsboende men har tillgång till gemensamhetslokal och medelåldern på de boende är mer än 70 år. Härnösandshus har som intention att den trygghetsvärd som finns tillgänglig på trygghetsboendet i Hälledal också ska tjänstgöra i fastigheten i Älandsbro men på grund av covid-19 hålls inga gemensamma aktiviteter och kontakter med boende har minimerats. Utöver det så finns det aktiviteter i området som sker på frivillig basis. Till exempel genom svenska kyrkan.

Tillväxtavdelnings bedömning är att det som motionen efterfrågar genomsyrar arbetet idag. Dels genom kommunens övergripande mål och Härnösandsperspektivet och policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden. Härnösandshus har i dag en fastighet som delvis är inriktat mot äldre samt en intention om att öka tryggheten genom att tillföra en trygghetsvärd till den fastighet som beskrivs ovan. Tillväxtavdelningens bedömning är därför att motionen kan anses besvarad då ingen ytterligare viljeinriktning krävs. Det står marknaden fritt att utifrån efterfrågan etablera boenden för äldre i Älandsbro.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekonomiska och juridiska perspektivet.

Beslutsunderlag

I denna motion har en dialog förts med Härnösandshus AB

Uno Jonsson
Chef Tillväxtavdelningen

Henrik Petre
Utredare

Kommunfullmäktige

§ 16

Dnr 34630

Tillkommande motioner, interpellationer och frågor

Kommunfullmäktiges beslut

att överlämna följande motion till kommunstyrelsen för beredning:

- Motion – Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro (KS20-25),
- Motion – Företagens perspektiv (KS20-85)
- Motion – Fler pendlarparkeringar i Härnösands kommun (KS20-84)

att interpellation ”Komvux ändrad kursutbud” (KS20-56) får ställas och svar ges på kommande sammanträde,

att interpellation ”Vad gör Härnösands kommun i frågan om Närvård Härnösand” (KS20-77) får ställas och svar ges i kommande sammanträde,

att interpellation ”Besparingar inom arbetslivsförvaltningen” (KS20-91) får ställas och svar ges i kommande sammanträde,

att interpellation ”Intern debitering av badhuset” (KS20-90) får ställas och svar ges i kommande sammanträde.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktige har beslutat i enlighet med liggande förslag

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Motion Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro,
2020-01-15

Motion Näringslivets perspektiv, 2020-02-21

Interpellation – Komvux ändrat kursutbud, 2020-02-03

Interpellation – Vad gör Härnösands kommun i frågan om Närvård
Härnösand, 2020-02-14

Interpellation – Besparingar inom arbetslivsförvaltningen, 2020-02-24

Interpellation – Intern debitering av badhuset, 2020-02-24

Motion till Kommunfullmäktige

Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro

Härnösand har, liksom stora delar av vårt land, en åldrande befolkning med varierat behov av stöd och omsorg.

Många äldre väljer att bo kvar hemma, vissa på särskilt boende och några har möjlighet till olika typer av trygghetsboende.

Trygghetsboende/plusboende är överlag väldigt uppskattat och det finns ett stort kundunderlag.

Äldreboendeformerna sker under olika benämningar. Härnösandshus använder oftast begreppet plusboende.

I Härnösand erbjuder Härnösandshus plusboende på följande ställen, Bildhuggaren, Garvaren, Kanaludden, Strandgården, Gådeå Strand, Torsvik, Vågmannen 8 och 13 och Ängecenter. Alla är centralt belägna i Härnösands tätort. Glädjande nog meddelade Härnösandshus, i slutet på förra året, att de har för avsikt att bygga nya lägenheter i Hälledal för ett trygghetsboende. Centerpartiet ser mycket positivt på detta.

Härnösandshus har skickat ut förfrågningar till alla boende över 60 år i Ramvik, Hälledal, Veda och Utansjö. Faller förfrågningarna väl ut skall Härnösandshus bygga 13 lägenheter. Är intresset tillräckligt stort kan det nya trygghetsboendet i Hälledal vara inflyttningsklart redan i mars 2020.

Centerpartiet ser mycket positivt på att trygghetsboende kan erbjudas som boendeform i de delar av kommunen som det idag inte finns. Utanför Härnösands tätort, på landsbygden, är det många yngre som söker hus och gårdar, men omsättningen är låg eftersom många äldre husägare inte hittar ett bättre boendevalternativ, i närområdet.

Centerpartiet anser att för att tillgodose våra äldre medborgares behov bör Härnösands kommun aktivt arbeta för att erbjuda fler trygghetsboenden och inte kanske bara i kommunal regi utan även i privat regi för att öka valfriheten.

Trygghetsboende är en boendeform där boendet kan ske med stort självbestämmande. Boendeformen utformas oftast för att enkelt anpassa och möta de utmaningar som åldrandet för med sig. Till skillnad från konventionellt äldreboende ingår oftast inte mat, service, omvårdnad eller sjukvård. Inget formellt vårdbeslut krävs för att flytta in. Det är också vanligt att det finns gemensamhetslokaler där de boende kan umgås på ett bra sätt.

Trygghetsboende fungerar dessutom positivt för hemtjänsten. Där möter hemtjänstpersonalen de äldre i geografiskt samlade, bättre planerade och kommunikationsmässigt lämpligare områden.

Centerpartiet och motionärerna vill att äldreboendeformen skall finnas på fler ställen än centrala Härnösand till exempel i Älandsbro. Motionärerna vill att Härnösands kommun skall jobba aktivt för att byggande skall ske i Älandsbro.

Centerpartiet och motionärerna yrkar

att Härnösands kommunledning skall i kontakter och överläggningar med Härnösandshus och eventuellt andra intressenter framföra kommunens vilja att äldreboende/trygghetsboende/plusboende tillskapas i Älandsbro.

att kommunledningen framför en viljeinriktning till Härnösandshus att ett likande projekt som i Hälledal även startas i Älandsbro.

att utreda, och om möjligt identifiera, potentiella fastigheter som kan nyttjas för detta ändamål.

Älandsbro 2020-01-15

Per-Eric Norberg (c)

Ledamot i kommunfullmäktige

Lillemor Andersson (c)

Ersättare i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

§ 20

Dnr 2018-000497 140

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att avslå motionen.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S), Ida Skogström (M), Lennart Bergström (SD), Christina Lindberg (C) och Anders Gäfvert (M).

Yrkanden

Ida Skogström (M) yrkar bifall till motionen.

Lennart Bergström (SD), Christina Lindberg (C) och Anders Gäfvert (M) yrkar bifall till Ida Skogströms (M) förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag och Ida Skogströms (M) förslag.

Ordföranden föreslår att digital acklamation används då mötet hålls på distans och ställer följande propositionsordning: den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt liggande förslag röstar ja och den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt Ida Skogströms (M) förslag röstar nej.

Digital acklamation genomförs.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt liggande förslag.

Reservation

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för Ida Skogströms (M) förslag.

Bakgrund

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Kommunstyrelsen

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Det har genomförts en statlig utredning om en ny avgiftsförordning som föreslås införas år 2020. Den modellen kommer att vara bindande för kommunerna, så att alla kommuner gör lika.

I avvaktan på beslut om förslagen i den statliga utredningen och den nya avgiftsmodellen föreslår kommunledningskontoret att motionen om att utreda och införa rättviksmodellen ska avslås då det inte kan anses resurseffektivt att utreda en modell när vi redan nu vet att det kommer ny lagstiftning på området inom kort.

I beredningen av motionen har miljöavdelningen varit delaktig.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2019-11-21 § 183

Bilaga – Utredning Rättviksmodellen

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2019-05-27 § 76

Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2019-05-07 § 94

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-04-23 § 40

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2018-12-17 § 153

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun, Ida Skogström (M), 2018-11-26

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 85 30

petra.werner@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Rättviksmodellen kan i grova drag indelas i två delar; dels ett visst förhållningssätt vid kontroll och dels en avgiftsmodell.

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Samhällsförvaltningens livsmedelskontroll

Den rättelsetrappa som ingår i modellen har stora likheter med det arbetssätt som i dagsläget tillämpas av samhällsförvaltningen. En muntlig dialog förs alltid och eventuella brister påpekas. Efter kontrollbesöken skrivs en rapport i vilken eventuella brister återigen beskrivs, hur eventuell uppföljning kommer att ske och om det är aktuellt med någon sanktion.

I dagsläget har Härnösand kommun, liksom de flesta kommuner i Sverige, en riskbaserad årlig avgift för livsmedelskontrollen och den vägledning som Livsmedelsverket har tagit fram tillämpas. Samhällsförvaltningen får i stort sett aldrig klagomål på att den årliga avgiften ska betalas i förskott.

Lagstiftning

Hur samhällsnämnden som kontrollmyndighet ska finansiera kontrollen regleras bl.a. i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Förordningen stadgar att livsmedelsföretagare ska betala en årlig avgift och att den ska betalas för varje påbörjat kalenderår. Avgiften ska omfatta ett helt avgiftsbelopp, dvs. hela avgiften, och betalas en gång per år.

Livsmedelsverkets hållning**Efterhanddebitering**

Livsmedelsverket har utrett frågan om efterhandsdebitering, vilket de nu ställer sig positiva till. De har därför lämnat en hemställan till Näringsdepartementet då möjligheterna att införa efterhandsdebitering begränsas av nuvarande formulering i avgiftsförordningen.

Utförandet av kontroll

Livsmedelsverket har ett pågående arbete med att samla Sveriges livsmedelskontroll för att den kontroll som utförs ska bli mer enhetlig genom att tydliggöra kontrollprocessen.

Bedömning

Motionen bör avslås mot bakgrund av att förslaget med efterhandsdebitering för livsmedelskontrollen strider mot gällande lagstiftning. Sannolikheten att avgiftsförordningen ändras så att efterhandsdebitering ska tillämpas liksom att en ny, obligatorisk riskklassningsmodell med standardiserade kontrolltider införs, bedöms stor inom relativt kort tidsperiod. Kommunens taxa bör därför ses över först då, när Livsmedelsverket fastställt en ny riskklassningsmodell och en ny avgiftsförordning trätt i kraft.

Att enskilda kommuner inför egna lösningar, såväl för hur avgifter tas ut samt för hur kontrollen utförs bedöms kunna leda till bristande likvärdighet vilket är olyckligt och går tvärtemot Livsmedelsverket intentioner om att samla livsmedelskontrollen.

Kommunstyrelsen föreslog den 27 maj 2019 kommunfullmäktige att avslå motionen. Ärendet återremitterades i kommunfullmäktige till samhällsnämnden för vidare beredning. Samhällsnämnden och kommunstyrelseförvaltningen har därefter berett ärendet och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Motionens förslag strider mot gällande lagstiftning.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2019-11-21 § 183
Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2019-05-27 § 76
Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2019-05-07 § 94
Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-04-23 § 40
Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-12
Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2018-12-17 § 153

Anna Bostedt
Kanslichef

Petra Werner
Verksamhetscontroller

Bilagor

Bilaga 1 – Motion – inför Rättviksmodellen ”Tillväxt & tillsyn i Härnösands kommun, Ida Skogström (M), 2018-11-26
Bilaga 2 - Utredning Rättviksmodellen (SAM-2019-2234.1131)

Samhällsnämnden

§ 183

Dnr 2019-002234 1.1.3.1

**Remiss - Motion - Inför Rättviksmodellen
"Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun**

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Yrkande

Christian Wasell (M), Per-Eric Norberg (C), Lillemor Andersson (C) och
Mårten Holmström (L) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Samhällsnämndens ordförande finner att det föreligger två förslag till beslut,
liggande förslag avslag på motionen samt yrkande på bifall till motionen från
Christian Wasell (M), Per Eric Norberg (C), Lillemor Andersson (C) och
Mårten Holmström (L).

Ordförande frågar om nämnden avser besluta enligt liggande förslag på
avslag till motionen.

Ordförande frågar sedan om nämnden avser besluta enligt yrkande från
Christian Wasell (M), Per Eric Norberg (C), Lillemor Andersson (C) och
Mårten Holmström (L) på bifall till motionen.

Ordförande finner att nämnden beslutat enligt liggande förslag att avslå
motionen.

Votering och utfall

Votering begärs och verkställs.

Samhällsnämndens ordförande ställer följande propositionsordning. Den
som önskar avslå motionen röstar ja och den som biträder yrkande från
Christian Wasell (M), Per-Eric Norberg (C), Lillemor Andersson (C) och
Mårten Holmström (L) röstar nej.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Samhällsnämnden

Votering enligt tabell

Ja Nej

Knapp Britta Thyr	MP	X	
Magnus Oskarsson	S	X	
Christian Wasell	M		X
Rune Danielsson	S	X	
Linda Saltin	S	X	
Lisa Dahln	MP	X	
Anders Bergqvist	V	X	
Anders Nordström	KD	X	
Per-Eric Norberg	C		X
Mårten Holmström	L		X
Lillemor Andersson	C		X

Ordföranden finner att samhällsnämnden beslutar enligt liggande förslag.

Reservation

Christian Wasell (M), Per-Eric Norberg (C), Lillemor Andersson (C) och Mårten Holmström (L) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Bakgrund

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att:

- möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun utreds, samt
- Rättviksmodellen införs i Härnösands kommun.

Kommunstyrelsen föreslog den 27 maj 2019 kommunfullmäktige att avslå motionen. Ärendet remitterades till samhällsnämnden för vidare beredning.

Rättviksmodellen kan i grova drag indelas i två delar; dels ett visst förhållningssätt vid kontroll och dels en avgiftsmodell som innebär att man dels tar ut en fast administrativ avgift i förskott och dels en timavgift i efterhand när kontroll väl är utförd.

Samhällsförvaltningens livsmedelskontroll: den rättelsetrappa som ingår i modellen har stora likheter med det arbetssätt som i dagsläget tillämpas av samhällsförvaltningen. En muntlig dialog förs alltid och eventuella brister påpekas. Efter kontrollbesöken skrivs en rapport i vilken eventuella brister återigen beskrivs, hur eventuell uppföljning kommer att ske och om det är aktuellt med någon sanktion. I dagsläget har Härnösands kommun, liksom de flesta kommuner i Sverige, en riskbaserad årlig avgift för livsmedelskontrollen och den vägledning som Livsmedelsverket har tagit fram tillämpas. Samhällsförvaltningen får i stort sett aldrig klagomål på att den årliga avgiften ska betalas i förskott.

Samhällsnämnden

Lagstiftning, hur samhällsnämnden som kontrollmyndighet ska finansiera kontrollen regleras bl.a. i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Förordningen stadgar att livsmedelsföretagare ska betala en årlig avgift och att den ska betalas för varje påbörjat kalenderår. Avgiften ska omfatta ett helt avgiftsbelopp, dvs. hela avgiften, betalas en gång per år.

Livsmedelsverkets hållning: efterhandsdebitering, Livsmedelsverket har utrett frågan om efterhandsdebitering, vilket de nu ställer sig positiva till. De har därför lämnat en hemställan till Näringsdepartementet då möjligheterna att införa efterhandsdebitering begränsas av nuvarande formulering i avgiftsförordningen.

Utförandet av kontroll: Livsmedelsverket har ett pågående arbete med att samla Sveriges livsmedelskontroll för att den kontroll som utförs ska bli mer enhetlig genom att tydliggöra kontrollprocessen.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningen bedömer att motionen ska avslås mot bakgrund av att förslaget med efterhandsdebitering för livsmedelskontrollen strider mot gällande lagstiftning. Sannolikheten att avgiftsförordningen ändras så att efterhandsdebitering ska tillämpas liksom att en ny, obligatorisk riskklassningsmodell med standardiserade kontrolltider införs, bedöms stor inom relativt kort tidsperiod. Kommunens taxa bör därför ses över först då, när Livsmedelsverket fastställt en ny riskklassningsmodell och en ny avgiftsförordning trätt i kraft.

Att enskilda kommuner inför egna lösningar, såväl för hur avgifter tas ut samt för hur kontrollen utförs bedöms kunna leda till bristande likvärdighet vilket är olyckligt och går tvärtemot Livsmedelsverket intentioner om att samla livsmedelskontrollen.

Utredning av möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun

Innehåll

1	Finansiering av livsmedelskontrollen	3
1.1	Årlig kontrollavgift.....	3
1.2	Risiklassning av livsmedelsanläggningar	3
1.2.1	Modell för risiklassning	3
2	Kontrollprocessen	4
2.1	Kontrollprocess för effektiv kontroll.....	4
2.1.1	Sanktioner	4
3	Tillväxt och tillsyn – Den så kallade Rättviksmodellen	5
3.1	Avgiftsmodell för livsmedelstillsyn.....	5
3.2	Rättelsetrappan	5
4	Livsmedelskontrollen i Härnösands kommun	6
4.1	Finansiering	6
4.1.1	Årliga kontrollavgifter.....	6
4.2	Planering och utförande	6
4.2.1	Planering av den årliga kontrollen.....	6
4.2.2	Sanktioner	7
4.2.3	Livsmedelskontrollen i praktiken	7
5	Livsmedelsverkets planerade förändringar	9
5.1	Ändrad syn på efterhandsdebitering	9
5.2	En ny, obligatorisk modell för risiklassning.....	9
5.3	God kontrollsed för en ökad likvärdighet	9

1 Finansiering av livsmedelskontrollen

Kontrollmyndigheternas verksamhet finansieras genom avgifter eller anslag. Principen är att kontrollen ska finansieras genom avgifter och att övriga uppgifter ska finansieras med anslag.

I Sverige har riksdag och regering beslutat om hur livsmedelskontrollen ska finansieras genom Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. I den slås fast att offentlig kontroll ska finansieras genom avgifter som livsmedelsföretagarna betalar och finansieringen sker bland annat genom avgift för registrering, en årlig kontrollavgift och eventuella avgifter för extra offentlig kontroll.

1.1 Årlig kontrollavgift

De lokala kontrollmyndigheterna är skyldiga att ta ut en årlig avgift som täcker kostnaderna för den offentliga kontrollen, enligt 3 §. Avgiften ska beräknas så att livsmedelskontrollen har tillräckliga finansiella resurser, en kommun får alltså inte finansiera kontrollen med andra medel än avgifter.

Livsmedelsföretagarna ska betala en årlig kontrollavgift för den verksamhet som är föremål för offentlig kontroll enligt 4 §. Avgiften fastställs av kontrollmyndigheten, med grund på den taxa som kommunfullmäktige bestämt.

Av 9 § framgår att den årliga avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas och att avgift därefter ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

1.2 Riskklassning av livsmedelsanläggningar

Livsmedelskontrollen ska vara riskbaserad, genomföras regelbundet och så ofta som det är lämpligt för att nå målen i förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll. Hänsyn ska tas till bland annat klarlagda risker, tidigare resultat och information som kan tyda på bristande efterlevnad.

1.2.1 Modell för riskklassning

Livsmedelsverket har tagit fram en modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar för att hjälpa kommunerna att enkelt uppfylla kravet på en riskbaserad kontroll. Modellen vägleder kontrollmyndigheterna till att prioritera kontrollen på samma sätt, med enhetliga kontrolltider som följd.

Riskmodulen	Värderar olika riskfaktorer som är kopplade till verksamheten. Modulen ger en riskklass och en initial kontrolltid.
Informationsmodulen	Ger ett kontrolltidstillägg för kontroll av information och märkning, samt av spårbarhets- och återkallelserutiner.
Erfarenhetsmodulen	Bedömer hur väl livsmedelsföretagaren uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Modulen ger en erfarenhetsklass och en tidsfaktor som justerar kontrolltiden uppåt eller nedåt.

De tre modulerna ger information som används för att beräkna den årliga kontrolltiden. Den årliga kontrollavgiften beräknas sedan genom att man multiplicerar den totala tilldelade kontrolltiden med beslutad timtaxa.

2 Kontrollprocessen

Den operativa kontrollen är kontrollmyndighetens kärnverksamhet. En fungerande kontrollprocess är grunden för en effektiv kontroll.

2.1 Kontrollprocess för effektiv kontroll

Kontrollens kärnuppgifter är att bedriva kontroll, upptäcka och bedöma avvikelser och att ställa krav på att dessa åtgärdas. Detta i syfte att förhindra, undanröja eller minska riskerna för människor till godtagbara nivåer, och att säkerställa god sed inom handeln med livsmedel och skydda konsumenternas intressen, inklusive märkning av livsmedel och andra typer av konsumentinformation.

Sammantaget ska det vara en kontroll som har effekt. För det behövs en fullständig kontrollprocess med bland annat metodiska och systematiska arbetssätt. Det krävs också att myndigheter tar initiativ till, driver och fullföljer ärenden.

Det ställs flera krav på genomförande av offentlig kontroll. Den ska bland annat:

- ske utifrån gällande livsmedelslagstiftning,
- ske enligt dokumenterade tillvägagångssätt,
- genomföras utan förvarning, utom vid till exempel revision,
- genomföras med ändamålsenliga kontrollmetoder,
- ske i alla led i livsmedelskedjan och innefatta alla relevanta krav i lagstiftningen, och
- vara riskbaserad.

Uppföljning är ett viktigt steg för att kontrollen ska nå önskad effekt. Det innebär att myndigheten följer upp att de avvikelser som har påtalats åtgärdas inom den tid som bestämts. Sanktioner ska användas då det behövs för att förmå företagaren att korrigera de avvikelser som påpekats.

Sanktioner kan användas direkt då en avvikelse upptäcks. Om sanktion inte används direkt, kan myndigheten istället påtala avvikelsen och därefter följa upp om företagaren självantagit åtgärdat bristerna. Det är viktigt att den fullständiga kontrollprocessen fungerar effektivt, och att kontrollen har effekt. Visar det sig vid uppföljning att företagaren inte tagit sitt ansvar ska myndigheten använda sanktion för att avvikelsen ska åtgärdas.

2.1.1 Sanktioner

Kärnan i kontrollen är att eventuella avvikelser upptäcks och att myndigheten ser till att företagen rättar till bristerna inom rimlig tid. För att kontrollen ska ge önskad effekt måste myndigheten säkerställa att avvikelserna åtgärdas. Detta genom att antingen övervaka att företagen tar sitt ansvar och genomför effektiva åtgärder på eget initiativ, eller genom att myndigheten fattar beslut om sanktioner. Att avvikelserna verkligen åtgärdas säkerställs genom uppföljande kontroller.

För att sanktioner ska användas effektivt, enhetligt och rättssäkert ska myndigheten ha instruktioner och rutiner, samt handlingsberedskap, för när och hur sanktionerna ska användas.

3 Tillväxt och tillsyn – Den så kallade Rättviksmodellen

Rättviksmodellen är ett syn- och arbetssätt inom en kommuns myndighetsutövande funktioner vilket kortfattat kan beskrivas med att kommunal livsmedelskontroll faktureras i efterhand och präglas av dialog och den så kallade Rättelsetrappan. Modellen hanteras numera av den ekonomiska föreningen Tillsyn & Tillväxt.

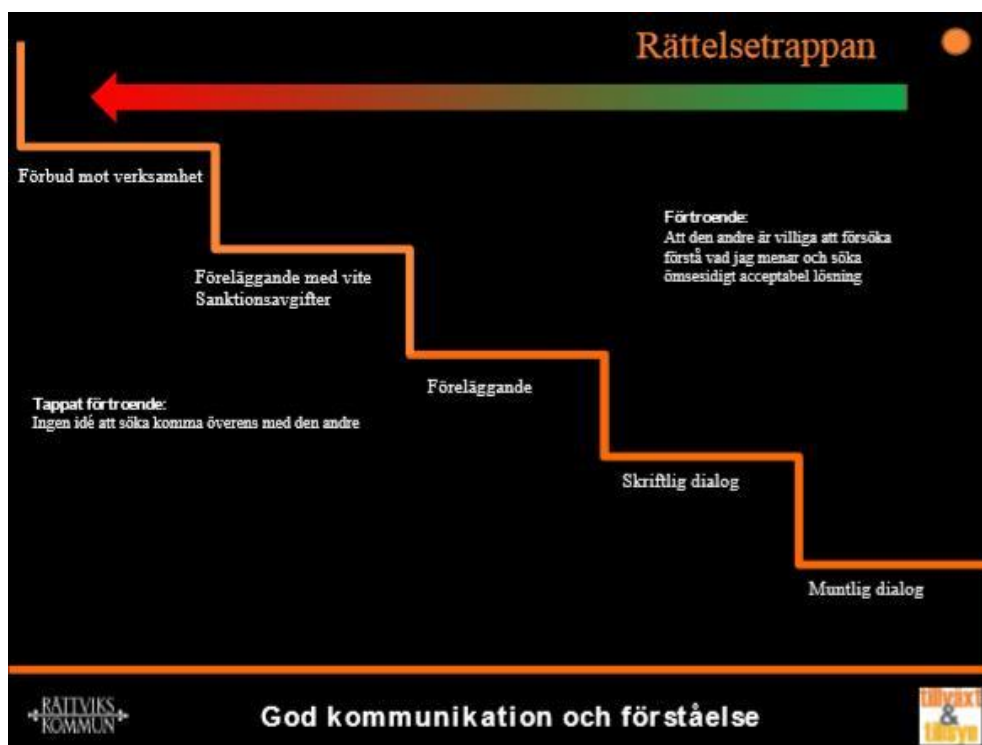
3.1 Avgiftsmodell för livsmedelstillsyn

Livsmedelsföretagarna betalar dels en fast årlig administrativ avgift på 1000 kr vid årets början och dels en timtaxa för den tillsyn som utförs.

3.2 Rättelsetrappan

Huvudpoängen i Rättelsetrappan är att alla sanktioner mot företag sker enligt en på förhand fastslagen modell för hur inspektörerna ska agera vid olika brister i företagets verksamhet, se figur 1. Detta ger enligt Tillväxt & tillsyn en tydlighet och trygghet för både inspektörer och företag kring vad som gäller. Ett företag som inte hör samman den inledande muntliga och skriftliga dialogen riskerar vitesförelägganden och verksamhetsförbud.

En utgångspunkt för att modellen ska fungera är dock att man byggt upp en hög grad av kommunikation och förståelse mellan inspektörer och företag i de två första faserna.

Figur 1: En beskrivning av Rättelsetrappan, från slutrapporten av förstudien 2014-2015 "Tillväxt & tillsyn – vägen till hållbara lösningar".

4 Livsmedelskontrollen i Härnösands kommun

4.1 Finansiering

Samhällsnämndens livsmedelskontroll finansieras till största delen med avgifter men en viss del skattefinansieras.

Enligt den av kommunfullmäktige fastställda taxan på området tar samhällsnämnden ut avgift för registrering, årlig kontrollavgift samt avgift för extra offentlig kontroll till följd av bristande efterlevnad.

4.1.1 Årliga kontrollavgifter

Härnösands kommun har liksom de flesta kommuner i Sverige en riskbaserad årlig avgift för livsmedelskontrollen och här tillämpas Livsmedelsverkets vägledning, se avsnitt 1.2.1. Avsteg från modellen görs dock om samhällsförvaltningen inte bedömer tilldelad kontrolltid som rimlig utifrån faktiskt kontrollbehov.

Samtliga livsmedelföretagare betalar en årlig kontrollavgift för varje anläggning de registrerat och avgiftens storlek avgörs utav risk- och erfarenhetsklassningen. Miljöhandläggarna gör i stort sett alltid riskklassningen tillsammans med företagaren för att allt ska bli rätt och beslut om avgift kommuniceras med företagaren som regel på plats vid det första kontrollbesöket och kan överklagas.

Klagomål på riskklassningen eller att en förskottsbetalning tillämpas är inte vanligt, tvärtom upplevs det snarare positivt att det är tydligt för livsmedelsföretagen vad som ska betalas och att det vid kontrollbesöket inte blir något fokus på avgifter eller oro för att det tillkommer kostnader.

Årliga avgifter för övrig tillsyn

För den största delen av samhällsnämndens övriga, återkommande tillsyn enligt exempelvis miljöbalken betalar verksamhetsutövare med anmälningsskyldiga verksamheter årliga tillsynsavgifter. Dessa faktureras vid årets början, på samma sätt som inom livsmedelskontrollen.

Så sent som 2019 infördes även årliga tillsynsavgifter för anmälningsskyldiga verksamheter på hälsoskyddsområdet, som skolor och förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta. Detta för att kostnader som tillsynen ska vara kända på förhand för verksamhetsutövarna och blir jämnare fördelat över åren vilket är önskvärt.

4.2 Planering och utförande

4.2.1 Planering av den årliga kontrollen

För att planera kontrollen och säkerställa att den kontroll som genomförs är effektiv och ändamålsenlig samt för att se till att samtliga verksamheter får den kontrolltid som de betalt för sträcker sig samhällsnämndens planering över flera år samt att all genomförd kontrolltid listas och tas med år från år.

Av erfarenhet har samhällsnämnden kunnat se att ett kontrollbesök i genomsnitt tar 3 timmar. För att underlätta såväl planering som uppföljning används en schablontid på 3 timmar för ett planerat kontrollbesök på en anläggning, oavsett metod eller syfte. Förenklat räknas behovet av antalet kontrollbesök för varje anläggning ut för en treårsperiod utifrån deras tilldelade årliga kontrolltid.

$$\text{Antal besök} = \text{Årlig kontrolltid} \times 3 \text{ år} / 3 \text{ timmar}$$

4.2.2 Sanktioner

Rutiner för sanktioner finns och dessa följer Livsmedelsverkets vägledning på området. Av rutinen för hantering av sanktioner framgår bl.a. att om företagaren inte på frivillig basis åtgärdar bristerna, inte åtgärdar dem inom acceptabel tid eller om det inte är klargjort att företagaren verkligen kommer åtgärda bristerna så ska myndigheten vidta åtgärder och fatta beslut om sanktion. Denna ska väljas utifrån bristens betydelse/allvarlighetsgrad.

4.2.3 Livsmedelskontrollen i praktiken

Vid samhällsförvaltningens kontrollbesök upptäcks avvikelser mot lagstiftningen vid ungefär en fjärdedel av, se tabell 1.

Tabell 1: En beskrivning av arbetsgången efter ett planerat kontrollbesök.

	2017	2018	2019 t.o.m. 191107
Genomförda kontrollbesök (första)	314 st	252 st	301 st
Andel med avvikelse	37 %	27 %	26 %
Genomförda uppföljningar (återbesök)	22 st	41 st	54 st
Andel med avvikelse	18 %	12 %	4 %
Fattade beslut om sanktioner	7 st	2 st	0 st
Debiterad extra offentlig kontroll	475 kr	0 kr	0 kr

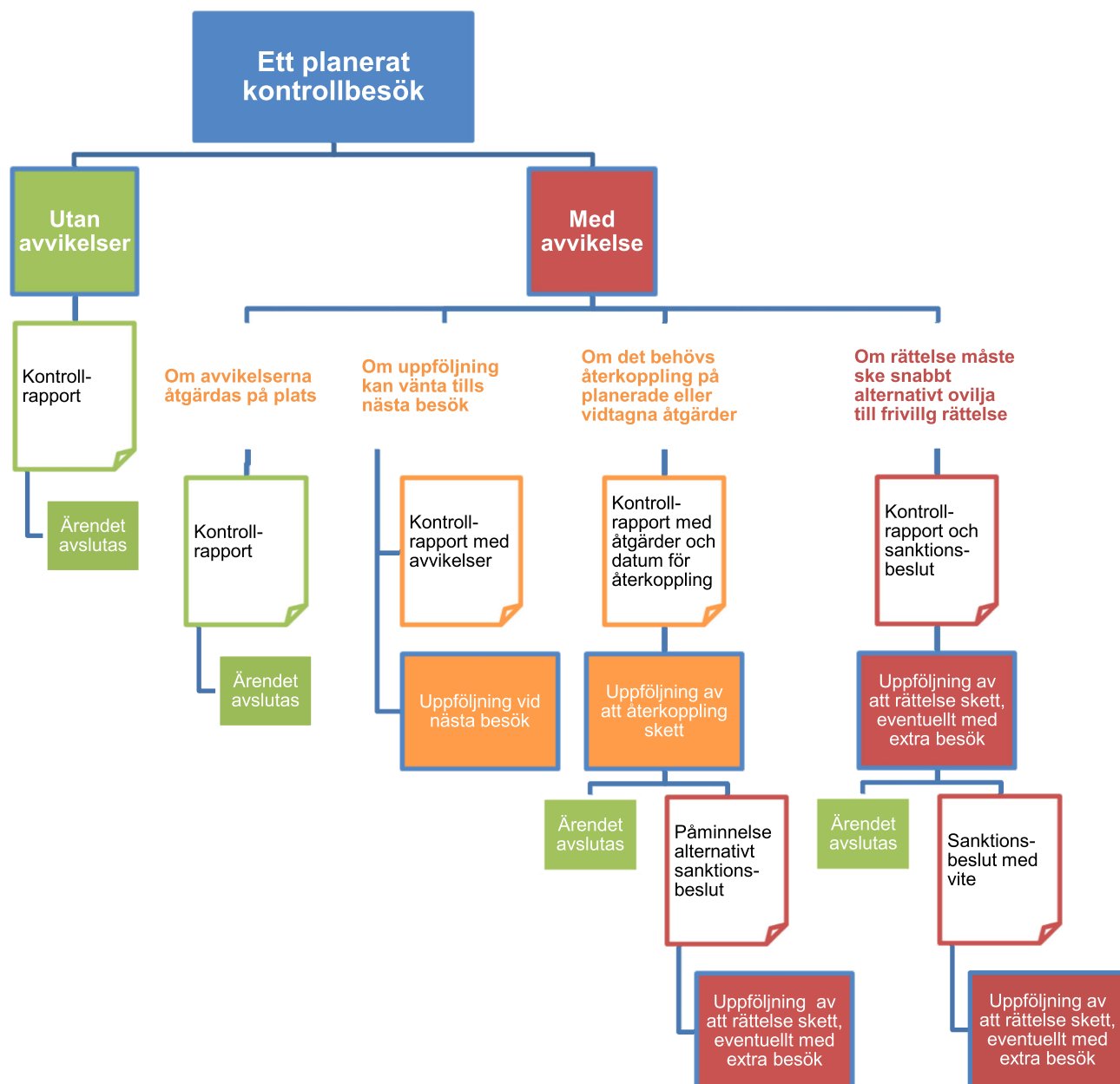
Konstaterade avvikelser följs som regel upp vid nästa planerade kontrollbesök alternativt att miljöhandläggarna påtalar avvikelsen och därefter ger företagaren en chans att återkoppla hur denna självantänt åtgärda bristerna, då målet är att denne tar sitt ansvar och genomföra effektiva åtgärder på eget initiativ, inom rimlig tid.

Sanktioner används ytterst sällan direkt när avvikelser konstaterats, men är ett alternativ beroende på såväl allvarlighetsgraden av avvikelsen som tidigare erfarenheter av hur troligt det är med frivillig rättelse från livsmedelsföretagets sida.

Den arbetsgång som normalt tillämpas framgår av figur 2 på nästa sida.

Miljöavdelningen upplever att inställningen från de livsmedelsföretagare de kontrollerar överlag är positiva. Många företagare tycker att kontrollerna är givande då de även får råd och information kring de regler som gäller.

I Härnösand arbetar förvaltningen tillsammans med näringslivsenheten även utifrån en lotsmodell, där *En väg in* ger företag möjlighet att få tidig rådgivning inför förändring eller start av sin verksamhet gällande vilka tillstånd m.m. som krävs, något som är helt avgiftsfritt.

Figur 2: En beskrivning av samhällsförvaltningens arbetsgång efter ett planerat kontrollbesök.

5 Livsmedelsverkets planerade förändringar

Livsmedelsverket fick under 2017 ett regeringsuppdrag att se över bl.a. den riskklassificeringsmodell som används för debitering av avgifter för livsmedelskontrollen. I samband med detta har Livsmedelsverket också utrett frågan om efterhandsdebitering, vilket de nu ställer sig positiva till.

Det finns dock en missuppfattning att riskklassningsmodellen skulle styra hur eller när avgifter tas ut vilket är felaktigt. Det är Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, avgiftsförordningen som reglerar avgifterna och ingenting annat. Det innebär att vi kan få ett förändrat avgiftssystem utan att riskklassningsmodellen förändras, eller vice versa.

5.1 Ändrad syn på efterhandsdebitering

I oktober 2017 lämnade Livsmedelsverket en hemställan till Näringsdepartementet att utreda frågan om efterhandsdebitering, dnr 2017/03252. Kortfattat begränsas möjligheterna att införa efterhandsdebitering av nuvarande formulering i avgiftsförordningen.

Om en modell med efterhandsdebitering införs skulle denna innebära att en avgift skulle tas ut först efter genomförd kontroll, vilken då inte alltid äger rum årligen. Livsmedelsverket har därför funnit att det är svårt att kombinera ett system med efterhandsdebitering med nu gällande författningsreglering och föreslår därför att nuvarande avgiftsförordning ska ändras så att kravet på en årlig avgift utgår. Detta innebär att efterhandsdebitering fortfarande bara är ett förslag och om det införs så sker det tidigast nästa höst, inför 2021.

Livsmedelsverket anser också att ett införande av efterhandsdebitering bör vara obligatoriskt för samtliga kontrollmyndigheter för att säkerställa likvärdighet.

5.2 En ny, obligatorisk modell för riskklassning

Livsmedelsverket framhåller också vikten av att säkerställa likvärdighet i uttag av avgifter mellan olika kontrollmyndigheter och skapa förutsägbarhet kring avgiftsuttaget för företagen. De framhåller därför att ett införande av efterhandsdebitering bör vara kombinerat med ett införande av standardiserade kontrolltider för besök av olika verksamheter, vilket kan hanteras i ett nytt riskklassificeringssystem.

5.3 God kontrollsed för en ökad likvärdighet

Under våren kommer Livsmedelsverket att åka på en utbildningsturné med målet att samla Sveriges livsmedelskontroll. Målet är att nå ut till så många som möjligt och genom föreläsningar och gruppövningar tydliggöra innebörden av god kontrollsed samt öka möjligheterna för ett mer enhetligt arbetssätt. Utbildningsdagarna kommer att handla om hur kontroll ska utföras i enlighet med god sed och det kommer att gås närmare in på bland annat kontrollprocessen, hur verifierande kontroller genomförs samt hur avvikelser konstateras och senare hanteras.

Bakgrunden är de skillnader i utförandet av kontroll som uppmärksammas i landet, såväl när det gäller genomförande som att säkerställa effekterna av kontrollen. Upplysningsvis planeras det även att det ska bli obligatoriskt med att vidta sanktioner om det vid kontroll uppmärksammas avvikelser, detta för att göra kontrollen såväl mer rättssäker som likvärdig.

Kommunfullmäktige

§ 76

Dnr 2018-000497 140

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att återremittera ärendet till samhällsnämnden för vidare beredning.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S), Ida Skogström (M), Anders Gäfvert (M), Christina Lindberg (C), Erik Hultin (C), Magnus Oskarsson (S), Eva Olstedt Lundgren (L), Johan Nilsson (S) och Knapp Britta Thyr (MP).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar på att ärendet ska återremitteras till samhällsnämnden. Knapp Britta Thyr (MP) yrkar bifall till Andreas Sjölanders (S) yrkande.

Ida Skogström (M) yrkar bifall till motionen. Erik Hultin (C), Anders Gäfvert (M), Christina Lindberg (C) och Eva Olstedt Lundgren (L) ansluter sig till Ida Skogströms (M) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut, liggande förslag om avslag, Andreas Sjölanders (S) yrkande om återremiss och Ida Skogströms (M) yrkande om bifall till motionen.

Ordföranden frågar först om fullmäktige avser att besluta att avgöra ärendet idag eller återremittera ärendet och finner att fullmäktige beslutar att återremittera ärendet.

Votering begärs och verkställs.

Kommunfullmäktige

Votering och utfall

Ordföranden ställer följande propositionsordning: den som vill att fullmäktige ska besluta att återremittera ärendet röstar ja, och den som vill att fullmäktige ska besluta att avgöra ärendet idag röstar nej.

Med 23 ja-röster mot 20 nej-röster finner ordföranden att fullmäktige beslutar att återremittera ärendet. Hur de enskilda ledamöterna röstat framgår av voteringslistan på s.2.

Bakgrund

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Det har genomförts en statlig utredning om en ny avgiftsförordning som föreslås införas år 2020. Den modellen kommer att vara bindande för kommunerna, så att alla kommuner gör lika.

I avvaktan på beslut om förslagen i den statliga utredningen och den nya avgiftsmodellen föreslår kommunledningskontoret att motionen om att utreda och införa rättviksmodellen ska avslås då det inte kan anses resurseffektivt att utreda en modell när vi redan nu vet att det kommer ny lagstiftning på området inom kort.

I beredningen av motionen har miljöavdelningen varit delaktiga.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsen 2019-05-07 § 94

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-04-23 § 40

Kommunfullmäktige

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-12

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun,
Ida Skogström (M), 2018-11-26

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2018-12-17 § 153

Kommunstyrelsen

§ 94

Dnr 2018-000497 140

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Ingrid Nilsson (V), Ida Skogström (M), Christina Lindberg (C), Erik Hultin (C), Johan Sundqvist (MP), Lennart Bergström (SD), Andreas Sjölander (S), Anders Gäfvert (M), Ingemar Ljunggren (M) och Glenn Sehlin (SD).

Yrkanden

Ida Skogström (M) yrkar bifall till motionen.

I Ida Skogströms (M) yrkande ansluter sig Christina Lindberg (C), Erik Hultin (C), Lennart Bergström (SD), Anders Gäfvert (M) och Ingemar Ljunggren (M).

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag och Ida Skogströms (M) förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt Ida Skogströms (M) förslag.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutat enligt liggande förslag.

Reservation

Moderaterna, Centerpartiet och Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag.

Bakgrund

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i

Kommunstyrelsen

Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Det har genomförts en statlig utredning om en ny avgiftsförordning som föreslås införas år 2020. Den modellen kommer att vara bindande för kommunerna, så att alla kommuner gör lika.

I avvaktan på beslut om förslagen i den statliga utredningen och den nya avgiftsmodellen föreslår kommunledningskontoret att motionen om att utreda och införa rättviksmodellen ska avslås då det inte kan anses resurseffektivt att utreda en modell när vi redan nu vet att det kommer ny lagstiftning på området inom kort.

I beredningen av motionen har miljöavdelningen varit delaktiga.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-04-23 § 40

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-12

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun,

Ida Skogström (M), 2018-11-26

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2018-12-17 § 153

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 40

Dnr 2018-000497 140

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Christina Lindberg (C) och Anders Gäfvert (M).

Yrkanden

Christina Lindberg (C) yrkar bifall till motionen. I yrkandet ansluter sig Anders Gäfvert (M).

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag och Christina Lindbergs (C) förslag om bifall.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med Christina Lindbergs (C) förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Reservation

Centerpartiet och Moderaterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Bakgrund

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut

Kommunstyrelsens arbetsutskott

innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Det har genomförts en statlig utredning om en ny avgiftsförordning som föreslås införas år 2020. Den modellen kommer att vara bindande för kommunerna, så att alla kommuner gör lika.

I avvaktan på beslut om förslagen i den statliga utredningen och den nya avgiftsmodellen föreslår kommunledningskontoret att motionen om att utreda och införa rättviksmodellen ska avslås då det inte kan anses resurseffektivt att utreda en modell när vi redan nu vet att det kommer ny lagstiftning på området inom kort.

I beredningen av motionen har miljöavdelningen varit delaktiga.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-12

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2018-12-17

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun, Ida Skogström (M), 2018-11-26

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström, 0611 34 80 17

Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Ida Skogström (M) har lämnat in en motion som föreslår att vi ska utreda möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Rättviksmodellen handlar om hur kommunen tar ut avgifter för tillsyn som sker inom livsmedelsbranschen. Idag tas en årlig kontrollavgift ut som tas ut innan kontroll. Utöver detta kan även kontrollavgifter för ytterligare tillsyn tillkomma.

Rättviksmodellen innebär att avgiften istället tas ut efter utförda kontroller. Det kan med denna modell bli lättare för företag att förstå vilka kontroller man betalar för. Rättviksmodellen har införts i flera kommuner och rekommenderas numera även av Livsmedelsverket.

Det har genomförts en statlig utredning om en ny avgiftsförordning som föreslås införas år 2020. Den modellen kommer att vara bindande för kommunerna, så att alla kommuner gör lika.

I avvaktan på beslut om förslagen i den statliga utredningen och den nya avgiftsmodellen föreslår kommunledningskontoret att motionen om att utreda och införa rättviksmodellen ska avslås då det inte kan anses resurseffektivt att utreda en modell när vi redan nu vet att det kommer ny lagstiftning på området inom kort.

I beredningen av motionen har miljöavdelningen varit delaktiga.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Motion - Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun,
Ida Skogström (M), 2018-11-26

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

Kommunfullmäktige

§ 153

Dnr 34630

**Tillkommande motioner, medborgarförslag,
interpellationer och frågor**

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att överlämna Motion – Inför Rättviksmodellen ”Tillväxt och tillsyn” i Härnösands kommun (KS2018-497) till kommunstyrelsen för beredning, och

att överlämna Medborgarförslag – Medicinskt ansvarig för rehabilitering (KS2018-516) till socialnämnden för beredning och besvarande.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunfullmäktige avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktige har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Beslutsunderlag

Beslut kommunfullmäktiges presidieberedning § 79, 2018-12-06

Motion – Inför Rättviksmodellen ”Tillväxt och tillsyn” i Härnösands kommun (KS2018-497)

Medborgarförslag – Medicinskt ansvarig för rehabilitering (KS2018-516)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Inför Rättviksmodellen "Tillväxt & tillsyn" i Härnösands kommun

Det är av högsta prioritet att förbättra Härnösands näringslivsklimat. Med framgångsrika, kreativa och satsande företag kommer fler i jobb, flera som betalar skatt och därmed kan kommunen nå bästa möjliga välfärd. För mig och Nya Moderaterna är detta nyckelfrågor - en bra välfärd, ett gott företagsklimat och fler Härnösandsbor i jobb.

I Härnösands kommun vittnar företagare om skilda världar, en del företag möts med öppna armar och lovord om stöd och samarbete från kommunen, medan en del knappt eller aldrig sett till en kommundienstman eller fått kalla handen från kommunen när de behövt hjälp eller råd. Så får det inte vara. Ett bra företagsklimat kommer alla företagare till del och med det skapas synergieffekter och en sund konkurrens som är att föredra.

Alla företag ska behandlas rättvist även när det kommer till den tillsyn som utförs av kommunen. Idag har vi ett system där alla som får tillsyn i livsmedelsbranschen har en årlig kontrollavgift som tas ut innan eventuell kontroll, och sedan också löpande kontrollavgifter för eventuell ytterligare tillsyn. Sådär ser vi däremot inte att det är för företag som får tillsyn enligt t.ex. miljöbalken eller strålskyddslagen, de har istället enbart taxa vid faktiskt utförd kontroll. Det finns en ojämlikhet i dessa fall som inte är skälig. Även fastän företagen och branscherna skiljer sig åt behöver det inte innebära att avgifterna och modellerna för hur taxor och avgifter ska tas ut ska skilja sig åt på det här sättet. Rimligtvis borde avgifter endast tas ut efter utförda kontroller, så att det inte finns någon oklarhet i vad företaget betalar för och inte. En rådgivande dialog mellan företag och kommunala tjänstemän kan ersätta den oskäliga förskottsbetalningen för tillsyn.

Detta betyder inte att kontrollerna ska ske mer sällan eller mer selektivt, intentionen är enbart att kommunikationen och den upplevda servicen för företagarna ska bli bättre. Rättviksmodellen har införts i många av Sveriges kommuner och är numer Livsmedelsverkets rekommendation om hur livsmedelstillsynen ska hanteras.

Det är bättre för vårt företagsklimat att skapa dialoger med Härnösandsföretagen, ta hänsyn till småföretagarnas vardag, och försöka att skapa ett bättre arbetsklimat för dem genom en modell som premierar dialog framför förelägganden och viten. Vi hjälps åt att göra rätt, och vi hjälps åt att uppnå ett bättre företagsklimat.

Vi ska ha som ambition att Härnösand ska vara den bästa kommunen i Västernorrland att driva företag i, och därför ska vi göra det vi kan för att tillmötesgå och göra det attraktivt att starta och driva företag HÄR.

- Att vi utreder möjligheterna att införa Rättviksmodellen för tillväxt och tillsyn i Härnösands kommun, samt
- Att införa Rättviksmodellen i Härnösands kommun.

Ida Skogström

Nya Moderaterna

2018-11-19

Kommunstyrelsen

§ 12

Dnr 2020-000511 1.1.2.1

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige besluta

att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med 1 april 2021.

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Samhällsnämnden har inkommit med ett ärende till kommunfullmäktige att begära hos länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster

Kommunstyrelsen

och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Kommunledningskontoret delar samhällsnämndens bedömning och föreslår därför fullmäktige att besluta i enlighet

Socialt perspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

En kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Bedömning från samhällsförvaltningen är att beslutet inte ska ha någon påverkan på budget då den ökade arbetsinsatsen kan uppnås med befintliga resurser.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2020-12-17

Samhällsnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-09-17 § 98

Samhällsförvaltningen, tjänsteskrivelse, 2020-08-14

Överlåtelsebeslut daterat 2002-12-17

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström, 0611 34 80 17

Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret förslår kommunstyrelsen förslå kommunfullmäktige besluta

att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med 1 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden har inkommit med ett ärende till kommunfullmäktige att begära hos länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt

dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Kommunledningskontoret delar samhällsnämndens bedömning och föreslår därför fullmäktige att besluta i enlighet

Socialt perspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

En kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Bedömning från samhällsförvaltningen är att beslutet inte ska ha någon påverkan på budget då den ökade arbetsinsatsen kan uppnås med befintliga resurser.

Beslutsunderlag

Samhällsnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-09-17 § 98

Samhällsförvaltningen, tjänsteskrivelse, 2020-08-14

Överlåtelsebeslut daterat 2002-12-17

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

Samhällsnämnden

§ 98

Dnr 2020-000103 1.1.3.0

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Bakgrund

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Underlag

Allmänna vattenverk i Härnösand

I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenförsörjningsanläggningar. Dessa är:

Samhällsnämnden

§ 98, forts.

Anläggning	Antal anslutna, ca	Beslut föreskrifter, år	Tillsynsmyndighet
Viksjö	140	1969	Kommunen
Bondsjön	23 700	2001	Kommunen
Brunne	170	2020	Länsstyrelsen
Häggdånger	35	-	-
Rö	20	-	-
Smitingen	50	-	-
Starred	40	-	-

För samtliga allmänna dricksvattentäkter har HEMAB en tidsplan för arbete med att få vattenskyddsområden fastställda. Arbetet kommer även att förankras i kommunens pågående VA-planarbete.

Revidering och fastställande av vattenskyddsområde för Bondsjön är för närvarande under handläggning hos länsstyrelsen. HEMAB har dessutom startat ett arbete med att revidera skyddsområdet för Viksjö grundvattentäkt. Krav på att säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida vattenförsörjning förstärks även av åtgärdsplan som Vattenmyndigheten tagit fram för kommunerna att genomföra, i syfte att nå miljö kvalitetsnormerna.

Förutom nyligen fattat beslut för Brunne vattenskyddsområde kommer länsstyrelsen enligt plan att inom de närmaste åren fatta beslut om vattenskyddsområden med föreskrifter för både Bondsjön och Viksjö. Samhällsförvaltningen önskar därför att kommunens begäran om överlåtelse av tillsyn från länsstyrelsen ska gälla samtliga kommande beslut om vattenskyddsområden.

Överlåtelse av tillsyn

Fördelning av den operativa tillsynen framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13) (MTF). Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen. En statlig operativ tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen om kommunfullmäktige begär det.

Samhällsnämnden

§ 98, forts.

Gällande överlåtelsebeslut från länsstyrelsen är från 2002. Länsstyrelsen har i sin tillsynsvägledningsplan sedan många år angivit att överlåtelsebeslutet för Härnösands kommun skulle utvärderas och nytt beslut fattas. Detta har ännu inte skett. Samhällsförvaltningen väljer i nuvarande läge att enbart begära förändrad överlåtelse av den del som rör tillsyn över vattenskyddsområden.

Överväganden

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Samhällsförvaltningen reviderar årligen sin behovsutredning och samhällsnämnden fastställer tillsynsplan utifrån tillsynsbehov och de upprättade register som finns över objekt som behöver återkommande tillsyn.

Bondsjöns vattentäkt tillhandhåller dricksvatten för fler än 90% av invånarna i Härnösand och är det viktigaste vattenskyddsområdet att ha tillsyn över. Samhällsförvaltningen önskar överta tillsyn genom den möjlighet som anges i MTF som rör vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen. Samhällsförvaltningen bedömer att lämplig tid för övertagande av tillsynen är vid årsskiftet 2020/21.

Samråd i detta ärende har skett med vattenskyddshandläggare på länsstyrelsen Per Lingensjö. I detta ärende har miljöchef Helene Lager deltagit.

Samhällsnämnden

§ 98, forts.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningen, tjänsteskrivelse 2020-08-14 med bilaga
överlåtelsebeslut daterat 2002-12-17

BESLUT

2002-12-17

504-9683-021
2280- MF

Delgivningskvitto

Härnösands kommun
Kommunfullmäktige
871 80 HÄRNÖSAND

Överlåtelse av operativ tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 26 kap 3 § miljöbalken och 10 och 11 §§ förordningen (1998:900) om tillsyn att fr o m 1 januari 2003 till miljönämnden i Härnösands kommun, överlåta operativt tillsynsansvar enligt följande (tillsynsområden enligt bilaga till förordning (998:900) om tillsyn enligt miljöbalken):

Tillsynsområden där kommunen har tillsynen

- A 18 Vattenskyddsområden som beslutats av länsstyrelsen.
- B1 Följande miljöfarliga verksamhet med beteckningen B i bilagan till förordningen (998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:
 - Hemsö fisk AB
 - Mellanlagringsstation för farligt avfall på Jaktstigen, Älgen 2, Hemab AB
 - Slamlagun, Fastlandet 2:56, stadsbyggnadskontoret
 - Härnösands hamn, Härnösands kommun
- B5 Förorenade områden enligt 10 kap. miljöbalken, där
 - föroreningarna härrör från pågående miljöfarlig verksamhet där miljönämnden har ansvar för den operativa tillsynen enligt punkten B1,
 -

Tillsynsområden där länsstyrelsen och kommunen har delad tillsyn

- D2 Frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer i miljöfarliga verksamheter enligt B1: Vid miljöfarliga verksamheter bör tillsynsmyndigheten enligt B1 i första hand ansvara för tillsynen. Samråd mellan länsstyrelsen och miljönämnden skall dock alltid ske innan eventuella beslut. Vid brådskande situationer tar tillsynsmyndigheten enligt B1 initiativ till de tillsynsåtgärder som bedöms nödvändiga.
- E2 Frågor om farligt avfall och om gränsöverskridande transporter av avfall, frågor om skydd av den yttre miljön: Vid miljöfarliga verksamheter enligt B1 bör tillsynsmyndigheten enligt B1 i första hand ansvara för tillsynen. Samråd mellan länsstyrelsen och miljönämnden skall dock alltid ske innan eventuella beslut. Vid brådskande situationer tar tillsynsmyndigheten enligt B1 initiativ till de tillsynsåtgärder som bedöms nödvändiga.

För övrig hantering av farligt avfall inom kommunen ansvarar i första hand miljönämnden för tillsynen.

BESLUT

2002-12-17

504-9683-021

2280- MF

Beslutet omfattar inte tillkommande verksamheter inom tillsynsområdet B1 med beteckningen A eller B i bilaga till förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Beslutet omfattar inte deponier där verksamheten lagts ned efter den 30 juni 1969.

Kommunen skall årligen, senast den 31 januari, delge länsstyrelsen aktuell utredning om tillsynsbehov, tillsynsplan, delegationsordning och en redovisning av aktuell organisation för tillsynsarbetet enligt miljöbalken.

Kommunen skall löpande till länsstyrelsen redovisa förändrade ägarförhållanden eller om verksamheten upphör vid de miljöfarliga tillståndspliktiga verksamheter som kommunen övertagit tillsynen över.

Länsstyrelsen beslutar att återkalla tidigare överlåtelsebeslut enligt miljöskyddslagen den 16 december 1997.

Upplysning: Tillsyn enligt Sevesolagstiftningen, lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har länsstyrelsen i dag för både den högre och den lägre kravnivån. Det innebär att länsstyrelsen har sådan tillsyn över alla miljöfarliga verksamheter enligt denna lagstiftning med beteckning A, B, C eller ”U” (övriga). Av nu överlåtna tillsynsobjekt omfattas Härnösands hamn av Sevesotillsyn på den högre kravnivån. Tillsyn enligt den lägre kravnivån kan överlåtas från länsstyrelsen till kommunen, men behandlas inte i detta ärende.

Av 4 § förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken framgår att operativ tillsyn över hanteringen av kemiska produkter och hanteringen av biotekniska organismer enligt 14 kap. miljöbalken och avfallshantering enligt 15 kap. miljöbalken utövas av kommunen.

BAKGRUND

Vid ett ”kommunbesök” försommaren 1999 diskuterades behovet av att anpassa tidigare överlåtelsebeslut, vad gäller tillsynen över miljöfarlig verksamhet, till hela miljöbalkens område. Länsstyrelsen pekade bl a på behovet av att klargöra tillsynsansvaret för nedlagda deponier och förorenade markområden. Enligt länsstyrelsens mening är förordning (1998:900) om tillsyn otydlig på frågan om tillsyn över nedlagda deponier ska omfattas av punkten B4 eller B5/B6.

Kommunen lämnade en preliminär ”intresseanmälan” i mars 2000 där bl a för punkten B5 föreslogs en fördelning av tillsyn över förorenade områden och deponier. I skrivelse den 22 november 2000 till länets kommuner angav länsstyrelsen att en fortsatt diskussion behövde föras vad gäller tillsynsfördelning över nedlagda deponier och förorenade områden där det inte finns verksamhetsutövare att utkräva ansvar av.

Kommunfullmäktige har i §29 den 29 april 2002 hemställt att länsstyrelsen i enlighet med 10 § förordningen(1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken fr o m halvårsskiftet 2002 överlåter åt miljö- och hälsoskyddsnämnden i Härnösands kommun att utöva den operativa tillsynen enligt miljöbalken(1998:808) i den omfattning som kommun i skrivelse 2002-03-15 angivit. Av den skrivelsen framgår att en överlåtelse av tillsyn önskas för:

- A 18 Vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen.
 - Viksjö vattentäkt, Hemab AB

BESLUT

2002-12-17

504-9683-021

2280- MF

- B1 Följande miljöfarliga verksamheter med beteckningen A eller B i bilagan till förordning(1998(99) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:
 - Mellanlagringsstation för farligt avfall på Jaktstigen, Älgen 2, Hemab AB
 - Slamlagun, Fastlandet 2:56, stadsbyggnadskontoret
 - Härnösands hamn, Härnösands kommun

Länsstyrelsen har i beslut den 16 december 1997 överlåtit tillsyn för följande objekt:

- Kalmar Hernöverken
- Hemsö fisk AB
- Norrlandslax HB
- IPALCO Härnösand AB
- Norrlands Härdindustri
- Härnösands sjukhus

Av dessa är numera Kalmar Hernöverken och IPALCO Härnösand AB nedlagda. Norrlandslax HB, Norrlands Härdindustri och Härnösands sjukhus är inte längre tillståndspliktiga. Deras tillstånd och villkor gäller dock, fast de numera är anmälningspliktiga. Återkallelse av tillstånden kan ske genom ansökan till Miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen.

Den 11 juni 2002 meddelade miljöchef Charlie Wallin att kommunen ej har ändrat taxan för tillsyn över de objekt som är aktuella för ett övertagande. Någon avgift kan för närvarande därför inte debiteras de nya objekten och kommunen önskar därför att ett nytt överlåtelsebeslut skall gälla från årsskiftet 2002/2003. Den 11 oktober 2002 meddelade miljöchefen att den nya taxan skall behandlas i november, varför önskemål om ett övertagande från årsskiftet kvarstår. Ärendet har den 4 december 2002, på länsstyrelsens begäran, kompletterats med behovsutredning och tillsynsplan för 2002. Vid telefonsamråd den 17 december 2002 tog länsstyrelsen, med miljöchefen, upp frågan om tillsyn över förorenade områden, inklusive deponier, förstahandsansvaret för tillsyn av punkterna D2 och E2 i bilaga till tillsynsförordning, övrig tillsyn över farligt avfall samt tillsyn över eventuellt tillkommande vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen. Länsstyrelsen föreslog att frågorna skulle tydliggöras i enlighet med vad som nu framgår under beslut och ingen erinran framkom över detta.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Begäran om överlåtelse av operativ tillsyn har som framgår under rubriken bakgrund föregåtts av diskussioner om lämplig omfattning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden övertog 1997 tillsynen över sex tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheterna enligt miljöskyddslagen. Den nu begärda överlåtelsen avser ytterligare tre tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter och ett vattenskyddsområde som beslutats av länsstyrelsen.

Kommunen har inte i den av kommunfullmäktige behandlade ansökan särskilt uttalat hur tillsynen ska fördelas vid förorenade områden, inklusive nedlagda deponier, punkten D2, E2 i bilaga till tillsynsförordningen eller för övrig tillsyn över farligt avfall. Länsstyrelsen ser det dock som väsentligt att inga oklarheter råder om vem som har tillsynen över detta och har därför i beslutet tydliggjort vad som skall gälla.

Det delade tillsynsansvaret som föreslås för verksamheter med beteckningen E2 och D2 följer av att både länsstyrelsen och den kommunala nämnden är operativa tillsynsmyndigheter enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Det är alltså inte möjligt att endast en av myndigheterna är operativ tillsynsmyndighet. I Härnösands kommun finns för närvarande

BESLUT

2002-12-17

504-9683-021

2280- MF

bara ett vattenskyddsområde som beslutats av länsstyrelsen och det är tillsyn över detta som kommunen begär överlåtelse av. Det finns ett behov av att fler vattenskyddsområden inrättas i kommunen. Både kommunen och länsstyrelsen kan besluta om detta och tillsynen delas i tillsynsförordningen till den som fattat beslut. Länsstyrelsen anser det lämpligt att eventuellt ytterligare vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen omfattas av kommunal tillsyn och därför görs i beslutet ingen avgränsning till enskilda objekt.

Länsstyrelsen konstaterar mot bakgrund av det underlag som redovisats i ärendet att tillsynsresurser inte avsatts fullt ut jämfört med utredning om tillsynsbehov. Länsstyrelsen ser det som väsentligt att dessa dokument genomgår en årlig översyn. Uppföljning och utvärdering av den operativa tillsynen är en uppgift för länsstyrelsen i egenskap av tillsynsvägledningsmyndighet. Länsstyrelsen har för avsikt att utveckla den rollen och kommer att följa kommunens arbete med operativ tillsyn enligt miljöbalken.

Enligt länsstyrelsens mening är det önskvärt att tillsynsbeslut undertecknas av två personer. Detta för att bedömningar ska göras på en likartad nivå. Länsstyrelsen har i ärendet erhållit aktuell delegationsordning för miljönämnden, men bedömer att det är lämpligt att en sådan lämnas årligen tillsammans med aktuell utredning om resursbehov och tillsynsplan. Miljöfarliga verksamheter som kommunen har tillsyn över och som förändrats vad gäller ägandeförhållanden eller som lagt ned sin verksamhet under året bör också redovisas. Detta för att länsstyrelsen ska kunna upprätthålla ett aktuellt register över miljöfarliga verksamheter som debiteras årlig avgift av länsstyrelsen, samt att länsstyrelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden enligt 24 kapitlet miljöbalken.

Enligt 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälningsärenden från verksamheter där kommunen har tillsyn sändas till länsstyrelsen och vice versa. Länsstyrelsen förutsätter att detta kommer att fungera på ett bra sätt och att kommunen särskilt anger om det är något ärende eller del av ärende där synpunkter önskas. Länsstyrelsen har också önskemål om att kommunen informerar länsstyrelsen när periodiska besiktningar eller andra principiellt viktiga besök planeras vid överlåtna verksamheter. Detta är särskilt intressant för anläggningar som står inför omprövning av tillståndet.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att kommun har en lämplig organisation av arbetet med operativ tillsyn enligt miljöbalken, samt att personal med tillräcklig kompetens finns för tillsynsarbetet. Det totala resursbehovet för myndighetens arbete motsvaras inte fullt ut av tillgängliga resurser. Resursbehovet för tillsyn enligt miljöbalken kontra tillgängliga resurser går inte tydligt att utläsa av redovisad behovsutredning och tillsynsplan. Länsstyrelsen begär mot bakgrund av detta att kommunen årligen delger länsstyrelsen aktuell utredning om tillsynsbehov, tillsynsplan, delegationsordning och en redovisning av aktuell organisation för tillsynsarbetet enligt miljöbalken. Länsstyrelsen ser, under förutsättning att erforderliga resurser tillsätts, inga hinder mot att överlåta tillsyn i enlighet med den begäran som framställts av kommunen.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428) att delge detta beslut genom kungörelse som inom 10 dagar herefter skall införas i Tidningen Ångermanland. Delgivning av beslutet anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut.

BESLUT

2002-12-17

504-9683-021
2280- MF

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga på detta beslut skall skriva till Miljödomstolen i Östersund men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen. Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

I detta ärende har landshövding Gerhard Larsson beslutat och Birgitta Westerlind varit föredragande. I den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschef Leif Kåsthag, sektionscheferna Bengt Gruvin och Åke Bengtsson, samt förste länsassessor Lars Nyberg , förvaltningsavdelningen.

Gerhard Larsson
Landshövding

Birgitta Westerlind
Samhällsbyggnadsavdelningen,
miljöteknik
Tel 0611-349250, fax 0611-349378

Kopia till
Landshövding Gerhard Larsson
SA 2 ex
LK, BG, BW, ÅB

Samhällsförvaltningen
Lena Drejare, 0611-34 81 94
lena.drejare@harnosand.se

Samhällsnämnden

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Beslutsunderlag

Allmänna vattenverk i Härnösand

I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenförsörjningsanläggningar. Dessa är:

Anläggning	Antal anslutna, ca	Beslut föreskrifter, år	Tillsynsmyndighet
Viksjö	140	1969	Kommunen
Bondsjön	23 700	2001	Kommunen
Brunne	170	2020	Länsstyrelsen

Häggdånger	35	-	-
Rö	20	-	-
Smitingen	50	-	-
Starred	40	-	-

För samtliga allmänna dricksvattentäkter har HEMAB en tidsplan för arbete med att få vattenskyddsområden fastställda. Arbetet kommer även att förankras i kommunens pågående VA-planarbete.

Revidering och fastställande av vattenskyddsområde för Bondsjön är för närvarande under handläggning hos länsstyrelsen. HEMAB har dessutom startat ett arbete med att revidera skyddsområdet för Viksjö grundvattentäkt. Krav på att säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida vattenförsörjning förstärks även av åtgärdsplan som Vattenmyndigheten tagit fram för kommunerna att genomföra, i syfte att nå miljö kvalitetsnormerna.

Förutom nyligen fattat beslut för Brunne vattenskyddsområde kommer länsstyrelsen enligt plan att inom de närmaste åren fatta beslut om vattenskyddsområden med föreskrifter för både Bondsjön och Viksjö. Samhällsförvaltningen önskar därför att kommunens begäran om överlåtelse av tillsyn från länsstyrelsen ska gälla samtliga kommande beslut om vattenskyddsområden.

Överlåtelse av tillsyn

Fördelning av den operativa tillsynen framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13) (MTF). Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen. En statlig operativ tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen om kommunfullmäktige begär det.

Gällande överlåtelsebeslut från länsstyrelsen är från 2002. Länsstyrelsen har i sin tillsynsvägledningsplan sedan många år angivit att överlåtelsebeslutet för Härnösands kommun skulle utvärderas och nytt beslut fattas. Detta har ännu inte skett. Samhällsförvaltningen väljer i nuvarande läge att enbart begära förändrad överlåtelse av den del som rör tillsyn över vattenskyddsområden.

Överväganden

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Samhällsförvaltningen reviderar årligen sin behovsutredning och samhällsnämnden fastställer tillsynsplan utifrån tillsynsbehov och de upprättade register som finns över objekt som behöver återkommande tillsyn.

Bondsjöns vattentäkt tillhandhåller dricksvatten för fler än 90% av invånarna i Härnösand och är det viktigaste vattenskyddsområdet att ha tillsyn över. Samhällsförvaltningen önskar överta tillsyn genom den möjlighet som anges i MTF som rör vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen. Samhällsförvaltningen bedömer att lämplig tid för övertagande av tillsynen är vid årsskiftet 2020/21.

Samråd i detta ärende har skett med vattenskyddshandläggare på länsstyrelsen Per Lingensjö. I detta ärende har miljöchef Helene Lager deltagit.

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Lena Drejare
Miljöhandläggare

Bilagor

1. Överlåtelsebeslut daterat den 17 december 2002

Kommunstyrelsen

§ 21

Dnr 2020-000489 1.1.2.1

Klimatanpassningsplan Härnösands kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta Klimatanpassningsplan 2100 för Härnösands kommun.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Anders Gäfvert (M).

Yrkanden

Anders Gäfvert (M) yrkar på avslag på grund av att ärendet är för dåligt förankrat.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger två förslag till beslut, liggande förslag och Anders Gäfverts (M) förslag.

Ordföranden föreslår att digital acklamation används då mötet hålls på distans och ställer följande propositionsordning: den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt liggande förslag röstar ja och den som vill att kommunstyrelsen ska besluta enligt Anders Gäfverts (M) förslag röstar nej.

Digital acklamation genomförs.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt liggande förslag.

Reservation

Moderaterna och Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Ida Skogström (M) lämnar på ordförandens godkännande in följande protokollsanteckning.

Moderaterna & Liberalerna yrkar avslag till ärendet om att anta Klimatanpassningsplan 2100 för Härnösands kommun.

Anledningen till detta är att vi tycker att frågan om klimatanpassning för kommunen är alldeles för viktig, för oss och för kommande generationer

Kommunstyrelsen

Härnösandsbor, för att vi ska anta ett sådant här stort och viktigt dokument på de grunder vi nu har fått det till oss.

Vi vill veta mer om hur Klimatanpassningsplanen är planerad och hur densamma ska implementeras och hur den kommer att användas i vår kommun. Det underlag vi nu kom att ha inför detta beslut var för oss inte tillräckligt för att känna oss trygga i vad vi faktiskt beslutar om.

Bakgrund

Klimatanpassningsplanen har tagits fram på uppdrag av kommunstyrelsen genom beslut om medverkan i det multi-nationella EU-projektet CLIMATE (Dnr 2016-000432, 2016-10-04).

Målbilden med klimatanpassningsarbetet i Härnösands kommun är att arbetet med klimatförändringar ska bli en naturlig del i beslutsunderlagen vid planering, genomförande, kontroll och uppföljning av åtgärder i verksamhets- och samhällsutvecklingen.

Under projekttiden 2017-2020 har Härnösands kommun, de regionala partnerna Sundsvalls kommun och Mittuniversitetet tillsammans med länder i norra Europa arbetat ihop med syfte att ta fram och optimera en modell för hur mindre kommuner och samhällen kan ta fram klimatanpassningsplaner. Projektet har varit finansierat av Northern Periphery and Arctic Programme samt med Interreg-medel (EU).

Genom deltagandet har Härnösands kommun även haft möjlighet att ta fram bättre underlag att arbeta vidare med och öka kunskapen i utbytet med aktörer i projektet. Kunskapsutbytet har varit en av styrkorna i projektet, där Sverige i många avseenden ligger längre fram än exempelvis partners från Nordirland, Färöarna, Island och Finland i arbetet med klimatanpassning.

Planen inriktar sig i huvudsak på de verksamheter som kommunen har rådighet över och de åtgärder som kan genomföras inom rådande ekonomiska ramar. Andra aktörers verksamheter har inte analyserats lika omfattande. Hänsyn har heller inte tagits till indirekta effekter av klimatförändringar i omvärlden. Det innebär att frågor som exempelvis ökade migrationsströmmar till Sverige och Härnösand som en följd av förändrat klimat inte har tagits med. Detta får bevakas och hanteras inom ramen för kommunens översiktsplanering.

Klimatanpassningsplanen 2100

Vårt samhälle påverkas redan idag och kommer att påverkas på flera olika sätt i framtiden vilket behöver beaktas i både verksamhets- och samhällsplaneringen.

Kommunstyrelsen

Den absolut viktigaste åtgärden som projektet identifierat är vikten av att etablera en kommunkoncernövergripande arbetsgrupp med löpande ansvar för samordning av arbetet med klimatanpassning.

Planen har tagits fram med syfte att klimatförändringarnas negativa konsekvenser ska bli så små som möjligt och att vi ska ta tillvara på de positiva konsekvenserna på bästa sätt.

Klimatanpassningsplanen består av två delar. En del är en StoryMap som är en plats för att kommunicera planen och beskriva hur framtidens klimat kan påverka Härnösand och vad vi kan göra och gör för att säkerställa ett fortsatt robust Härnösand i framtiden. Denna del ska vara fristående från det styrande dokumentet som ska beslutas.

Den andra delen, bilaga till beslut, är indelad i två avsnitt.

I det inledande avsnittet beskrivs mål, syfte och avgränsningar i arbetet med klimatanpassning samt hur planen har tagits fram. Här behandlas även klimatanpassningens koppling till lagar och andra styrande dokument, interna och externa aktörer och sårbara objekt i samhället.

Det andra avsnittet behandlar genomförandet och fokusområden för arbetet med klimatanpassning som arbetsgruppen bör efterleva och dra nytta av. Här behandlas även hur åtgärdsplanen är uppbyggd och ett urval åtgärder redovisas ur åtgärdsplanen. Därefter kommer du till hur arbetet ska bevakas och följas upp.

Planen har tagits fram av en projektgrupp med tjänstepersoner från Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsförvaltningen och det kommunala bolaget HEMAB. Övriga förvaltningar och bolag har inte involverats i arbetet med planen då initialt fokus har varit inriktat för kommunens arbete med samhällsplanering, men kan komma att involveras i framtiden kopplat frågor som berör verksamhetsplanering.

Arbetsmodell, fokusområden och riktlinjer för arbetsgruppens uppdrag

Den av EU-projektet framtagna arbetsmodellen innehåller 5 steg och är en iterativ process och återfinns idag på hemsidan www.climate-project.net fram till år 2025. För arbetsmodellen finns en beskrivning av varje steg, checklistor och olika verktyg (till exempel mallar, agendor, workshops) som är användbara i arbetet (på engelska).

Projektgruppen har landat i sex fokusområden för arbetet med klimatanpassning. Fokusområden är bebyggelse, sårbara grupper, tillsyn, vattenskydd, ekosystemtjänster samt teknik och infrastruktur.

Projektgruppen har tagit fram riktlinjer för arbetet med klimatanpassning:

Kommunstyrelsen

Arbetsgruppen ska utveckla ett arbetssätt för uppdraget att säkerställa genomförandet och revidering genom att efterleva framtagna arbetsmodell och fokusområden för klimatanpassning.

Arbetsgruppen ska föreslå en budget för att stödja genomförandet och uppföljning av arbetet.

Arbetsgruppen ska fortsätta arbetet med åtgärdsplanen och de åtgärder som tagits fram i projekt Climate.

Arbetsgruppen ska säkerställa att perspektivet klimatanpassning beaktas i berörda styrdokument för verksamheterna och i samhällsplaneringen.

Arbetsgruppen ska bistå med utbildnings- och informationsinsatser för tjänstepersoner, chefer och förtroendevalda i kommunens verksamheter och bolag och vara ett stöd i arbetet med klimatanpassning.

Socialt perspektiv

Arbetet bidrar till att minska miljö- och hälsorisker för både människa och miljö, vilket bidrar positivt till hälsa och välbefinnande för invånare och företagsamhet i kommunen.

Ekologiskt perspektiv

Arbetet inkluderar strategiskt arbete med ekosystemtjänster (den gröna infrastrukturen) vilken kan resultera i flera ekologiska vinster.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Klimatanpassning medför oftast en kostnad. I de flesta fall är förebyggande planering och investeringar betydligt billigare i ett längre perspektiv, jämfört med att ta kostnaderna för konsekvenser i efterhand.

Beslutsunderlag

Tillväxtavdelningens tjänsteskrivelse

Klimatanpassningsplan 2100 – Antagandehandling förslag

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunfullmäktige

Klimatanpassningsplan Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta Klimatanpassningsplan 2100 för Härnösands kommun

Beskrivning av ärendet

Klimatanpassningsplanen har tagits fram på uppdrag av kommunstyrelsen genom beslut om medverkan i det multi-nationella EU-projektet CLIMATE (Dnr 2016-000432, 2016-10-04).

Målbilden med klimatanpassningsarbetet i Härnösands kommun är att arbetet med klimatförändringar ska bli en naturlig del i beslutsunderlagen vid planering, genomförande, kontroll och uppföljning av åtgärder i verksamhets- och samhällsutvecklingen.

Under projekttiden 2017-2020 har Härnösands kommun, de regionala parterna Sundsvalls kommun och Mittuniversitetet tillsammans med länder i norra Europa arbetat ihop med syfte att ta fram och optimera en modell för hur mindre kommuner och samhällen kan ta fram klimatanpassningsplaner. Projektet har varit finansierat av Northern Periphery and Arctic Programme samt med Interreg-medel (EU).

Genom deltagandet har Härnösands kommun även haft möjlighet att ta fram bättre underlag att arbeta vidare med och öka kunskapen i utbytet med aktörer i projektet. Kunskapsutbytet har varit en av styrkorna i projektet, där Sverige i många avseenden ligger längre fram än exempelvis partners från Nordirland, Färöarna, Island och Finland i arbetet med klimatanpassning.

Planen inriktar sig i huvudsak på de verksamheter som kommunen har rådighet över och de åtgärder som kan genomföras inom rådande ekonomiska ramar. Andra aktörers verksamheter har inte analyserats lika omfattande. Hänsyn har heller inte tagits till indirekta effekter av klimatförändringar i omvärlden. Det innebär att frågor som exempelvis ökade migrationsströmmar till Sverige och Härnösand som en följd av förändrat klimat inte har tagits med. Detta får bevakas och hanteras inom ramen för kommunens översiktsplanering.

Klimatanpassningsplanen 2100

Vårt samhälle påverkas redan idag och kommer att påverkas på flera olika sätt i framtiden vilket behöver beaktas i både verksamhets- och samhällsplaneringen.

Den absolut viktigaste åtgärden som projektet identifierat är vikten av att etablera en kommunkoncernövergripande arbetsgrupp med löpande ansvar för samordning av arbetet med klimatanpassning.

Planen har tagits fram med syfte att klimatförändringarnas negativa konsekvenser ska bli så små som möjligt och att vi ska ta tillvara på de positiva konsekvenserna på bästa sätt.

Klimatanpassningsplanen består av två delar. En del är en StoryMap som är en plats för att kommunicera planen och beskriva hur framtidens klimat kan påverka Härnösand och vad vi kan göra och gör för att säkerställa ett fortsatt robust Härnösand i framtiden. Denna del ska vara fristående från det styrande dokumentet som ska beslutas.

Den andra delen, bilaga till beslut, är indelad i två avsnitt.

I det inledande avsnittet beskrivs mål, syfte och avgränsningar i arbetet med klimatanpassning samt hur planen har tagits fram. Här behandlas även klimatanpassningens koppling till lagar och andra styrande dokument, interna och externa aktörer och sårbara objekt i samhället.

Det andra avsnittet behandlar genomförandet och fokusområden för arbetet med klimatanpassning som arbetsgruppen bör efterleva och dra nytta av. Här behandlas även hur åtgärdsplanen är uppbyggd och ett urval åtgärder redovisas ur åtgärdsplanen. Därefter kommer du till hur arbetet ska bevakas och följas upp.

Planen har tagits fram av en projektgrupp med tjänstepersoner från Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsförvaltningen och det kommunala bolaget HEMAB. Övriga förvaltningar och bolag har inte involverats i arbetet med planen då initialt fokus har varit inriktat för kommunens arbete med samhällsplanering, men kan komma att involveras i framtiden kopplat frågor som berör verksamhetsplanering.

Arbetsmodell, fokusområden och riktlinjer för arbetsgruppens uppdrag

Den av EU-projektet framtagna arbetsmodellen innehåller 5 steg och är en iterativ process och återfinns idag på hemsidan www.climate-project.net fram till år 2025. För arbetsmodellen finns en beskrivning av varje steg, checklistor och olika verktyg (till exempel mallar, agendor, workshops) som är användbara i arbetet (på engelska).

Projektgruppen har landat i sex fokusområden för arbetet med klimatanpassning. Fokusområden är bebyggelse, sårbara grupper, tillsyn, vattenskydd, ekosystemtjänster samt teknik och infrastruktur.

Projektgruppen har tagit fram riktlinjer för arbetet med klimatanpassning:

- Arbetsgruppen ska utveckla ett arbetssätt för uppdraget att säkerställa genomförandet och revidering genom att efterleva framtagna arbetsmodell och fokusområden för klimatanpassning.
- Arbetsgruppen ska föreslå en budget för att stödja genomförandet och uppföljning av arbetet.
- Arbetsgruppen ska fortsätta arbetet med åtgärdsplanen och de åtgärder som tagits fram i projekt Climate.
- Arbetsgruppen ska säkerställa att perspektivet klimatanpassning beaktas i berörda styrdokument för verksamheterna och i samhällsplaneringen.
- Arbetsgruppen ska bistå med utbildnings- och informationsinsatser för tjänstepersoner, chefer och förtroendevalda i kommunens verksamheter och bolag och vara ett stöd i arbetet med klimatanpassning.

Socialt perspektiv

Arbetet bidrar till att minska miljö- och hälsorisker för både människa och miljö, vilket bidrar positivt till hälsa och välbefinnande för invånare och företagsamhet i kommunen.

Ekologiskt perspektiv

Arbetet inkluderar strategiskt arbete med ekosystemtjänster (den gröna infrastrukturen) vilken kan resultera i flera ekologiska vinster.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Klimatanpassning medför oftast en kostnad. I de flesta fall är förebyggande planering och investeringar betydligt billigare i ett längre perspektiv, jämfört med att ta kostnaderna för konsekvenser i efterhand.

Beslutsunderlag

Klimatanpassningsplan 2100 – Antagandehandling_förslag

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Daniel Johannsson
Hållbarhetsstrateg

Bilagor

Klimatanpassningsplan 2100 – Antagandehandling_förslag

Klimatanpassningsplan Härnösands kommun

CLIMATE Adapting to Change

Dokumentnamn	Klimatanpassningsplan för Härnösands kommun		Dokumenttyp	
			Plan	
Fastställd av	Kommunfullmäktige		Datum	Diarienummer
				KS2020-000489
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version	Senast reviderad	Giltig t o m
		1.0	2021-02-22	2025-02-22
Dokumentinformation	Kommunens inriktning för arbetet med klimatanpassning. Planen ses över vart fjärde år, förslagsvis i samordning med revidering av kommunens översiktsplan.			
Dokumentet gäller för	Samtliga verksamheter och bolag inom kommunkoncernen och Härnösand som geografiskt område.			
Annan information	Redaktionella ändringar kan göras under löptid utan ny beslutsprocess.			

Innehåll

1	Förord	3
2	Inledning	4
2.1	Så läser du klimatanpassningsplanen	4
2.2	Begreppsförklaringar	4
2.3	Relation till lagar och andra styrande dokument	4
2.4	Mål	5
2.5	Syfte och metod	5
2.6	Avgränsning	6
2.7	Samhällsviktiga objekt.....	7
2.8	Interna och externa aktörer.....	7
3	Genomförande och uppföljning	9
3.1	Implementering	9
3.2	Arbetsmodell för klimatanpassning	10
3.3	Fokusområden för klimatanpassning i Härnösands kommunkoncern	11
3.4	Översiktlig beskrivning av åtgärdsplan.....	11
3.5	Urval pågående åtgärder	12
3.6	Åtgärder i regional samverkan	13
3.7	Bevakning av styrande dokument	15
3.8	Uppföljning.....	15

1 Förord

Den pågående globala uppvärmningen påverkar klimatet – såväl globalt som lokalt. Härnösands kommun påverkas redan idag av klimatförändringarna och kommer att påverkas på många olika sätt i framtiden. Vi behöver därför arbeta strategiskt och långsiktigt med anpassning till bland annat ett varmare klimat med mer nederbörd.

Denna klimatanpassningsplan är tänkt att fungera som en ledstång i det fortsatta arbetet.

Att arbeta med klimatanpassning handlar om hur framtidens klimat kan påverka Härnösand och vad vi gör och kan göra för att säkerställa ett fortsatt robust Härnösand i framtiden.

Planen har tagits fram för att klimatförändringarnas negativa konsekvenser ska bli så små som möjligt samtidigt som vi ska ta tillvara de positiva konsekvenserna på bästa sätt.

Planen avgränsas till att identifiera de risker som är en följd av klimatförändringar och inriktar sig i huvudsak på de verksamheter som kommunen har rådighet över.

Lars Liljedahl

Kommundirektör Härnösands kommun

2 Inledning

Klimatanpassningsplanen kommer användas som ett verktyg för kommunens fortsatta strategiska och långsiktiga arbete med klimatanpassning.

2.1 Så läser du klimatanpassningsplanen

Klimatanpassningsplanen (nedan planen) är indelad i två delar

Du bör först ta del av **StoryMap** som du hittar på landningssidan för Härnösands arbete med klimatanpassning www.harnosand.se/anpassa innan du fortsätter läsa planen.

StoryMap är den digitala populärversionen av planen där du får information om hur framtidens klimat kan påverka Härnösand och vad vi gör och kan göra för att säkerställa ett fortsatt robust Härnösand i framtiden. Du får även information om hur klimatanpassning är kopplat från den globala till den lokala nivån. StoryMap kommer uppdateras löpande.

Det **styrande dokumentet** (detta dokument) delas upp i två avsnitt.

Ett inledande avsnitt som bland annat beskriver mål, syfte och avgränsningar i arbetet med klimatanpassning samt information om hur planen har tagits fram. Här behandlas även klimatanpassningens koppling till lagar och andra styrande dokument, interna och externa aktörer och sårbara objekt i samhället.

Det andra avsnittet ger information om den viktigaste åtgärden i planen vilken är att etablera en organisation med löpande ansvar för samordning av arbetet med klimatanpassning. Avsnittet redogör även för arbetsmodellen och fokusområden som arbetsgruppen bör efterleva och dra nytta av. Här behandlas även hur åtgärdsplanen är uppbyggd och ett urval åtgärder redovisas ur åtgärdsplanen. Därefter kommer du till hur arbetet ska bevakas och följas upp.

2.2 Begreppsförklaringar

Förklaring av vanliga begrepp som används i arbetet med klimatanpassning hittar du på www.harnosand.se/anpassa.

2.3 Relation till lagar och andra styrande dokument

Nedan redogörs ett urval lagar och styrande dokument som har en relation till arbetet med klimatanpassning.

Klimatanpassning finns reglerat i olika lagar och bestämmelser för den offentliga sektorn. På den nationella nivån är det främst regeringen, riksdagen och ett stort antal myndigheter som på olika sätt ansvarar för klimatanpassningsarbetet.

Ett stort antal lagar styr klimatanpassningsarbetet i Sverige, både direkt och indirekt. Den främsta och mest direkta lagen är Plan- och bygglagen (2010:900). En framträdande lag med indirekt styrning är även Miljöbalken (1998:808).

Mer information om vilka bestämmelser som gäller för klimatanpassning och vem gör vad, från lokal till global nivå – läs mer på www.klimatanpassning.se.

Kommunen planerar för samhällets utbyggnad och bestämmer var byggande är lämpligt. Plan- och bygglagen (PBL) reglerar verktygen för detta: översiktsplan, områdesbestämmelser, detaljplan och lovprövning.

Inom översiktsplaneringen finns sedan år 2018 lagstadgade krav på att kommunerna ska bedöma risken för skador på den byggda miljön, kopplade till klimatförändringarna samt hur sådana risker ska minska eller upphöra. Planen (detta dokument) ska ses som ett planeringsstöd till översiktsplanen¹ och ställningstaganden för samhällets utveckling av mark och vatten tas fram inom kommunens översiktsplan och ska efterlevas i den fysiska planeringen.

I kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska aspekter inom klimatanpassning tas med för att analysera hur samhället kan skyddas vid extrema väderhändelser.

2.4 Mål

Målbilden med klimatanpassningsarbetet i Härnösands kommun är att arbetet med klimatförändringar ska bli en naturlig del i beslutsunderlagen vid planering, genomförande, kontroll och uppföljning av åtgärder i verksamhets- och samhällsutvecklingen.

Urval av de globala målen för hållbar utveckling som har en stark relation till arbetet med klimatanpassning. Läs mer om hur de relaterar till klimatanpassning – www.klimatanpassning.se.

2.5 Syfte och metod

Syfte

För att kommunen ska stå robust mot klimatförändringar i framtiden krävs det en analys av vilka konsekvenser klimatförändringar bidrar till och vilka åtgärder som kan genomföras för att begränsa dem².

Planen har tagits fram med syfte att klimatförändringarnas negativa konsekvenser ska bli så små som möjligt och att vi ska ta tillvara på de positiva konsekvenserna på bästa sätt.

Framförallt ska planen på sikt resultera i att ett löpande och systematiskt arbete med klimatanpassning införs i verksamheterna och bolagen så att klimatanpassning blir en naturlig del i beslutsunderlagen vid planering, genomförande, kontroll och uppföljning av åtgärder.

Metod

¹ Ny översiktsplan, projekt 2019 - 2022.

² Konsekvenser och behov av åtgärder, Klimatförändringar i Härnösands kommun (Länsstyrelsen Västernorrland Rapport nr 2014:13)

Planen har tagits fram på uppdrag av kommunstyrelsen genom beslut³ att medverka som partner i EU-projekt CLIMATE.

Härnösands kommun har tillsammans med de regionala partnerna Sundsvalls kommun och Mittuniversitetet deltagit i det multi-nationella EU-projektet CLIMATE. Projektet har varit finansierat av NPA (Northern Periphery and Arctic Programme) som i sin tur är finansierat med Interreg-medel (EU) och har pågått mellan 2017-2020. Fokus i projektet har varit att ta fram och optimera en modell för hur mindre kommuner och samhällen kan ta fram klimatanpassningsplaner.

Härnösands kommun har varit en av tre piloter som har bidragit till att utveckla modellen i projektet⁴. Genom deltagandet har Härnösands kommun även haft möjlighet att ta fram bättre underlag att arbeta vidare med och även öka kunskapen i utbytet med andra aktörer i projektet.

Kunskapsutbytet har varit en av styrkorna i projektet, där Sverige i många avseenden ligger längre fram än exempelvis partners från Nordirland, Färöarna, Island och Finland i arbetet med klimatanpassning. I Sverige har SMHI till exempel tagit fram en lathund för små kommuner om hur man kan ta fram en klimatanpassningsplan och man har även numera en nationell klimatanpassningsstrategi.

Båda exemplen visar på att det i Sverige finns en viss top-down reglering med avseende på klimatanpassning. I många andra länder måste man jobba sig nerifrån och upp med kunskapsförankring då det saknas de stödfunktioner vi har i Sverige.

Länsstyrelsens roll som samordnare i regionen och i referensgruppen till projekt CLIMATE har varit en viktig resurs och fortsätter att ha en viktig funktion för att kunna realisera det lokala klimatanpassningsarbetet i Härnösands kommun.

2.6 Avgränsning

Det är inte möjligt att i detalj förutse hur klimatet kommer att förändras på varken global eller lokal nivå. De klimatscenarier som ingår i underlagen är däremot väl spridda och accepterade inom området varför de får ses som rimliga antaganden.

Underlagen⁵ beskriver övergripande hur Härnösands kommun kan komma att påverkas till år 2100. Planen avgränsas till att identifiera de risker som är en följd av klimatförändringar och inriktar sig i huvudsak på de verksamheter som kommunen har rådighet över och de åtgärder som kan genomföras inom rådande ekonomiska ramar.

Planen är fokuserad till kommunal verksamhet. Andra aktörers verksamhet har inte analyserats. Hänsyn har heller inte tagits till indirekta effekter av klimatförändringar i omvärlden. Det innebär att frågor som exempelvis ökade migrationsströmmar till Sverige och Härnösand som en följd av förändrat klimat inte har tagits med. Detta får bevakas och hanteras inom ramen för kommunens översiktsplanering.

³ Beslut om Medverkan i EU-projekt CLIMATE (Dnr 2016-000432, 2016-10-04)

⁴ www.climate-project.net/ (aktuell till år 2025, språk engelska)

⁵ Konsekvenser och behov av åtgärder, Klimatförändringar i Härnösands kommun (Länsstyrelsen Västernorrland Rapport nr 2014:13)

Tidsperspektivet för åtgärder i planen sträcker sig fram till år 2100 då större delen av den forskning som finns sträcker sig dit. Det är dock viktigt att belysa att förändringar inte kommer upphöra då och att fler åtgärder kan vara nödvändiga bortom det.

Åtgärder för arbetet med att begränsa klimatpåverkan ingår inte i planen direkt, de ingår i Härnösands kommuns klimatplan⁶ och är även beroende av hur vår omvärld arbetar med att begränsa klimatpåverkan.

I arbetsgruppen har tjänstepersoner från Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsförvaltningen och det kommunala bolaget Härnösand Energi & miljö AB (HEMAB) ingått.

2.7 Samhällsviktiga objekt

I Härnösand finns flera viktiga objekt där påverkan av ett förändrat klimat kan få större konsekvenser än skadan i sig. Det kan röra sig om lokaler eller anläggningar där det bedrivs samhällsviktig verksamhet eller sådant som samhällsviktiga verksamheter är beroende av för sin funktion. I kommunens risk- och sårbarhetsanalys identifieras samhällsviktiga verksamheter och dess kritiska beroenden.

Exempel på samhällsviktiga objekt är:

- Infrastruktur för teknisk försörjning (produktion och distribution av el, värme, vatten och avlopp)
- Infrastruktur för transporter (vägar och kollektivtrafik).
- Verksamheter som förskolor, särskilda boenden för äldre och för personer med funktionsnedsättning.
- Polis, ambulans och brandstationer samt butiker, bensinstationer och apotek.

Detta arbete är även en del av klimatanpassningsarbetet. Risker och åtgärder som hanteras inom arbetet med klimatanpassning och som påverkar arbetet med beredskap i kommunen ska kommuniceras och beaktas, och vice versa för risker och åtgärder som hanteras i beredskap.

2.8 Interna och externa aktörer

Härnösands kommun med kommunala bolag arbetar för att medverka till att utveckla och förbättra samhället inom de ramar som de har rådighet över, dels genom egna initiativ, dels i samverkan med andra aktörer. Det finns även externa aktörer utanför den kommunala organisationen som är viktiga att samarbeta med. En översikt över interna och externa aktörer inom några viktiga områden, se tabell 1.

Förvaltningar inom kommunen

KSF = Kommunstyrelseförvaltningen (enheter inom parantes), SAM = Samhällsförvaltningen, SKO = Skolförvaltningen, SOC = Socialförvaltningen, ALF = Arbetslivsförvaltningen

⁶ Klimat- och energiplan 2017-2020 (Diarienummer KS16-492-003)

	Interna aktörer	Externa aktörer
Vägar, järnvägar, flygplatser, hamnar	KSF (Utveckling) SAM (Plan- och bygg, Teknik) HEMAB Räddningstjänsten	Trafikverket Vägföreningar Härnösands hamn
Bebyggelse	KSF (Utveckling) SAM (Miljö, Plan- och bygg) Härnösandshus HEMAB Räddningstjänst	Länsstyrelsen Fastighetsägare Exploateringsföretag Försäkringsbolag
VA-system (dagvatten, avlopp, dricksvatten)	SAM (Miljö, Teknik) HEMAB (AO Vatten)	Samfällighetsföreningar Enskilda fastighetsägare Länsstyrelsen Livsmedelsverket (Socialstyrelsen)
Flora och fauna	SAM (Miljö)	Fastighetsägare Länsstyrelsen Skogsstyrelsen Föreningsliv
Kulturmiljö	KSF (Utveckling) SAM (Plan- och bygg)	Länsstyrelsen Västernorrlands Museum Region Västernorrland Fastighetsägare Föreningsliv
Tillsyn	SAM (Miljö)	Länsstyrelsen
Energi- och telesystem	HEMAB Servanet	Tele- och kommunikationsbolag Energibolag (E.ON)
Näringsliv	KSF (Näringsliv) SAM (Plan och bygg)	Intresseorganisationer och företagsföreningar
Hälsa	KSF, SAM, SOC*, ALF*, SKO* HEMAB	Region Västernorrland

Tabell 1 – Interna och externa aktörer. * Har inte involverats i arbetet med planen då initialt fokus har varit inriktat för kommunens arbete med samhällsplanering.

3 Genomförande och uppföljning

Arbetet med klimatanpassning ska bedrivas kontinuerligt med målbilden att arbetet ska bli en naturlig del i beslutsunderlagen vid planering, genomförande, kontroll och uppföljning av åtgärder. Arbetet gäller för de åtgärder som kommunen har rådighet över och de åtgärder som kan genomföras inom rådande ekonomiska ramar.

Planen ska vara ett stöd för kommunkoncernens (kommunens och kommunala bolagens) förtroendevalda och tjänstepersoner i arbetet med klimatanpassning.

Samtidigt är det inte bara kommunala verksamheter som behöver arbeta med klimatanpassning – det är en fråga som berör alla som bor och verkar i kommunen. För att nå dem ska information göras tillgänglig. Framförallt sker det genom löpande kontakter som respektive verksamheter har med olika intressenter, men även genom att göra information tillgänglig på hemsidor och andra kommunikationskanaler.

3.1 Implementering

Den absolut viktigaste åtgärden som projektet identifierat är vikten av att etablera en kommunkoncernövergripande arbetsgrupp med löpande ansvar för samordning av arbetet med klimatanpassning.

3.1.1 Åtgärd - Etablera en koncernövergripande arbetsgrupp

För samordning av arbetet med klimatanpassning ger kommundirektören i uppdrag att etablera en arbetsgrupp för arbete utifrån riktlinjer för arbetsgruppens uppdrag.

3.1.2 Riktlinjer för arbetsgruppens uppdrag

- Arbetsgruppen ska utveckla ett arbetssätt för uppdraget att säkerställa genomförandet och revidering genom att efterleva framtagna arbetsmodell och fokusområden för klimatanpassning.
- Arbetsgruppen ska föreslå en budget för att stödja genomförandet och uppföljning av arbetet.
- Arbetsgruppen ska fortsätta arbetet med åtgärdsplanen och de åtgärder som tagits fram i projekt Climate.
- Arbetsgruppen ska säkerställa att perspektivet klimatanpassning beaktas i berörda styrdokument för verksamheterna och i samhällsplaneringen.
- Arbetsgruppen ska bistå med utbildnings- och informationsinsatser för tjänstepersoner, chefer och förtroendevalda i kommunens verksamheter och bolag och vara ett stöd i arbetet med klimatanpassning.

3.2 Arbetsmodell för klimatanpassning

Den framtagna arbetsmodellen innehåller 5 steg och är en iterativ process. På projekt Climates hemsida finns det en beskrivning av varje steg, checklistor och olika verktyg (till exempel mallar, agendor, workshops) som är användbara i arbetet (på engelska). Läs mer om arbetsmodellen - www.climate-project.net. Hemsidan kommer att vara tillgänglig till år 2025, men dokumenteras även av Härnösands kommun.

Arbetsmodellen kan användas i sin helhet som en stegvis guide, eller användas som inspiration och plocka delar som passar in i organisationen.

3.3 Fokusområden för klimatanpassning i Härnösands kommunkoncern

Utifrån framtagna arbetsmodell har arbetsgruppen i projektet beslutat om att arbeta med fokus på följande områden:

- Bebyggelse *
- Sårbara grupper **
- Tillsyn
- Vattenskydd
- Ekosystemtjänster
- Teknik & infrastruktur ***

* Omfattar befintlig bebyggelse, ny bebyggelse/exploatering och kulturmiljö

** Sårbara grupper (Bland andra äldre personer och grupper med vissa kroniska sjukdomar och med nedsatt funktionsförmåga)

*** Omfattar teknisk försörjning och infrastruktur

Med kommunkoncern menas Härnösands kommun och alla kommunala bolag.

3.4 Översiktlig beskrivning av åtgärdsplan

Utifrån de åtgärder arbetsgruppen identifierar ska åtgärder dokumenteras i en åtgärdsplan enligt en fastställd struktur där det för varje åtgärd framgår:

Åtgärd Syfte med åtgärden	Genomförande Ansvarig beslut Ansvarig genomförande Intressent	Prioritet Typ av åtgärd
------------------------------	--	----------------------------

- **Åtgärdsnamn och syfte med åtgärden**
- **Genomförande** för när åtgärden ska vara klar. Delas upp i tidsperspektiven **Kort** (<2030), **Medel** (2030-2060) eller **Lång sikt** (2060-2100), samt **ansvarig** (beslut och genomförande) och **intressent** (samverkande och/eller berörda aktörer).
- **Prioritet och typ av åtgärd.** Prioriteringen bygger på en förenklad utvärdering av åtgärd, baserat på om ansträngning/kostnad är stor eller liten i relation till effekt/påverkan åtgärden ger, från 1, högst prioritet = Genomföra, 2 = Överväga, 3 = Möjligt eller 4 = Önskvärt. Det kan krävas flera typer av åtgärder för att lösa en specifik konsekvens av framtidens klimat. Dessa delas upp (1) Fysisk åtgärd, (2) Styrning & beredskap och/eller (3) Mer kunskap.

Vid beslut och planering av åtgärder behöver en närmare kostnads- och nyttoanalyser göras.

3.5 Urval pågående åtgärder

Åtgärd Syfte med åtgärden	Genomförande Ansvarig beslut Ansvarig genomförande Intressent	Prioritet Typ av åtgärd
Implementera skyfallsscenario i GIS-system och förankra underlag till berörda i organisationen Skyfallsscenario ska ingå i kommunens arbete med skyfallsrelaterade frågor och utgöra underlag för bedömning av risker kopplade till skyfall i samband med fysisk planering.	Kort sikt <2021 Kommunstyrelsen KSF (Utveckling) SAM (Teknik) HEMAB	Genomföra Styrning & beredskap Mer kunskap krävs
Gerestabäcken Syftet med planerade åtgärder är att skapa en bättre hydrologi och fördröja vattnet en längre tid i högre upp landskapet ⁷ . Åtgärder som planeras är bl.a. att anlägga tre dammar och lägga igen diken vilket även minskar belastningen och risken för skred, samt skapar en bättre miljö för växt- och djurliv.	Kort sikt <2023 Samhällsnämnden SAM (Miljö) HEMAB	Genomföra Fysisk åtgärd
Utreda lämpliga anpassningsåtgärder i Gådeå-vattensystem Säkerställa viktiga värden för Gådeå-	Kort sikt <2025 Samhällsnämnden Bolagets styrelse	Överväga Mer kunskap krävs

⁷ Projektet medfinansieras med bidrag från det statliga initiativet för lokal naturvårdssatsning, LONA, och förmedlas via Länsstyrelsen Västernorrland.

vattensystem i framtidens klimat med utgångspunkt i framtagna förstudie.	SAM (Miljö) HEMAB	
--	----------------------	--

3.6 Åtgärder i regional samverkan

Syftet med den regionala handlingsplanen⁸ är att den ska vara en vägledning för hur Västernorrlands län ska arbeta tillsammans med klimatanpassning på lokal och regional nivå. Den regionala handlingsplanen revideras vart femte år och följs upp inom ramen för det regionala klimatanpassningsnätverket där Härnösands kommun ingår.

Planen ger förslag på åtgärder som bör genomföras för att skapa ett robust och säkert samhälle. De åtgärder som återfinns i den regionala handlingsplanen prioriteras i tre tidsperspektiv. Åtgärder som bör vara genomförd år 2020, 2025 och 2030.

Åtgärder följs upp årligen av Länsstyrelsen Västernorrland genom det regionala nätverket för klimatanpassning som samordnas på uppdrag av Länsstyrelsen Västernorrland. Förutom kommunerna finns även Region Västernorrland, Trafikverket, Mittuniversitetet, LRF Västernorrland, Skogsstyrelsen och Länsförsäkringar representerade i nätverket.

Åtgärder i samverkan med interna aktörer:

Åtgärd Syfte med åtgärden	Genomförande Ansvarig beslut Ansvarig genomförande <i>Intressent</i>	Prioritet Typ av åtgärd
Integrera klimatanpassning i den fysiska planeringen Säkerställa att de planer och program som tas fram för den fysiska planeringen tar hänsyn till ett förändrat klimat med syfte att minska riskerna att det vi idag planerar och bygger kommer till skada, eller skadar andra värden i vår fysiska miljö. Hänsyn bör även tas till hur olika åtgärder kan minska riskerna för den befintliga bebyggelsen i samband med att nya planer tas fram.	Kort sikt <2020 Kommunfullmäktige KSF (Utveckling) HEMAB	Genomföra Styrning & beredskap
Skyfallsanalyser för länets tätorter Identifiera sårbara områden i tätorten, då en tätort drabbas av en översvämning på grund av skyfall, och ta fram åtgärder som är möjliga för att motverka konsekvenserna i aktuella områden. Översiktlig lågpunktskartering och skyfallsmodell finns för Härnösands kommun.	Kort sikt <2025 Kommunstyrelsen KSF (Utveckling) SAM (Teknik, Plan och bygg) HEMAB	Genomföra Mer kunskap krävs Styrning & beredskap
Kommunala vattenförsörjningsplaner Ge stöd i arbetet för att klara dricksvattenförsörjningen över tid.	Kort sikt <2020 Kommunfullmäktige KSF (Utveckling)	Genomföra Styrning & beredskap

⁸ Regional handlingsplan för klimatanpassning i Västernorrlands län (Länsstyrelsen Västernorrland Rapport nr 2018:01)

	<i>SAM (Miljö)</i> <i>HEMAB</i>	
Skydda våra vattentäkter mot ökade risker för kemiska och mikrobiologiska föroreningar Skydda vattentäkter mot ökade risker för både kemiska och mikrobiologiska föroreningar som ett förändrat klimat med ökad nederbörd och värmebölja kan ge.	Kort sikt <2020 Bolagets styrelse HEMAB <i>SAM (Miljö)</i>	Genomföra Styrning & beredskap
Klimatanpassa kommunernas dricksvatten Säkerställa leveransen av dricksvatten av god kvalitet, idag och i ett framtida förändrat klimat	Kort sikt <2030 Bolagets styrelse HEMAB <i>SAM (Miljö)</i>	Möjligt Styrning & beredskap Fysisk åtgärd
Minska risken för avbrott i ledningsnätet för vatten och avlopp Kartlägga riskområden för ras och skred bör ske där ledningsnät och pumpstationer för vatten och avlopp finns. Extra tillsyn och övervakning av dessa kan vara nödvändig för att säkra leverans av dricksvatten.	Kort sikt <2025 Bolagets styrelse HEMAB <i>SAM (Plan och bygg)</i> <i>KSF (Utveckling)</i>	Överväga Mer kunskap krävs Styrning & beredskap
Robusta anläggningar för att säkerställa länets energiförsörjning Säkerställa att den infrastruktur som distribuerar den el som produceras och konsumeras i kommunen säkras för ökade klimatrelaterade risker länet kan drabbas av.	Kort sikt <2030 Bolagets styrelse HEMAB <i>Berörda elnätsägare</i>	Möjligt Styrning & beredskap

Åtgärder i samverkan med externa aktörer

Åtgärd Syfte med åtgärden	Genomförande Ansvarig beslut Ansvarig genomförande <i>Intressent</i>	Prioritet Typ av åtgärd
Drift och underhåll av infrastruktur tar hänsyn till ett förändrat klimat Säkerställa att bärighet och konstruktioner i aktuell infrastruktur klarar påfrestningar i framtidens klimat, gäller åtgärder både inom investering och drift och underhåll.	Kort sikt <2020 Trafikverket <i>Härnösands kommun</i>	Genomföra Mer kunskap krävs Styrning & beredskap Fysisk åtgärd
Riskinventering av väginfrastruktur Inventera vilka vägar som löper störst risk att bli påverkade i samband med skyfall och långvariga regn.	Kort sikt <2025 Trafikverket <i>Härnösands kommun</i>	Överväga Mer kunskap krävs
God beredskap för värmeböljor och ökade risker för smittspridning för sårbara grupper Öka beredskapen för hur vi hanterar värmeböljor och ökade risker för	Kort sikt <2020 Regionen <i>Härnösands kommun</i>	Genomföra Mer kunskap krävs Styrning & beredskap

smittspridning. Ta del av goda exempel (Sundsvalls kommun).		
Inventering och översyn av fastigheter och anläggningar där riskgrupper som påverkas av värmeböljor befinner sig För att minska risken för att grupper som är extra känsliga för perioder med höga temperaturer. Ta del av goda exempel (Sundsvalls kommun).	Kort sikt <2025 Länsstyrelsen <i>Härnösands kommun</i>	Överväga Styrning & beredskap
Öka kunskapen om hur ett förändrat klimat påverkar vår hälsa Kunskapsdagar bör genomföras för att öka kunskapen om hur länets invånare kommer att påverkas av ett förändrat klimat.	Kort sikt <2025 Regionen <i>Härnösands kommun</i>	Överväga Mer kunskap krävs

3.7 Bevakning av styrande dokument

Arbetsgruppen ska bevaka så att perspektivet klimatanpassning beaktas vid framtagning eller revidering av styrande dokument.

Exempel på styrande dokument som ingår i bevakningen:

- Översiktsplan och detaljplaner
- Klimatplanen
- Bostadsförsörjningsplan
- Friluftspan
- VA-Plan
- Beredskapsplaner
- Risk- och sårbarhetsanalyser

3.8 Uppföljning

Arbetsgruppen har i uppdrag att säkerställa genomförandet av planen genom återkommande träffar och årliga uppföljningar.

Arbetsgruppen ansvarar för att planen ses över vart fjärde år, förslagsvis i samordning med revidering av kommunens översiktsplan.

Kommunstyrelsen

§ 25

Dnr 2020-000556 1.1.2.1

God och nära vård Västernorrland

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta av SocialReKo framtagna Målbild över God och nära vård, samt

att ställa sig bakom Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S).

Yrkanden

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Föreslagen målbild avses vara kommunernas och regionens gemensamma vision och riktningssgivare för att över tid kunna bygga en mer sammanhållen, mer jämlik och mer effektiv hälso- och sjukvård för länets alla individer utifrån ett nära vårdperspektiv.

Målbilden är framtagna av SocialReKo vilket är ett samarbetsorgan för att gemensamt utveckla hälso- och sjukvård inom kommunerna och regionen i Västernorrland. Målet är en samordnad och sammanhållen vård och omsorg, där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. SocialReKo består av politiska företrädare och tjänstepersoner inom hälso- och sjukvård i länets alla kommuner; Ånge, Sundsvall, Timrå, Sollefteå, Kramfors, Örnsköldsvik och Härnösand samt region Västernorrland.

Socialnämnden behandlade frågan på sitt sammanträde 2020-12-17 och överlämnade sedan ärendet till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen

Socialt perspektiv

Genom att skapa förutsättningar för en bättre vård och omsorg där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård kommer det sociala perspektivet påverkas positivt.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse

Socialnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-12-17 §172

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse, 2020-12-15.

Avsiktsförklaring god hälsa och en nära vård, 2020-10-18.

Bilaga - God och Nära Vård Västernorrland.

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström, 0611 34 80 17

Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

God och nära vård Västernorrland

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta av SocialReKo framtagna Målbild över God och nära vård, samt

att ställa sig bakom Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård.

Beskrivning av ärendet

Föreslagen målbild avses vara kommunernas och regionens gemensamma vision och riktningssivare för att över tid kunna bygga en mer sammanhållen, mer jämlik och mer effektiv hälso- och sjukvård för länets alla individer utifrån ett nära vårdperspektiv.

Målbilden är framtagna av SocialReKo vilket är ett samarbetsorgan för att gemensamt utveckla hälso- och sjukvård inom kommunerna och regionen i Västernorrland. Målet är en samordnad och sammanhållen vård och omsorg, där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. SocialReKo består av politiska företrädare och tjänstepersoner inom hälso- och sjukvård i länets alla kommuner; Ånge, Sundsvall, Timrå, Sollefteå, Kramfors, Örnsköldsvik och Härnösand samt region Västernorrland.

Socialnämnden behandlade frågan på sitt sammanträde 2020-12-17 och överlämnade sedan ärendet till kommunstyrelsen.

Socialt perspektiv

Genom att skapa förutsättningar för en bättre vård och omsorg där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård kommer det sociala perspektivet påverkas positivt.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Socialnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-12-17 §172

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse, 2020-12-15.

Avsiktsförklaring god hälsa och en nära vård, 2020-10-18.

Bilaga - God och Nära Vård Västernorrland.

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

Socialnämnden

§ 172

Dnr 2020-000224 1.1.3.1

Målbild och avsiktsförklaring för God och nära vård 2030

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att anta av SocialReKo framtagen Målbild över God och nära vård,

att ställa sig bakom Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård, samt

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Föreslagen målbild avses vara kommunernas och regionens gemensamma vision och riktningssivare för att över tid kunna bygga en mer sammanhållen, mer jämlik och mer effektiv hälso- och sjukvård för länets alla individer utifrån ett nära vårdperspektiv.

Målbilden är framtagen av SocialReKo vilket är ett samarbetsorgan för att gemensamt utveckla hälso- och sjukvård inom kommunerna och regionen i Västernorrland. Målet är en samordnad och sammanhållen vård och omsorg, där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. SocialReKo består av politiska företrädare och tjänstepersoner inom hälso- och sjukvård i länets alla kommuner; Ånge, Sundsvall, Timrå, Sollefteå, Kramfors, Örnsköldsvik och Härnösand samt region Västernorrland.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2020-12-15.

Avsiktsförklaring god hälsa och en nära vård 2020-10-18.

Bilaga - God och Nära Vård Västernorrland.

Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård

**Härnösands
kommun**

**Kommunförbundet
Västernorrland**

**Kramfors
kommun**

**Region
Västernorrland**

**Sollefteå
kommun**

**Sundsvalls
kommun**

TIMRÅ KOMMUN

**Ånge
kommun**

**ÖRNSKÖLDSEVIKS
KOMMUN**

Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård

Kommunerna i Västernorrlands län och Region Västernorrland avser att tillsammans med varandra, med invånarna och med andra aktörer som vill och kan, gemensamt utveckla en god och nära vård i vårt län.

Med stöd av vår målbild för nära vård i Västernorrland ska vi fördjupa och bredda samverkan kring frågor om god, jämlik hälsa och nära vård. Då förbättrar vi förutsättningarna för Västernorränningarna att själva leva ett gott och hälsosamt liv. Arbetet ska bedrivas i programmet God och nära vård i Västernorrland och ägas gemensamt av kommunerna i Västernorrland och Region Västernorrland.

Programmet God och nära vård i Västernorrland ska följa det nationella arbetet med god och nära vård. Vår gemensamma utgångspunkt är den regionala utvecklingsstrategin och dess tre målområden; att Västernorrland 2030 har stärkt sin plats i ett nationellt och internationellt perspektiv; att vi är en plats som människor väljer för att leva och besöka; och en plats där företag och organisationer väljer att växa.

Genom att verka för en god folkhälsa bidrar vi till förverkligandet av vår regionala utvecklingsstrategi.

Västernorrland 2020-mm-dd

NN
Härnösands kommun

NN
Kommunförbundet
Västernorrland

NN
Kramfors kommun

NN
Region Västernorrland

NN
Sollefteå kommun

NN
Sundsvalls kommun

NN
Timrå Kommun

NN
Ånge kommun

NN
Örnsköldsviks kommun

Målbild för

God och nära vård 2030

Kommunerna och regionen i Västernorrlands
gemensamma riktning för utveckling av Nära vård.

SAMMANFATTNING

För en jämlik, god och nära vård som skapar trygghet.

Kommunerna och Regionen genom SocialReKo i Västernorrland.

Målbild för god och nära vård i Västernorrland

Inledning

SocialReKo är ett samarbetsorgan för att gemensamt utveckla hälso- och sjukvård inom kommunerna och regionen i Västernorrland. Målet är en samordnad och sammanhållen vård och omsorg, där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. SocialReKo består av tjänstepersoner och politiska företrädare inom hälso- och sjukvård i länets alla kommuner; Ånge, Sundsvall, Timrå, Sollefteå, Kramfors, Örnsköldsvik och Härnösand samt region Västernorrland.

Gemensam målbild

Denna målbild är kommunerna och regionens gemensamma vision och riktningssivare för att över tid kunna bygga en mer sammanhållen, mer jämlik och mer effektiv hälso- och sjukvård för länets alla individer utifrån ett nära vårdperspektiv. Den riktar bland annat arbetet som utförs under Programdirektiv god och nära vård i Västernorrland.

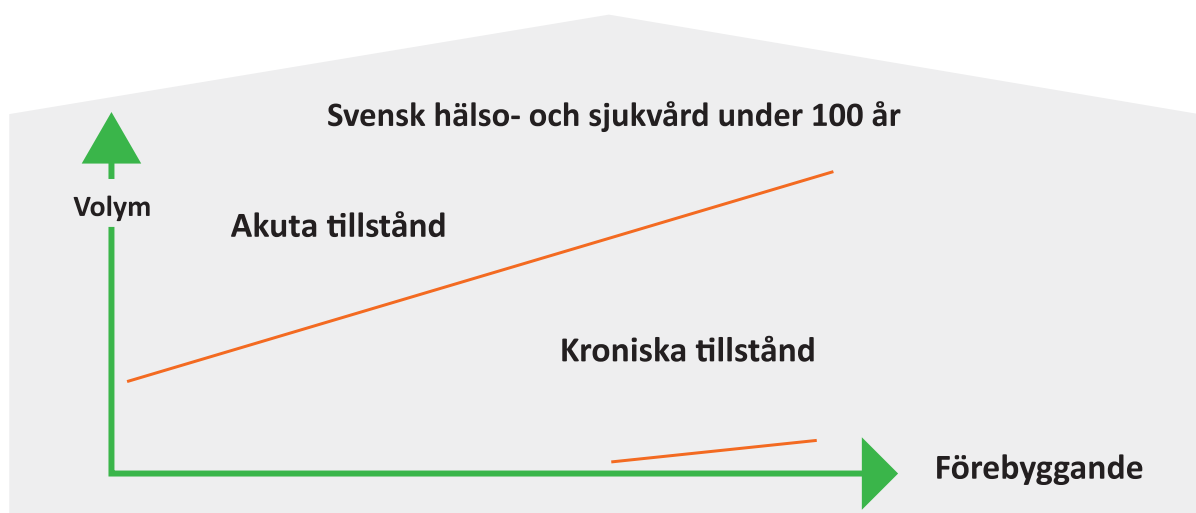
Bakgrund

Vården i hela Sverige står inför en systemförändring. Det nuvarande systemet är uppbyggt

med sjukhustunga stuprörsorganisationer med fokus på organisationen utifrån enskilda diagnoser eller delar av vård. Vidare består det av olika aktörer inom den primära vården: kommuner och regioner, offentliga och alternativa utförare, alla parter med fokus på sina områden. Det blir svårt att få en överblick och skapa en helhetsbild på behovet av vård hos befolkningen och den enskilde patienten.

Förändrade livsvanor

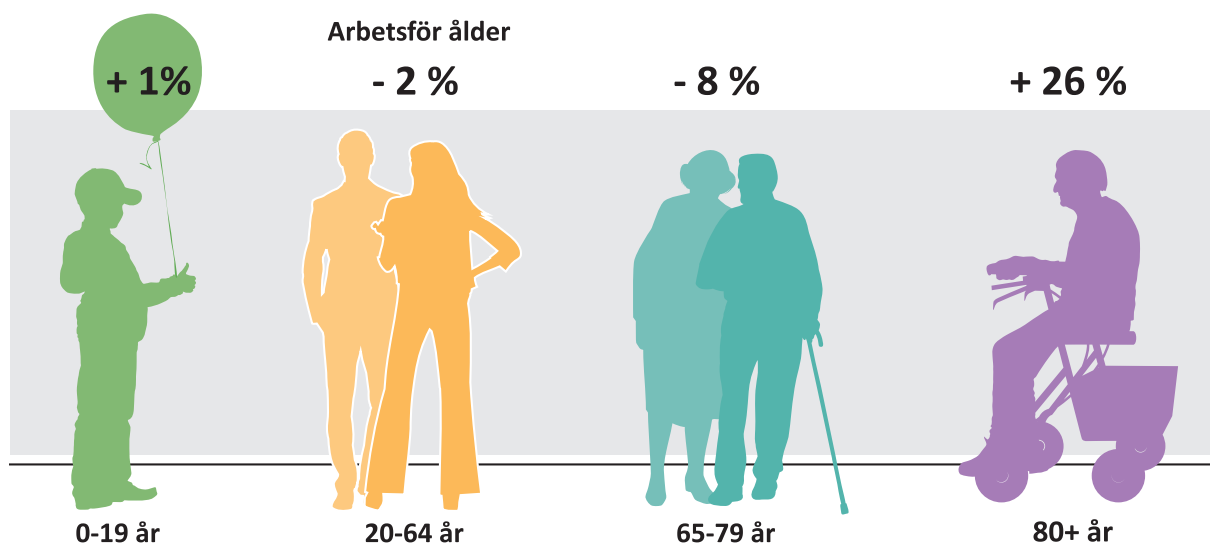
Behovet av vård har dock redan ändrats. Den medicintekniska utvecklingen gör att vi lever allt längre och kan leva med sjukdomar som tidigare ledde till tillfrisknande eller död, exempelvis cancer. Utöver det har människors sätt att leva förändrats och i dess spår också gett upphov till att andra sjukdomar ökat. Stillasittande, minskad fysisk och social aktivitet, ökat välbefinnande och tillgång till mat, socioekonomisk status, rökning och alkoholin- tag är alla faktorer som påverkar människors hälsotillstånd. Diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, psykisk ohälsa är några sjukdomar som ökat till följd av människors livssituation i dagens samhälle. På det hela har andelen kroniska sjukdomar av det totala vårdbehovet ökat markant och tycks fortsätta göra. (se figur 1).

Figur 1. Utveckling av behovet av hälso- och sjukvård från 1900-talet och fram till 2020.

Sjukdomstillstånd som tidigare vårdades på sjukhus kan idag vårdas hemifrån och som en följd av detta är andelen som dör hemma större än andelen som dör på sjukhus. Ur det perspektivet är andelen boendeplatser som kommunerna förfogar över betydligt fler än de antal vårdplatser som finns på sjukhusen. Samtidigt som befolkningen blir allt äldre,

föds det fler barn och de som är i arbetsför ålder minskar (se figur 2). Denna demografiska utveckling utmanar vården att tänka på nya sätt för att kunna möta behovet. Om 10 år finns det helt enkelt inte resurser nog att göra på samma sätt som idag. Då räcker inte vår gemensamma välfärd till alla.

Figur 2 Befolkningsförändringar sett från 2020 till 2030.

Nya möjligheter med digitalisering

Digitaliseringen skapar möjligheter för att vården och invånare ska kunna mötas på nya sätt. Den skapar möjligheter för de som vill och önskar att kunna ta ett större ansvar för sin egenvård och hälsa. Vården ska komma närmare individen och frigöra tid för att kunna möta de som av olika skäl inte kan eller vill nyttja digitaliseringens möjligheter.

För att kunna möta det förändrade behovsmönstret hos befolkningen behöver vårdssystemet ställas om mot en Nära vård genom att betrakta samordnad vård och omsorg som ett resultat utifrån individens perspektiv. Det är en förändring som regionerna och kommunerna bara kan göra tillsammans.

Målbilden för god och nära vård

Det övergripande syftet med målbilden för Nära Vård är att skapa en god och jämlik vård som individen kan vara trygg med.

Jag har en vård som är tillgänglig för mina behov

Jag har möjlighet att komma i kontakt med vården på ett enkelt och smidigt sätt utifrån mina behov. Det är den upplevda tillgängligheten hos mig som är den viktiga och tillgängligheten är flexibel ur olika perspektiv såsom både fysisk och digital kontakt.

Tillgängligheten och kontinuiteten bidrar vidare till att jag känner en ökad trygghet och tillit till den gemensamma hälso- och sjukvården och omsorgen.

Jag har en kontinuitet i min kontakt med vården

Jag känner en trygghet i att alla samarbetar kring mina behov och där god information gör vården säker och effektiv.

Kontinuiteten innebär också att mina besök med olika vårdgivare är samordnad utifrån mina behov genom en sammanhållen vårdkedja och ett medledaransvar hos varje kontakt jag möter i vården. När det finns komplexa och långvariga vårdbehov finns det en samordning som gör att jag slipper vara min egen vårdkoordinator.

Mitt behov är i fokus och jag är delaktig i min egen vård

Det finns ett helhetsperspektiv i mötet med mig och fokus på mitt behov. Helhetsperspektivet inkluderar att lyssna på mig och väga in mina personliga erfarenheter och behov för att kunna stötta mig på bästa sätt. Jag ges alltid möjlighet att vara delaktig i min egen vård. Min hälso- och vårdplan beslutas alltid tillsammans med mig.

mitt liv, både geografiskt och personligt. Det kan till exempel vara åtgärder i skola, arbetsplats, hemmet eller fritidsaktiviteter. Hälsofrämjande insatser är ofta livsstilsförändrande och hjälper mig att förebygga ohälsa på såväl lång som kort sikt. De präglas av en helhetssyn på mig ur både fysiskt, psykiskt, socialt och kulturellt hänseende.

Hälso- och sjukvården samarbetar med lokala aktörer som är viktiga för min hälsofrämjande utveckling.

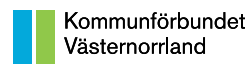
Vården är hälsofrämjande och förebyggande för min hälsa

Hälsofrämjande insatser sker nära mig och med utgångspunkt i var jag befinner mig i

Grafisk produktion: Enheten för kommun- och regionssamordning, Region Västernorrland 2020

Socialförvaltningen

Målbild för God och nära vård 2030

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att anta av SocialReKo framtagna Målbild över God och nära vård samt överlämna den till Kommunstyrelsen,

att ställa sig bakom Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård, samt

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Föreslagen målbild avses vara kommunernas och regionens gemensamma vision och riktningssivare för att över tid kunna bygga en mer sammanhållen, mer jämlik och mer effektiv hälso- och sjukvård för länets alla individer utifrån ett nära vårdperspektiv.

Målbilden är framtagna av SocialReKo vilket är ett samarbetsorgan för att gemensamt utveckla hälso- och sjukvård inom kommunerna och regionen i Västernorrland. Målet är en samordnad och sammanhållen vård och omsorg, där bästa möjliga kunskap används i mötet med de människor som behöver stöd, vård- och omsorg från både socialtjänst och hälso- och sjukvård. SocialReKo består av politiska företrädare och tjänstepersoner inom hälso- och sjukvård i länets alla kommuner; Ånge, Sundsvall, Timrå, Sollefteå, Kramfors, Örnsköldsvik och Härnösand samt region Västernorrland

Beslutsunderlag

Målbild för God och nära vård 2030

Avsiktsförklaring god, jämlik hälsa och en nära vård

Mats Collin
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen

§ 32

Dnr 2020-000550 1.1.2.1

Ersättning för tillsynsavgifter

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till § 10 i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter efterskänka avgiften för livsmedelstillsyn 2021 för restauranger och caféer i Härnösands kommun och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Ida Skogström (M) och Andreas Sjölander (S).

Yrkanden

Ida Skogström (M) och Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Samhällsnämnden beslutade den 17 december § 168 att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

att med hänvisning till § 10 (i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, reds anm.) inte debitera restauranger och caféer i Härnösands kommun för livsmedelstillsyn 2021 och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Kommunstyrelsen

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

Kommunstyrelsen beslutade den 1 december 2020 om ett julpaket för att bland annat underlätta för företag i kommunen. En del av det som beslutades är att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020 (dnr 2020-000527KS § 215). Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Miljöavdelningen har inte hunnit genomföra den livsmedelstillsyn som varit planerad för 2020 på grund av covid-19. De tillsynsbesök som inte blivit gjorda är istället planerade att genomföras under 2021.

För livsmedelstillsyn är bestämmelserna gällande avgift och återbetalning reglerade i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Där står att en kontrollmyndighets kostnader ska täckas av en årlig avgift och hur den ska beräknas.

Om det finns särskilda skäl får kontrollmyndigheten sätta ned eller efterskänka avgiften (10§). Livsmedelsverket har fått frågan om denna paragraf kan användas och då svarat: "En avgift som beslutats/fakturerats och inte överklagats i tid ska betalas. Möjligheterna till att använda 10 § avgiftsförordningen för att sätta ned eller efterskänka avgifterna är mycket små och kan enligt Livsmedelsverkets tolkning användas endast i undantagsfall, t ex om en anläggning brinner ner. En generell nedsättning utifrån 10 § avgiftsförordningen är svårförenlig med både reglerna om nedsättning och återbetalning i förordning (EU) 2017/625". SKRs jurist gjorde samma tolkning under ett webbsänt seminarium den 26/11 2020.

Återbetalning av tillsynsavgift för tillsyn av serveringstillstånd är möjlig enligt alkohollagen. Flera kommuner, bland annat Malmö och Falun, har återbetalat denna avgift för att underlätta för företagen i dessa tider. Debitering av dessa avgifter sker året efter att tillsyn gjorts.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar

Kommunstyrelseförvaltningen noterar samhällsförvaltningens kommentarer kring § 10 i tjänsteskrivelsen som ligger bakom beslut 2020-000207SAM § 168 och konstaterar att kommunstyrelsen i beslut 2020-000527KS § 215, där de beslutade att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att tillsynsavgifterna i fråga inte ska tas ut, uttryckte att kommunstyrelsen är medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2021-01-08

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2020-12-17 § 168

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 6

Dnr 2020-000550 1.1.2.1

Ersättning för tillsynsavgifter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till § 10 i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter efterskänka avgiften för livsmedelstillsyn 2021 för restauranger och caféer i Härnösands kommun och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Samhällsnämnden beslutade den 17 december § 168 att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

att med hänvisning till § 10 (i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, reds anm.) inte debitera restauranger och caféer i Härnösands kommun för livsmedelstillsyn 2021 och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsen beslutade den 1 december 2020 om ett julpaket för att bland annat underlätta för företag i kommunen. En del av det som beslutades är att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020 (dnr 2020-000527KS § 215). Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Miljöavdelningen har inte hunnit genomföra den livsmedelstillsyn som varit planerad för 2020 på grund av covid-19. De tillsynsbesök som inte blivit gjorda är istället planerade att genomföras under 2021.

För livsmedelstillsyn är bestämmelserna gällande avgift och återbetalning reglerade i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Där står att en kontrollmyndighets kostnader ska täckas av en årlig avgift och hur den ska beräknas.

Om det finns särskilda skäl får kontrollmyndigheten sätta ned eller efterskänka avgiften (10§). Livsmedelsverket har fått frågan om denna paragraf kan användas och då svarat: "En avgift som beslutats/fakturerats och inte överklagats i tid ska betalas. Möjligheterna till att använda 10 § avgiftsförordningen för att sätta ned eller efterskänka avgifterna är mycket små och kan enligt Livsmedelsverkets tolkning användas endast i undantagsfall, t ex om en anläggning brinner ner. En generell nedsättning utifrån 10 § avgiftsförordningen är svårförenlig med både reglerna om nedsättning och återbetalning i förordning (EU) 2017/625". SKRs jurist gjorde samma tolkning under ett webbsänt seminarium den 26/11 2020.

Återbetalning av tillsynsavgift för tillsyn av serveringstillstånd är möjlig enligt alkohollagen. Flera kommuner, bland annat Malmö och Falun, har återbetalat denna avgift för att underlätta för företagen i dessa tider. Debitering av dessa avgifter sker året efter att tillsyn gjorts.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar

Kommunstyrelseförvaltningen noterar samhällsförvaltningens kommentarer kring § 10 i tjänsteskrivelsen som ligger bakom beslut 2020-000207SAM § 168 och konstaterar att kommunstyrelsen i beslut 2020-000527KS § 215, där de beslutade att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att tillsynsavgifterna i fråga inte ska tas ut, uttryckte att kommunstyrelsen är medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2021-01-08
Protokollsutdrag samhällsnämnden 2020-12-17 § 168

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelseförvaltningen

Billy Sjölen, o(o)-611-34 89 02

billy.sjolen@harnosand.se

Ersättning för tillsynsavgifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till § 10 i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter efterskänka avgiften för livsmedelstillsyn 2021 för restauranger och caféer i Härnösands kommun och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden beslutade den 17 december § 168 att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

att med hänvisning till § 10 (i Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, reds anm.) inte debitera restauranger och caféer i Härnösands kommun för livsmedelstillsyn 2021 och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

Kommunstyrelsen beslutade den 1 december 2020 om ett julpaket för att bland annat underlätta för företag i kommunen. En del av det som beslutades är att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020 (dnr 2020-000527KS § 215). Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Miljöavdelningen har inte hunnit genomföra den livsmedelstillsyn som varit planerad för 2020 på grund av covid-19. De tillsynsbesök som inte blivit gjorda är istället planerade att genomföras under 2021.

För livsmedelstillsyn är bestämmelserna gällande avgift och återbetalning reglerade i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Där står att en kontrollmyndighets kostnader ska täckas av en årlig avgift och hur den ska beräknas.

Om det finns särskilda skäl får kontrollmyndigheten sätta ned eller efterskänka avgiften (10§). Livsmedelsverket har fått frågan om denna paragraf kan användas och då svarat: ”En avgift som beslutats/fakturerats och inte överklagats i tid ska betalas. Möjligheterna till att använda 10 § avgiftsförordningen för att sätta ned eller efterskänka avgifterna är mycket små och kan enligt Livsmedelsverkets tolkning användas endast i undantagsfall, t ex om en anläggning brinner ner. En generell nedsättning utifrån 10 § avgiftsförordningen är svårförenlig med både reglerna om nedsättning och återbetalning i förordning (EU) 2017/625”. SKRs jurist gjorde samma tolkning under ett webbsänt seminarium den 26/11 2020.

Återbetalning av tillsynsavgift för tillsyn av serveringstillstånd är möjlig enligt alkohollagen. Flera kommuner, bland annat Malmö och Falun, har återbetalat denna avgift för att underlätta för företagen i dessa tider. Debitering av dessa avgifter sker året efter att tillsyn gjorts.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar

Kommunstyrelseförvaltningen noterar samhällsförvaltningens kommentarer kring § 10 i tjänsteskrivelsen som ligger bakom beslut 2020-000207SAM § 168 och konstaterar att kommunstyrelsen i beslut 2020-000527KS § 215, där de beslutade att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att tillsynsavgifterna i fråga inte ska tas ut, uttryckte att kommunstyrelsen är medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Beslutsunderlag

Beslut-2020000207-SAM-§ 168

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2020000207SAM

Anna Bostedt
Kanslichef

Billy Sjölen
Utredare

Samhällsnämnden

§ 168

Dnr 2020-000207 3.2.2.0

Ersättning för tillsynsavgifter

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att inte återbetala tillsynsavgifter enligt livsmedelslagen för 2020 och

att debitera tillsynsavgifter enligt livsmedelslagen för 2021.

Samhällsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att med hänvisning till § 10 inte debitera restauranger och caféer i Härnösands kommun för livsmedelstillsyn 2021 och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Yrkanden

Knapp Britta Thyr (MP) yrkar att samhällsnämnden ska föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

att med hänvisning till § 10 inte debitera restauranger och caféer i Härnösands kommun för livsmedelstillsyn 2021 och

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag med Knapp Britta Thyrs (MP) ändringsförslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta i enlighet med liggande förslag samt Knapp Britta Thyrs (MP) ändringsförslag.

Ordförande finner att samhällsnämnden beslutat i enlighet med liggande förslag samt Knapp Britta Thyrs (MP) ändringsförslag.

Bakgrund

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

Samhällsnämnden

Kommunstyrelsen beslutade den 1 december 2020 om ett julpaket för att bland annat underlätta för företag i kommunen. En del av det som beslutades är att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020 (dnr 2020-000527KS § 215). Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Miljöavdelningen har inte hunnit genomföra den livsmedelstillsyn som varit planerad för 2020 på grund av covid-19. De tillsynsbesök som inte blivit gjorda är istället planerade att genomföras under 2021.

För livsmedelstillsyn är bestämmelserna gällande avgift och återbetalning reglerade i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Där står att en kontrollmyndighets kostnader ska täckas av en årlig avgift och hur den ska beräknas.

Om det finns särskilda skäl får kontrollmyndigheten sätta ned eller efterskänka avgiften (10§). Livsmedelsverket har fått frågan om denna paragraf kan användas och då svarat: "En avgift som beslutats/fakturerats och inte överklagats i tid ska betalas. Möjligheterna till att använda 10 § avgiftsförordningen för att sätta ned eller efterskänka avgifterna är mycket små och kan enligt Livsmedelsverkets tolkning användas endast i undantagsfall, t ex om en anläggning brinner ner. En generell nedsättning utifrån 10 § avgiftsförordningen är svårförenlig med både reglerna om nedsättning och återbetalning i förordning (EU) 2017/625". SKRs jurist gjorde samma tolkning under ett webbsänt seminarium den 26/11 2020.

I Sundsvalls kommun ligger ett förslag till Kommunfullmäktige (16/12 2020) att ge en gåva i form av pengar till en del av livsmedelsföretagen. Gåvan är samma summa som företagets tillsynsavgift. Detta gör att det inte påverkar kontrollmyndighetens (nämndens) budget och tillsyn.

Samhällsförvaltningen förstår att det är en svår tid för företag nu, men att hjälpa just med denna avgift inte är möjlig då det inte är lagenligt. Samhällsförvaltningen föreslår därför att återbetalning av tillsynsavgiften inte ska göras för 2020 och att debitering av avgiften för 2021 ska göras.

Återbetalning av tillsynsavgift för tillsyn av serveringstillstånd är möjlig enligt alkohollagen. Flera kommuner, bland annat Malmö och Falun, har återbetalat denna avgift för att underlätta för företagen i dessa tider. Debitering av dessa avgifter sker året efter att tillsyn gjorts. Samhällsförvaltningen föreslår därför att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Samhällsnämnden

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-09

Helene Lager
helene.lager@harnosand.se

Samhällsnämnden

Ersättning för tillsynsavgifter

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att inte återbetala tillsynsavgifter enligt livsmedelslagen för 2020.

att debitera tillsynsavgifter enligt livsmedelslagen för 2021.

att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Beskrivning av ärendet

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

Kommunstyrelsen beslutade den 1 december 2020 om ett julpaket för att bland annat underlätta för företag i kommunen. En del av det som beslutades är att ersätta samhällsnämnden för förlorade intäkter om samhällsnämnden beslutar att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020 (dnr 2020-000527KS §215). Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Miljöavdelningen har inte hunnit genomföra den livsmedelstillsyn som varit planerad för 2020 på grund av covid-19. De tillsynsbesök som inte blivit gjorda är istället planerade att genomföras under 2021.

För livsmedelstillsyn är bestämmelserna gällande avgift och återbetalning reglerade i förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Där står att en kontrollmyndighets kostnader ska täckas av en årlig avgift och hur den ska beräknas.

Om det finns särskilda skäl får kontrollmyndigheten sätta ned eller efterskänka avgiften (10§). Livsmedelsverket har fått frågan om denna paragraf kan användas och då svarat: "En avgift som beslutats/fakturerats och inte överklagats i tid ska betalas. Möjligheterna till att använda 10 § avgiftsförordningen för att sätta ned eller efterskänka avgifterna är mycket

små och kan enligt Livsmedelsverkets tolkning användas endast i undantagsfall, t ex om en anläggning brinner ner. En generell nedsättning utifrån 10 § avgiftsförordningen är svårförenlig med både reglerna om nedsättning och återbetalning i förordning (EU) 2017/625”. SKRs jurist gjorde samma tolkning under ett webbsänt seminarium den 26/11 2020.

I Sundsvalls kommun ligger ett förslag till Kommunfullmäktige (16/12 2020) att ge en gåva i form av pengar till en del av livsmedelsföretagen. Gåvan är samma summa som företagens tillsynsavgift. Detta gör att det inte påverkar kontrollmyndighetens (nämndens) budget och tillsyn.

Samhällsförvaltningen förstår att det är en svår tid för företag nu, men att hjälpa just med denna avgift inte är möjlig då det inte är lagenligt. Samhällsförvaltningen föreslår därför att återbetalning av tillsynsavgiften inte ska göras för 2020 och att debitering av avgiften för 2021 ska göras.

Återbetalning av tillsynsavgift för tillsyn av serveringstillstånd är möjlig enligt alkohollagen. Flera kommuner, bland annat Malmö och Falun, har återbetalat denna avgift för att underlätta för företagen i dessa tider.

Debitering av dessa avgifter sker året efter att tillsyn gjorts.

Samhällsförvaltningen föreslår därför att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-09

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Helene Lager
Miljöchef

Kommunstyrelsen

§ 215

Dnr 2020-000527 1.1.2.0

Julpaket 2020 - uppskattning för medarbetare, skapa guldkant för brukare och lättnader för restauranger och caféer i Härnösands kommun

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att ge alla månadsanställda i Härnösands kommun en extra julgåva i form av en jultallrik till ett värde av 250 kr/person,

att uppmärksamma brukare inom socialnämndens boenden genom att bjuda på jultallrik till ett värde av 250 kr/person, samt

att kostnaden belastar kommunstyrelsens budget för oförutsedda utgifter 2020.

Kommunstyrelsen beslutar, under förutsättning av samhällsnämndens beslut om att erlagda tillsynsavgifter för år 2020 även avser år 2021 avseende livsmedelskontroll för restauranger och caféer samt att inte debitera tillsynsavgift för alkoholförsäljning avseende år 2019 och 2020,

att kompensera samhällsnämnden för förlorade intäkter för motsvarande belopp, samt

att kostnaden belastar kommunstyrelsens budget 2021.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Andreas Sjölander (S).

Yrkanden

Christina Lindberg (C) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Kommunstyrelsen

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Coronapandemin fortsätter under hösten 2020 med förnyad styrka. Den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att minska smittspridningen fortsätter att påverka hela samhället och näringslivet. Nya restriktioner gör att många drabbas både ekonomiskt och socialt.

I Härnösand liksom i många andra kommuner drabbas restaurangbranschen särskilt svårt beroende på de nationella begränsningar både vad gäller minskat antal besökare i grupp och minskade öppettider med alkoholservering. Enligt branschorganisationens siffror är det ett väldigt tufft läge nu. Försäljningen är ungefär 60 procent mindre nu, jämfört med motsvarande period i fjol. Tillsynsavgifter för livsmedelstillsyn fakturerades i förskott i början av 2020, på grund av pandemin har alla tillsynsbesök inte kunnat utföras i den omfattning som planerats. Därför föreslås att man ser år 2020 och 2021 som ett verksamhetsår gällande besök och avgifter.

För kommunens brukare i våra olika boenden kommer julen 2020 också bli mer ensam och annorlunda då våra olika boenden inte kan te emot besök från släktingar och vänner som tidigare.

Även kommunorganisationen drabbas då många arbetar intensivt för att hålla verksamheten i full gång i dessa dagar. Härnösands kommun vill därför göra en gemensam insats för dessa grupper med olika former av stöd under julen 2020.

Syftet är att sätta en guldkant på tillvaron för våra brukare på de olika boenden samt ge en uppmuntran framförallt till restaurangbranschen i Härnösand. På så vis vill Härnösands kommun bidra till att mildra de negativa effekterna som drabbat dessa företag till följd av olika restriktioner i samband med Corona pandemin och covid-19 under hösten 2020.

Kommunens ledningsgrupp har tidigare beslutat att varje chef ges möjlighet att inhandla en julgåva alt presentkort till sina medarbetare för 250 kr/person.

I och med ovanstående beslut har kommunen utnyttjat det utökade skattefria utrymmet för personalgåvor.

Åtgärder julpaket 2020

- För att särskilt stötta restaurang- och cafénäringen i kommunen delas det ut en julgåva i form av ett presentkort från HÄR Handel och möten till ett värde av 250 kr/person. Presentkortet delas ut till alla som har en månadsanställning i kommunen eller har en månadsanställning då aktiviteten genomförs. (Idag har kommunen 1909

Kommunstyrelsen

tillsvidareanställda, 210 visstidsanställda och 153 anställda med BEA avtal som berörs.)

- Utöver det vill kommunen möjliggöra för socialnämnden att sätta guldkant på tillvaron för brukare inom boenden genom att upprätta ett system där boendena från de lokala restaurangerna kan handla jultallrik för leverans till boendena .
- Dessutom föreslås samhällsnämnden kompenseras för annullering av kommande tillsynsavgifter avseende år 2020 och 2021 av livsmedelskontroll och alkoholförsäljning. Förslaget läggs mot bakgrund av att samhällsnämnden på grund av Corona-pandemin inte kunnat genomföra tilltänkt tillsyn under 2020. Kommunstyrelsen är dock medveten om att livsmedelstillsyn normalt ska bäras av sina tillsynsavgifter.

Uppskattad kostnad för julpaket 2020

Aktivitet	2020
Jultallrik personal	570 000
Jultallrik brukare på boende	120 000
	2021
Tillsynsavgift livsmedel och alkohol	770 000

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse 2020-12-01

Kommunstyrelsen

§ 35

Dnr 2021-000040 1.1.2.1

Överföring av budget för investeringsmedel från 2020 till 2021

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att budgeterade investeringsmedel 2020 om 1,292 mkr överförs till investeringsbudgeten 2021 och

att ny investeringsbudget för 2021 fastställs till 65,042 mkr.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Investeringsbudgeten för 2020 uppgick vid utgången av 2020 till 54,42 mnkr inklusive de beslut om tillskott som togs under året. Utfallet uppgår till 61,65 mnkr vilket ger en avvikelse gentemot budget på -7,23 mnkr. Avvikelsen på -7,23 mkr beror på obudgeterade investeringsutgifter inom Samhällsnämnden kopplade till järnvägsviadukten, ett projekt som egentligen skulle ha avslutats 2019. Men eftersom det uppstod en tvist mellan entreprenören Svevia och trafikverket drog fakturering ut på tiden vilket gjort att obudgeterade utgifter inkommit under 2020 på motsvarande 16,87 mnkr. Stora delar av dessa kostnader kan dock härröra till åtgärder som HEMAB ansvarar för och diskussioner pågår kring fördelning av dessa utgifter vid senare tillfälle.

Efter en genomgång av investeringsprojekten 2020 har behov av att föra över budgeterade investeringsmedel 2020 till 2021, för vissa projekt som inte hunnit avslutas. Detta för att undvika/minska obudgeterade investeringsutgifter under 2021. Genomgången har resulterat i följande behov att överföra budgeterade investeringsmedel från 2020 års budget till 2021 års budget:

Kommunstyrelsen

Sammanställning per nämnd Investeringar (kr)	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021
Kommunstyrelse	3 992 570	6 710 000	2 717 430	0
Arbetslivsnämnden	1 935 226	1 800 000	-135 226	0
Samhällsnämnd	54 077 857	42 800 000	-11 277 857	547 000
Skolnämnd	880 871	1 910 000	1 029 129	360 000
Socialnämnd	763 490	1 200 000	436 510	385 000
Summa investeringsmedel	61 650 015	54 420 000	-7 230 015	1 292 000

Efter föreslagen överföring av investeringsmedel från 2020 skulle investeringsbudgeten 2021 uppgå till:

Ursprunglig budget 2021	<i>kr</i>
Kommunstyrelse	6 795 000
Arbetslivsnämnden	1 500 000
Samhällsnämnden	49 000 000
Skolnämnden	5 455 000
Socialnämnden	1 000 000
Summa ursprunglig budget 2021	63 750 000

Överföringar från 2020	<i>tkr</i>
Kommunstyrelse	0
Arbetslivsnämnden	0
Samhällsnämnden	547 000
Skolnämnden	360 000
Socialnämnden	385 000
Summa ursprunglig budget 2021	1 292 000

Ny budget 2021	<i>tkr</i>
Kommunstyrelse	6 795 000
Arbetslivsnämnden	1 500 000
Samhällsnämnden	49 547 000
Skolnämnden	5 815 000
Socialnämnden	1 385 000
Summa ny budget 2021	65 042 000

Överväganden

Kommunstyrelsen

Kommunens preliminära resultat för 2020 ser ut att hamna runt 62 mkr vilket kan jämföras med det budgeterat resultat som uppgick till 18,2 mkr.

Avskrivningarna uppgår till 36,58 mkr. Med anledning av det goda resultatet som väntas för 2020 kommer självfinansieringsgraden av investeringarna 2020 därmed uppgå till ca 160 %. Det bör ur ett likviditetshänseende, med god marginal, ge utrymme för en utökning av investeringsbudgeten 2021 motsvarande de budgeterade investeringsmedel som föreslås överföras från 2020 till 2021.

Den föreslagna överföringen av investeringsmedel om 1,292 mkr och utökningen av investeringsbudgeten till 65,042 mkr innebär att den budgeterade självfinansieringsgraden försämras till ca 99 %.

Beslutsunderlag

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse

Sammanställning investeringar 2020 och förslag till överföring till 2021

KOMMUNSTYRELSEN

Johan Lindén 0611-34 80 97

Johan.linden@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Överföring av investeringsmedel från 2020 till 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att budgeterade investeringsmedel 2020 om 1,292 mkr överförs till investeringsbudgeten 2021 och

att ny investeringsbudget för 2021 fastställs till 65,042 mkr.

Beskrivning av ärendet

Investeringsbudgeten för 2020 uppgick vid utgången av 2020 till 54,42 mnkr inklusive de beslut om tillskott som togs under året. Utfallet uppgår till 61,65 mnkr vilket ger en avvikelse gentemot budget på -7,23 mnkr. Avvikelsen på -7,23 mkr beror på obudgeterade investeringsutgifter inom Samhällsnämnden kopplade till järnvägsviadukten, ett projekt som egentligen skulle ha avslutats 2019. Men eftersom det uppstod en tvist mellan entreprenören Svevia och trafikverket drog fakturering ut på tiden vilket gjort att obudgeterade utgifter inkommit under 2020 på motsvarande 16,87 mnkr. Stora delar av dessa kostnader kan dock härröra till åtgärder som HEMAB ansvarar för och diskussioner pågår kring fördelning av dessa utgifter vid senare tillfälle.

Efter en genomgång av investeringsprojekten 2020 har behov av att föra över budgeterade investeringsmedel 2020 till 2021, för vissa projekt som inte hunnit avslutas. Detta för att undvika/minska obudgeterade investeringsutgifter under 2021. Genomgången har resulterat i följande behov att överföra budgeterade investeringsmedel från 2020 års budget till 2021 års budget:

Sammanställning per nämnd Investeringar (kr)	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021
Kommunstyrelse	3 992 570	6 710 000	2 717 430	0
Arbetslivsnämnden	1 935 226	1 800 000	-135 226	0
Samhällsnämnd	54 077 857	42 800 000	-11 277 857	547 000
Skolnämnd	880 871	1 910 000	1 029 129	360 000
Socialnämnd	763 490	1 200 000	436 510	385 000

Summa investeringsmedel	61 650 015	54 420 000	-7 230 015	1 292 000
-------------------------	------------	------------	------------	-----------

Efter föreslagen överföring av investeringsmedel från 2020 skulle investeringsbudgeten 2021 uppgå till:

Ursprunglig budget 2021	kr
Kommunstyrelse	6 795 000
Arbetslivsnämnden	1 500 000
Samhällsnämnden	49 000 000
Skolnämnden	5 455 000
Socialnämnden	1 000 000
Summa ursprunglig budget 2021	63 750 000

Överföringar från 2020	tkr
Kommunstyrelse	0
Arbetslivsnämnden	0
Samhällsnämnden	547 000
Skolnämnden	360 000
Socialnämnden	385 000
Summa ursprunglig budget 2021	1 292 000

Ny budget 2021	tkr
Kommunstyrelse	6 795 000
Arbetslivsnämnden	1 500 000
Samhällsnämnden	49 547 000
Skolnämnden	5 815 000
Socialnämnden	1 385 000
Summa ny budget 2021	65 042 000

Överväganden

Kommunens preliminära resultat för 2020 ser ut att hamna runt 62 mkr vilket kan jämföras med det budgeterat resultat som uppgick till 18,2 mkr. Avskrivningarna uppgår till 36,58 mkr. Med anledning av det goda resultatet som väntas för 2020 kommer självfinansieringsgraden av investeringarna 2020 därmed uppgå till ca 160 %. Det bör ur ett likviditetshänseende, med god marginal, ge utrymme för en utökning av investeringsbudgeten 2021 motsvarande de budgeterade investeringsmedel som föreslås överföras från 2020 till 2021.

Den föreslagna överföringen av investeringsmedel om 1,292 mkr och utökningen av investeringsbudgeten till 65,042 mkr innebär att den budgeterade självfinansieringsgraden försämras till ca 99 %.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Johan Lindén
Ekonomichef

Bilagor

Sammanställning av investeringar 2020 och förslag till överföring till 2021

Investeringsprojekt		Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021	Kommentar
Ansvar						
10	Kommunstyrelseförvaltning	3 989 320	6 710 000	2 720 680	0	
Projekt						
1930	Kulturinvest. budgetpost	0	1 000 000	1 000 000		
2311	Wifi Konsthallen	13 770	0	-13 770		
2002	EXPL.VOLYM	0	1 000 000	1 000 000		
2025	INVESTERINGSMEDEL KSF	0	1 000 000	1 000 000		
2043	Ombygg Hsand central	307 173	0	-307 173		
2080	MEDEL INTERNBANK	2 551 932	3 000 000	448 068		
2087	Server & infrastruktur 20	415 287	0	-415 287		
	Inventarier Navet (tidigarelagd)	0	710 000	710 000		
2084	Storköksutrustning	187 074	0	-187 074		
2316	Ugn transportskåp Navet	514 085	0	-514 085		
Ansvar						
30	Arbetslivsförvaltning	1 935 226	1 800 000	-135 226	0	
Projekt						
2821	Invmedel ALF (budget)	0	1 000 000	1 000 000		
2555	Vedprocessor	186 000	0	-186 000		
2838	Ombyggnad vedhantering	602 082	0	-602 082		
2826	Isol förråd Industrigatan	167 000	0	-167 000		
2840	Jässkåp bageriet (Alf)	100 645	0	-100 645		
2839	Toaletter Resursgruppen	300 000	300 000	0		
2841	Traktor	579 500	500 000	-79 500		
Ansvar						
51	Samhällsförvaltning	54 081 107	42 800 000	-11 281 107	547 000	
Projekt						
1037	Utemiljö LP Lägre	332 764	400 000	67 236		
1047	Daghemsvägen	904 239	0	-904 239		
1057	Östra Kanalbron	4 234 924	2 000 000	-2 234 924		
1060	Kaptenstrappa	20 229	0	-20 229		
1064		-80 734	0	80 734		
1068	Gerestabäcken	-1 084 837	800 000	1 884 837		
1069	Kapellgatan	2 077 811	2 500 000	422 189		
1070	Kempevägen	1 544 188	2 500 000	955 812		
1071	Skolgränd	1 071 721	1 500 000	428 279		
1072	Hagagatan	1 990 579	1 500 000	-490 579		
1073	Svenninggatan	1 694 203	1 000 000	-694 203		
1074		0	300 000	300 000		
1075		1 905 472	400 000	-1 505 472		
1206	Gatubelysning 2018	57 983	0	-57 983		
1213	Ny bely. gångv. Erikbergs	265 083	0	-265 083		
1214	Ny belysning GC Rödhakev-	255 902	0	-255 902		
1215	Reinvestering GC Gånsvik	426 362	0	-426 362		
1216	Belägga och förstärka GC	315 510	0	-315 510		
1730	Vä Saltvik ind.omr et 1	437 817	0	-437 817		

Investeringsprojekt		Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021	Kommentar
1745	Bro ö järnv, Ådalsv	16 868 459	0	-16 868 459		Pågående obudgeterat projekt från tidigare år. Trolig fakturering HEMAB vissa delar
1760	Utsprångskajen	1 539 920	3 000 000	1 460 080		
1762	Kustbevakning kaj	445 451	0	-445 451		
1800	GC Torget-Universitetsb.	1 455 756	0	-1 455 756		
1822	Västra Kyrkogatan	986 698	0	-986 698		
1823	Väderskydd hlp Tingshuset	14 195	0	-14 195		
1849	Frideborgsgatan	9 659 782	9 300 000	-359 782	300 000	Kostnader för slutligt iordningställande 2021.
1850	Volontärvägen	216 297	0	-216 297		
1851	Nybrogatan ny gestaltning	1 573 419	2 000 000	426 581		
1866	Nybron 2023	2 407	0	-2 407		
1903	Dagvatten ledningar	0	1 000 000	1 000 000		
1906	Konstbyggnader	0	500 000	500 000		
1907	Parker	0	800 000	800 000		
1908	Tillgänglighet	0	400 000	400 000		
1909	Trafiksäkerhet	0	400 000	400 000		
1913	Genomförande GC-plan	0	1 000 000	1 000 000		
1919	Genomförande DP	0	4 600 000	4 600 000		
1920	RE Belysning	0	1 000 000	1 000 000		
1921	Utredningar/förstudier	0	2 000 000	2 000 000		
2063	Nytt underlag A-hall Ridh	122 664	0	-122 664		
2098	Bandysarg	63 149	0	-63 149		
2109	Åkergräsklippare Ängevall	265 000	0	-265 000		
2110	Alpina liftar	7 500	0	-7 500		
2115	Hästar Hästsportarenan	0	100 000	100 000		
2123	Nya kontorsmöbler Högslät	87 416	0	-87 416		
2129	Godstjärn friluftsområde	1 851 044	2 000 000	148 956	149 000	Budgetmedel som kan utnyttjas 2021
2130	Skyltprojekt simhallen	33 100	0	-33 100		
2135		2 245	100 000	97 755	98 000	Projekt 2135 Vårdkasen friluftsområde
2136	Alpina liftar 2020	46 999	500 000	453 001		
2137		4 940	100 000	95 060		
2138		0	100 000	100 000		
2139		0	100 000	100 000		
2140		0	300 000	300 000		
2151	Lekutr. Smitin.& Svartvik	306 217	0	-306 217		
2201	Allm fritidsinvesteringar	0	600 000	600 000		
2205	Träningsmaskin Spegeln	51 615	0	-51 615		
2206	Värdeskåpsförv. Simhallen	95 096	0	-95 096		
2207	Utedusch Smitingen	73 599	0	-73 599		
2208	Markarbeten utebanan Härn	74 318	0	-74 318		
2283	Byte kondensor kylanl. Hö	1 683 057	0	-1 683 057		
2289		4 800	0	-4 800		
2294	Högtalarsy, Bondsjö IP	68 399	0	-68 399		
2836		108 351	0	-108 351		

Investeringsprojekt		Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021	Kommentar
Ansvar						
60	Skolförvaltning	880 871	1 910 000	1 029 129	360 000	
Projekt						
2877	Accesspunkter förskola	281 887	300 000	18 113		
2416	Tullporten förskola	105 000	105 000	0		
	Solskydd Ålandsbro o Kullen	0	50 000	50 000		
	Förskolan Ankaret	0	200 000	200 000	200 000	Beställt men ej lev pga restnot, även fortsatt investeringsbehov 2021
	Kullens förskola	0	45 000	45 000		
2498	Inv. Grundskola (Budget)	0	200 000	200 000		
2429	Utemiljö Ålandsbro	5 742	0	-5 742		
2455	Brännaskolans skolgård	62 547	0	-62 547		
2438	Lokalanpassning Wendel	186 035	190 000	3 965		
2453	Brandlarm Hedda Wising	100 000	120 000	20 000		
	Brunne skola	0	140 000	140 000		
	Wendela Hellmanskolan	0	45 000	45 000		
	Differens i förhållande till KF-beslut		10 000	10 000		
2457	Hög och sänkbartkök Sär G	139 660	95 000	-44 660		
	Klassrumsinredning, gymnasie	0	250 000	250 000		
	Modernisering kemisalar	0	160 000	160 000	160 000	
Ansvar						
74	Socialförvaltning	763 490	1 200 000	436 510	385 000	
Projekt						
2711	Sängar SÄBO Budget	0	100 000	100 000		
2713	Inventarier SOC Budget	0	400 000	400 000		
2755	Möbler Härnögården	93 408	0	-93 408		
2837	Raizer	80 451	0	-80 451		
	Lokalanpassningar, ny 2020		700 000	700 000	385 000	Brandskydd och inventarier (korttidsenhetens nya lokaler i gamla Ugglan)
2715	Lås Ugglan 2020	104 480	0	-104 480		
2758	Nya lokaler vedhantering	420 151	0	-420 151		
2757	Brandskydd Östanbäcksg 23	65 000	0	-65 000		
Totaler		61 650 015	54 420 000	-7 230 015	1 292 000	

Sammanställning per nämnd

Investeringar (kr)	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall/Budget	Begärs över- föras till 2021
Kommunstyrelse	3 989 320	6 710 000	2 720 680	0
Arbetslivsnämnden	1 935 226	1 800 000	-135 226	0
Samhällsnämnd	54 081 107	42 800 000	-11 281 107	547 000
Skolnämnd	880 871	1 910 000	1 029 129	360 000
Socialnämnd	763 490	1 200 000	436 510	385 000
Summa investeringsmedel	61 650 015	54 420 000	-7 230 015	1 292 000

Till ordförande i Arbetslivsnämnden

Interpellation

Svenska för invandrare, SFI, vänder sig till personer som är nya i Sverige. Sedan 2018 finns utbildningsplikt för nyanlända som har kort utbildning och står långt från arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen kan anvisa nyanlända, som tar del av deras etableringsinsatser och som behöver utbildning för att få ett arbete, att söka och delta i vuxenutbildning.

Enligt Skollagen är det hemkommunen som är skyldig att erbjuda SFI.

SFI ska ges så snart som möjligt till de personer som har rätt till utbildning. Om det inte finns särskilda skäl ska personen ha påbörjat utbildningen inom tre månader.

Särskilda regler gäller för personer som omfattas av etableringsinsatser. Då ska kommunen aktivt arbeta för att dessa ska kunna påbörja SFI inom en månad från det att de anmält sig till utbildningen.

Samhällsorientering är en utbildning om det svenska samhället för personer som fått uppehållstillstånd i Sverige. Varje kommun har en skyldighet att erbjuda minst 100 timmar Samhällsorientering på personens modersmål så långt det är möjligt eller något annat språk som personen behärskar.

Jag har fått indikationer på att Härnösand har kö till SFI utbildningen och därmed lång väntetid. Detsamma gäller samhällsorientering.

Att lära sig svenska språket är oerhört viktigt för att komma in i det svenska samhället. Den som kan språket får lättare arbete, möjlighet att studera vidare och kan förstå viktig information. Det handlar om att personer som omfattas av utbildningsplikten kan påbörja sina studier så snart som möjligt för att kunna nyttja sin etableringsperiod på 24 månader. Förutom att förstå språket är det också viktigt att ha kunskap om regler och normer i Sverige. Det handlar om att ge de nyanlända bra förutsättningar i arbets- och samhällslivet.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor:

- Hur lång har kön och väntetiden varit för att påbörja studier i SFI, redovisat månadsvis 2020, som Härnösands kommun själv bedriver?
- Om väntetid har förekommit, vad är anledningen, har insatser vidtagits och i så fall vilka?
- Har det varit väntetid mellan de olika SFI-kurserna, vad är i så fall anledningen, har insatser vidtagits?
- Hur många deltagare har genomgått Samhällsorientering 2020 och i vilka språk?
- Har alla deltagare som ansökt till Samhällsorientering 2020 gått kursen, om inte vad är anledningen till detta, och har insatser vidtagits?

Christina Lindberg (C)

2020-11- 20

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Avsägelse 2021

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att bevilja avsägelsen från Karin Högberg (KD) som ersättare i kommunstyrelsen.

Bakgrund

Karin Högberg (KD) har av sagt sig uppdraget som ersättare i kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Avsägelse från Karin Högberg (KD) 2021-02-01

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Kommunfullmäktige

Valärenden 2021

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att välja Nissreen Khaie (KD) som ersättare i kommunstyrelsen efter Karin Högberg (KD).

Bakgrund

Fullmäktige ska välja nya ersättare och ledamöter efter de förtroendevalda som avsagt sig sina uppdrag i nämnderna och i kommunstyrelsen med mera. Val av nya ersättare och ledamöter till fullmäktige sker genom begäran hos Länsstyrelsen.

Kommunfullmäktige

Johanna Laine, 0611 34 80 08
johanna.laine@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Ärenden för kännedom till kommunfullmäktige 2021

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att lägga ärenden för kännedom till handlingarna.

Bakgrund

Ärenden som gått för kännedom till fullmäktige i december 2020:

Verksamhetsplan 2021 samhällsnämnden

Verksamhetsplan 2021 skolnämnden

Verksamhetsplan 2021 socialnämnden

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Bilagor

Bilaga – Ärenden för kännedom 2021-02-22

Samhällsnämnden

§ 165

Dnr 2020-000206 1.1.3.0

Verksamhetsplan med drift- och investeringsbudget samt internkontrollplan 2021 för samhällsnämnden

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att fastställa verksamhetsplan för 2021,

att fastställa drift- och investeringsbudget för 2021, samt

att delge kommunfullmäktige samhällsnämndens verksamhetsplan och budget för 2021.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att samhällsnämnden beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Samhällsnämnden har antagit verksamhetsmål samt indikatorer för att mäta måluppfyllelse. Även en plan för intern kontroll ingår i verksamhetsplanen. Utifrån detta har samhällsförvaltningen gjort en verksamhetsplan för 2021. Verksamhetsplan för 2021 är upprättad för hela samhällsförvaltningen där de olika verksamhetsgrenarna varit involverade. Verksamhetsplanen ska enligt riktlinjerna från kommunstyrelsen skickas till kommunfullmäktige för delgivning.

Verksamhetsplaner inom samhällsnämndens verksamhetsområde som rör myndighetsutövning tas i särskild ordning

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-08

Härnösands
kommun

Samhällsnämnd

Verksamhetsplan 2021

2021-01-01

Verksamhetsplan 2021

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2021-01-01 Organisation: Samhällsnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2021	1
1 Uppdrag och verksamhet	2
1.1 Utgångspunkter	2
2 Viktiga händelser	3
3 Planerad verksamhet	5
3.1 Planerad verksamhet för året	5
3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal från kommunfullmäktige	6
3.2 Planerad verksamhet för kommande år	7
4 Ekonomiskt sammandrag	9
4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel	9
4.2 Nämndens budget	10
4.2.1 Budgeterat antal årsarbetare	11
4.3 Väsentliga budgetförändringar	11
4.4 Investeringsbudget	12
5 Internkontroll	14

1 Uppdrag och verksamhet

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, kollektivtrafik, skolskjutsplanering, kostenheten, fysisk planering, bygglov, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller.

I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids-, bad- och friluftsanläggningar samt ungdomsgården Kåken.

Nämndens arbete styrs av reglementet fastställt av kommunfullmäktige samt av kommunen antagna mål.

1.1 Utgångspunkter

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som nämnden planerar att genomföra det kommande året. Verksamhetsplanen konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna nämnden planerar att genomföra. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för budgetåret 2021.

Verksamhetsplanen ska följas upp i nämndens verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Större händelser som påverkar nämndens verksamheter, exempelvis förändrad lagstiftning eller större interna förändringar.

Från 1/1 2021 tillhör kommunens kostenheter samhällsnämndens ansvar.

Miljö

Under 2020 beslutades att Samhällsnämnden även ansvarar för tillstånd och tillsyn över alkoholförsäljning, tobaksförsäljning, detaljhandel med öl samt kontroll av handel med vissa receptfria läkemedel. Dessa uppgifter har förut legat under Socialnämndens ansvar.

Under 2020 tillkom även skyldigheten för kommunen att genomföra tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dvs. främst trängseltillsyn. Denna tillsyn planerar avdelningen att fortsätta med under 2021 tills andra riktlinjer kommer från Folkhälsomyndigheten. Miljöavdelningen började även under 2020 med fisketillsyn inom Ångermanälvens fredningsområde utifrån att nya regleringar av fritidsfisket gäller. Detta planeras även att genomföras 2021 om bidrag beviljas från Länsstyrelsen.

Miljöavdelningen har tagit fram en handlingsplan för tillsyn av förorenade områden med en målsättning att år 2050 ska alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön vara åtgärdade. Arbetet med genomförandet kommer att påbörjas 2021 och pågå i många år.

Under 2020 beviljades statliga bidrag till naturvårdsåtgärder inom Gerestabäckens område för ett flerårsprojekt. 2021 kommer därmed vissa åtgärder kunna genomföras.

Trafik & Fritid

Under slutet av 2020 beslutades att tillskjuta extra medel för att förbättra upplägget av dagens kollektivtrafik i tätorten där planeringen kommer att påbörjas under början av 2021. Planerad förbättring av kollektivtrafiken består av nya linjer, bättre turutbud och trafikering av nya områden. För Fritid är en viktig fråga beslutet om att bygga en ny sporthall på fastlandet för att både tillgodose skolans behov av nya lokaler och föreningars behov av en hall med fullstora mått. Frågan om ett nytt underlag för konstgräsplanen på Högsletten har tyvärr på grund av Covid-19 inte kunnat utredas i den omfattning som var planerat, vilket gör att inga beslut ännu är fattade.

Plan & Bygg

Ett markexploateringsavtal är tecknat med en byggherre för nybyggnation av hotell på Kanaludden. Bygglovshandläggningen av detta kommer att ta mycket tid i anspråk under 2021.

Framtagande av ett flertal detaljplaner för både nya industriområden, nya bostadsområden samt omvandling av befintliga industriområden till andra ändamål pågår och kommer att påbörjas under 2021. Utöver dessa pågår även framtagandet av ett planprogram för Skeppsbron. I den övergripande planeringen och exploateringsprocessen arbetar plan- och byggavdelningen i ett nära samarbete med Tillväxtavdelningen.

Digitaliseringsarbetet kommer att fortsätta under 2021, både i våra verksamhetssystem samt i våra karttjänster.

Under 2021 kommer arbetet med tillsyn att bedrivas enligt framtagna plan. Det långsiktiga syftet är att verksamheten ska vara mer proaktiv än reaktiv i sitt tillsynsarbete.

Fortsatt utveckling av ärendehantering och kundkontakter kopplat till bostadsanpassningsbidrag fortsätter under 2021.

Teknik

Många större projekt påbörjas under året, allt från hotell på kanaludden till camping på Smitingens havsbad. Utöver detta ska miljöansökan för utsprångskajen färdigställas och beslut om investering tas. Färdigställandet av Nybrogatans utformning ska övergå till att starta detaljprojektering efter att politiska investeringsbeslut fattats.

Volontärvägen är den största investeringen som kommer att påbörjas under 2021. Mycket fokus kommer att läggas på att främja trafiksäkerhetshöjande åtgärder, främst för oskyddade trafikanter.

Ett särskilt uppdrag från kommunfullmäktige ger verksamheten i uppdrag att försöka få fler att lämna fordon till skrotning istället för att de dumpas på olika ställen i kommunen.

3 Planerad verksamhet

3.1 Planerad verksamhet för året

Miljö

Avdelningen ansvarar för tillsyn inom livsmedel, miljö- och hälsoskydd. Nytt för 2021 är tillsynen för trängsel på vissa serveringsställen, alkohol, tobak, detaljhandel med öl och vissa receptfria läkemedel samt fisketillsyn. Tillsynen kommer att genomföras enligt planer som tas fram 2020 i enlighet med nationella mål och riktlinjer. Genomförande av handlingsplan för tillsyn av förorenade områden kommer att påbörjas. Under senaste åren har ansökningar för enskilda avlopp ökat markant och vi räknar med ett stort antal även 2021.

Energirådgivning kommer att fortsätta erbjudas till allmänheten och föreningar samt små och medelstora företag. Avdelningen kommer att genomföra energibesparingsprojekt i samarbete med andra kommuner i länet med fokus på solenergi.

Naturvårdsåtgärder gällande fria vandringsvägar för fisk samt för våtmarker kommer att genomföras inom Gerestabäckens område, genom att detta beviljats statliga bidrag. Miljöavdelningen kommer även att delta i kommunens framtagande av bland annat ny översiktsplan, VA- och dagvattenplan samt avfallsplan.

Trafik & Fritid

Med anledning av ambitionen om att förändra linjenätet för stadstrafiken så kommer Kollektivtrafikmyndigheten (KTM) att tillskrivas för att påbörja en förhandling med nuvarande entreprenör för att säkerställa kostnadsökningen för trafikförändringen. Planen är att genomföra denna förändring under 2021 med start under augusti eller eventuellt i samband med tidtabellskiftet i december 2021. Förändringen förutsätter även att KTM har tid att tillsammans med kommunen utreda förslaget om nytt linjenät och genomföra de förändringar som måste till för att säkerställa en ny tidtabell inför beslutad förändring. Möjligen kan förslaget om ny kvällstrafik starta tidigare under året i samförstånd med KTM och entreprenören. Förbättring av några befintliga hållplatser planeras, samt inköp av moderna biljettautomater för att underlätta biljetthanteringen ombord på bussarna.

För planerna för en ny sporthall måste en samverkansdialog genomföras med aktuella föreningar dels angående placeringen samt hur en framtida utformning skall planeras för att på bästa sätt tillgodose olika föreningars behov. Fortsatt utveckling av friluftsområdet Godstjärn planeras under året med åtgärder utifrån den förstudie som genomfördes av Tyréns, samt andra strategiska satsningar som gynnar friluftslivet. Vidare planeras satsningar i ytterområden med förbättringar av badplatser, spontanidrotts-anläggningar och viss upprustning i Västanå. Belysningen på Vårdkasens elljusspår kommer också under året att bytas till modern ledbelysning.

Plan & Bygg

Under 2021 kommer digitaliseringsarbetet inom avdelningen och förvaltningen att återupptas efter att det mer eller mindre pausats under 2020 pga pandemin. Digitaliseringsarbetet sker för att kunna möta de ökade kraven på tillgänglighet och service som ställs på oss från våra kunder och rådande lagstiftning.

Enligt ett regeringsbeslut ska samtliga Sveriges kommuners detaljplaner vara digitaliserade och tillgängliga för alla via en portal som Lantmäteriet ansvarar för. Under 2021 kommer ett förberedande arbete för att möjliggöra detta genomföras inom avdelningen.

Arbetet med att överföra kommunens kartdatabas till en mer modern och användarvänlig databas påbörjades i projektform under 2020 med deltagare från flera avdelningar inom samhällsförvaltningen, tillväxtavdelningen och IT. Detta färdigställs under första halvåret 2021. Trots en sviktande konjunktur i de större städerna så ser vi i Härnösand att det är ett fortsatt högt tryck på byggsektorn. Flera nya flerfamiljshus planeras och äldre industri- och kontorsbyggnader konverteras till andra verksamheter och bostäder. Därutöver pågår byggnation av en stor vindkraftpark i kommunens nordvästliga delar samt nybyggnation av ett hotell på Kanaludden. Inom planområdet kommer avdelningen att fortsätta arbeta både med mer övergripande planering samt detaljplanering. Den övergripande planeringen omfattar främst kommunens nya Översiktsplan samt framtagande av ett Planprogram för området Skeppsbron. Dessa arbeten genomförs i nära samarbete med Tillväxtavdelningen. Pågående och kommande detaljplanearbeten omfattar möjliggörande av både bostadsbyggande och industri/ verksamheter. Under 2020 har antalet Bostadsanpassningsbidragsärenden minskat jämfört med tidigare år. Detta tolkar vi som en direkt följd av pandemin och utgår från att ärendemängden kommer att återgå till mer normala nivåer under 2021.

Teknik

Arbetet med de stora infrastrukturprojekten fortsätter. Nybron, Nybrogatan, Utsprångskajen och industriområde västra Saltvik ingår i dessa stora långsiktiga projekt. Vidare så kommer investeringar på Volontärvägen att påbörjas samt ny gång- och cykelväg till Sälsten. Arbetet med att överföra kommunens kartdatabas till en mer modern och användarvänlig databas färdigställs under första halvåret. Investeringar på cirka en miljon kronor genomförs i andra kommundelar än tätorten. En särskild aktivitet runt skrotbilsfrågan planeras under våren för att genomföra riktade insatser under sommaren och hösten.

3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal från kommunfullmäktige

Mål	Baslinje 2019	Målmivå 2020	Målmivå 2021
Mål 1 - Attraktivt boende med levande mötesplatser			
Kommuninvånarnas nöjdhet med gång- och cykelvägar ska öka	Index 49	-	Index 51
Kommuninvånarnas nöjdhet med fritidsmöjligheter ska öka	Index 63	-	Index 65
Mål 3- Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete			
Möjligheten att använda kollektivtrafiken för resor ska öka	4,9	-	5,1
Utsläppen av växthusgaser (CO2) för kommunen med fokus på transporter ska minska	83,4	-	Minskning
Mål 6 – God service med gott bemötande			
Resultatet i SKRs mätning av företagsklimatet ska öka. (Insikt)	-	Index 70	Index 79

3.1.1.1 Mål 1 – Attraktivt boende med levande mötesplatser

Strategiska aktiviteter som är kopplade till nämndmål;

- Framtagande av en friluftsplän för kommunen.
- Anlägga och underhålla nya och befintliga friluftsområden.

- Anlägga och underhålla nya och befintliga spontanidrottsplatser.
- Aktivt verka och ta hänsyn till hälso- och rörelseperspektivet vid detaljplanering och framtagande av planprogram.
- Integrationsprojekt med aktiviteter kopplat mot rörelse, hälsa och friluftsliv.
- Färdigställa GC-planen för kommunen och därefter aktivt jobba efter den.
- Ta fram informationsmaterial och tydlig skyltning av GC-stråk.
- Aktivt verka för att knyta ihop befintliga GC-vägar genom nyanläggning av nya GC-vägar.
- Prioritera driftåtgärder på GC-nätet framför vägar.
- Aktivt verka för tydliga GC-stråk vid detaljplanering och framtagande av planprogram.

3.1.1.2 Mål 3 – Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Strategiska aktiviteter som är kopplade till nämndmål;

- Fortsatt låga biljettpriser.
- Ökad kvällstrafik.
- Översyn av landsbygdstrafiken.
- Förändra tätortstrafiken i enlighet med linjenätsanalysen.
- Tydligt fokus på kollektivtrafiken vid anläggande av nya detaljplaner och planprogram.

3.1.1.3 Mål 6 – God service med gott bemötande

Strategiska aktiviteter som är kopplade till nämndmål;

- Ärenden handläggs skyndsamt och med god kvalitet.
- Digitalisering för att utveckla tjänstekvalitet och effektivisera det interna arbetet.

3.2 Planerad verksamhet för kommande år

Miljö

Den största delen av arbetet på miljöavdelningen är genomförande av tillsyn vilket är ett kontinuerligt arbete. Utöver detta kommer arbete med genomförande av handlingsplan för tillsyn av förorenade områden att behöva planeras för under många år framöver. Under 2021 planeras det för att ta fram en strategisk plan för naturvårdsåtgärder, som också kommer att påverka vilka projekt som ska genomföras framöver.

Trafik & Fritid

Inför kommande trafikupphandling av kollektivtrafiken som planeras under 2022/2023 kommer några strategiska frågor att behöva utredas som trafikutbud för en framtida kollektivtrafik och de miljökrav som vi vill ställa på de fordon som skall upphandlas. För Fritid kommer en utredning att genomföras för att säkerställa behovet av framtida underhåll av kommunens idrottsanläggningar, samt hur ett framtida ägande eventuellt skulle kunna förändras. En annan stor fråga är behovet av en helt ny liftanläggning för Vårdkasbacken eftersom dagens tre liftar är väldigt gamla och slitna.

Plan & Bygg

Förvaltningen tror att det kommer att vara ett fortsatt högt tryck inom byggsektorn, vilket kommer att ställa stora krav på handläggningen för att möta kundernas förväntan. Avseende detaljplanearbetet arbetar avdelningen med att ta fram stora och flexibla planer som ska möjliggöra etablering av både bostäder och verksamheter.

Kommunen arbetar för att nå en långsiktig och hållbar samhällsplanering och har identifierat ett antal större infrastruktursatsningar som kommer att behöva genomföras i stadens centrala delar inom en 20-årsperiod. För att samordna och optimera dessa investeringsprojekt tillsammans med övriga verksamhetsutövare, näringsliv och allmänhet kommer arbetet med Planprogram Skeppsbron att vara centralt. Genom detta arbete intensifieras även samarbetet med Tillväxtavdelningen ytterligare.

Arbetet med handläggning av bostadsanpassningsbidrag kommer att fortsätta och vi räknar med att antalet ärenden under 2021 kommer att vara i samma nivåer som innan pandemin. Ett scenario kan även vara att ärendemängden går upp något. Detta då behoven kvarstår och bidragstagarna i stor utsträckning tillhör riskgrupperna och därmed inte har kunnat nyttja bidragen under pandemin.

Teknik

Kommunen står inför en tid med behov av flera stora investeringsprojekt. Bland annat behöver utsprångskajen renoveras för att kunna brukas igen. Utredning pågår för fullt för att bestämma utformning och framtida nyttjande. Nybron behöver bytas då nyttjandetiden närmar sig sitt slut. 2026 planeras en ny bro stå klar. Nybrogatan och Skeppsbron är två leder som behöver en rejäl upprustning i närtid. Kustbevakningens kaj är under uppsikt, men kan komma att behöva rustas för att säkerhetsställa att den är fullt ut duglig.

4 Ekonomiskt sammandrag

4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel

Detaljer om preliminärt tilldelade medel återfinns i budgetdirektivet från KS, detaljer om nämndens eventuella äskanden återfinns i nämndens budgetförslag och detaljer om KFs beslut om tilldelade medel återfinns i Årsplanen.

Samhällsnämndens budgetförutsättningar i budgetförslaget utgick från en utökad budget med 0,4 mnkr från 2020 på 180,6 mnkr. Till detta lades även 0,5 mnkr till för flytten av alkoholhandläggningen från socialnämnden på 0,5 mnkr. Vidare ingick äskanden på totalt 3,7 mnkr. Nedan följer de beskrivna äskandena genom nämndbehoven av insatser och medel:

Insats	Medel 2021 (mnkr)
Två ringlinjer kvällstrafik tätorten	0,6
Omläggning och förbättring av linjenätet	1 - 1,5
Verksamhetsutvecklare/systemförvaltare	0,8
Tillsätta vakant tjänst teknikverksamheten	0,8
Totalt	3,7

Budgetförslagets uppräknings av personalkostnader angavs i anvisningar till 3,0 % utifrån 2019 års löneläge vilket skulle bli en personalkostnadsökning med 3,6 mnkr och hyresuppräknings enligt anvisning angavs till 2,0 % vilket skulle bli en kostnadsökning 0,4 mnkr.

Budgetförslaget för nämndens investeringar slutade med 49,0 mnkr. Tilldelad budgetram på 49,0 mnkr ger utrymme för de investeringsprojekt som planerats under året. En beskrivning av resultatet finns under avsnittet för investeringsbudget samt en bifogad bilaga för vilka projekt som planerats 2021.

Driftsbudget (mnkr)	Budget 2021	Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2021
Preliminärt tilldelade skattemedel av KS	181,5	Preliminärt tilldelade investeringsmedel av KS	49,0
Äskade skattemedel i nämndens budgetförslag	3,7	Äskade investeringsmedel i nämndens budgetförslag	0,0
Totalt	185,2	Totalt	49,0
Tilldelade skattemedel av KF	183,3	Tilldelade investeringsmedel av KF	49,0
Totalt	183,3	Totalt	49,0

Samhällsnämndens budgetram för skattemedel 2021 uppgår till 183,3 mnkr efter utökning om +2,7 mnkr från budgetutrymmet 2020. För att ytterligare förbättra kollektivtrafiken (tillgänglig och attraktiv) så tillförs nämnden 1,25 mnkr för att kunna genomföra omläggning av linjenätet samt utökad kvällstrafik under 2021.

Uppräkning av personalkostnader har gjorts enligt budgetanvisning med 5,3% utifrån 2019 års löneläge. Hyreskostnaderna har räknats upp med 2,2%.

Kollektivtrafiken har indexuppräknats med 3% utifrån budget 2020 och prognosrapport 2021 från kollektivtrafikmyndigheten.

Ett nytt entreprenadavtal avseende parkentreprenaden togs i bruk under 2019 och kommer att påverka utfallet för 2020 och budget för 2021. Ingen indexuppräkning har medtagits i budget, ramen

har varit den samma sedan 2018. 2019 lades fritidsentreprenaden in i gatuavtalet vilket innebär att ramen sänkts med 1,4 mnkr. Detta får till följd att underhållet på stadens gator krympt de senaste åren. Teknikavdelningen genomförde 2019 en analys av beläggningsbehovet på kommunen gator. Analysen visar att budgeten för gatuentreprenaden sett till 2019 års förutsättningar skulle behöva ökas med 5,1 mnkr för att bibehålla gatukapitalet och klara det underhållsarbete som gatorna kräver. Med gällande budgetram har ingen indexuppräknings gjorts för budget 2021.

4.2 Nämndens budget

Driftbudget per konto (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	210,5	209,7	213,1	3,4	213,4	215,4
skattemedel	179,6	180,6	183,3	2,7	183,3	185,1
interna intäkter	3,6	3,2	2,9	-0,3	2,9	2,9
externa intäkter	27,3	25,9	26,9	1	27,2	27,4
Kostnader	-204,6	-209,7	-213,1	-3,4	-213,4	-215,4
köp av huvudverksamhet	-66	-66,7	-68,7	-2	-66,9	-66,9
personal	-42,3	-44,9	-46,6	-1,7	-48,3	-49,8
lokalhyra	-15,6	-16,3	-16,7	-0,4	-17	-17,4
avskrivningar	-34,6	-36,5	-37,4	-0,9	-37,4	-37,4
övriga kostnader	-46,1	-45,3	-43,7	1,6	-43,8	-43,9
Resultat	5,9	0	0	0	0	0

Driftsbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Skattemedel 2020	Övriga intäkter 2020	Kostnader 2020
Samhällsnämnd	1,5	0	-1,5
Förvaltningsledning	41,9	1,5	-43,4
Fritidsverksamhet	41,8	14,3	-56,1
Trafikenhet	53,2	4,1	-57,3
Miljö	4,0	3,1	-7,1
Plan & Bygg	7,8	3,0	-10,8
Teknik	33,3	3,8	-37,1
Resultat	183,3	29,8	-213,1

Samhällsnämndens budgetram för 2021 är 183,3 mnkr enligt årsplan från KF. Interna intäkter förväntas minska med 0,3 mnkr dels på grund av att 2021 inte tar med en intäkt på 0,6 mnkr för skolskjuts grundskola från socialförvaltningen, vilket beslutades 2019.

Externa intäkter förväntas öka med 1,0 mnkr främst p.g.a. att badanläggningar höjer sina taxor för årskort för 2021.

Ökning av personalkostnaderna mellan 2020 och 2021 är 1,7 mnkr. Indexuppräknings av löner har gjorts på 5,3 procent på 2019 års lönenivå samt att budget för alkoholhandläggning nu ligger på

samhällsnämnden. Den vakanta stadsarkitekttjänsten är planerad att tillsättas under 2021 och ryms inom ram.

Köp av huvudverksamhet har ökat med 2,0 mnkr. Busstrafikens kostnader har indexuppräknats med 3 procent och innebär en ökning med 1,1 mnkr. De extra medel som tilldelades samhällsnämnden för 2021 höjer kostnaderna för Trafikenheten med 1,2 mnkr. Justeringar har gjorts på andra verksamheter för att nå budgetram.

Lokalhyror har indexuppräknats med 2,2 procent och innebär en ökning med 0,4 mnkr.

Fastighetskostnaderna har indexuppräknats och förväntas öka med 0,4 mnkr.

Avskrivningarna förväntas öka med 0,9 mnkr för 2021.

Övriga kostnader förväntas minska med 0,6 mnkr på grund av en justering av budget för bostadsanpassningsbidrag efter utfall.

4.2.1 Budgeterat antal årsarbetare

Personal (antal)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Diff 2020/2021
Samhällsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,00
Förvaltningsledning	4,0	4,0	4,0	0,00
Fritidsverksamhet	32,92	32,0	31,0	-1,00
Trafikenhet	7,0	7,0	7,0	0,00
Miljö	8,0	8,0	9,0	1,00
Plan & Bygg	10,0	11,0	12,0	1,00
Teknik	10,0	11,0	10,0	-1,00
Totalt	71,92	73,0	73,0	0,00

Tjänsten som stadsarkitekt på plan & bygg inte budgeterades för 2019 och 2020 tas med för 2021. Miljöenheten har från årsskiftet en till personal permanent i budgeten i och med övertagandet av alkoholhandläggning. Teknik har en tjänst som parkhandläggare som inte ryms inom budget.

4.3 Väsentliga budgetförändringar

Kostnadsökningar/ -minskningar

För att bibehålla gatukapitalet och klara av det underhållsarbete som gatorna krävs det att gatuentreprenaden indexuppräknas, vilket inte har rymts inom budgetramen för 2021. Utfallet för 2019 för hela gatuentreprenaden var 27,0 mnkr att jämföras mot 25,3 mnkr i budgeterade medel för 2020. Budget för hela gatuentreprenaden har för 2021 sänkts med 0,3 mnkr jämfört med 2020 till förmån för samhällsnämndens övriga verksamheter. Entreprenaden bör indexuppräknas till 2022-2023.

Budgeten för bostadsanpassningsbidrag minskas med 1,6 mnkr. Budget har tidigare varit 3,9 mnkr och kostnaden för bostadsanpassning förväntas rymmas inom en budget på 2,3 mnkr sett till det historiska utfallet för de senaste tre åren som varit runt 2 mnkr per år.

Avskrivningar beräknas bli 0,9 mnkr högre utifrån kända faktorer.

Kollektivtrafikens kostnader ökar med 1,1 mnkr utifrån den senaste tillgängliga prognosen och budgeten från kollektivtrafikmyndigheten. Om kostnaderna ska minska så måste linjetätheten förändras.

Väsentliga kostnadsökningar/ -minskningar (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021
Ökade trafik kostnader för kollektivtrafiken, indexuppräknings	-35,6	-37,4	-38,5	-1,1
Tillkommande driftområden entreprenad samt ökat behov för beläggning av gator	-27,0	25,3	25,0	0,3
Ökade kostnader för avskrivningar	-34,6	-36,5	-37,4	-0,9
Minskade kostnader för bostadsanpassningsbidrag	-2,0	-3,9	-2,3	1,6

4.4 Investeringsbudget

Investeringsbudgeten för 2021 ligger på 49,0 mnkr enligt beslut årsplan. Nämndens tilldelade investeringsmedel överensstämmer med det från nämnden utformat budgetförslag för 2021.

Trafik och Fritid

Trafik- och fritidsverksamheternas investeringsbudget ligger på 4,0 mnkr där det bland annat planeras för ny LED-belysning på Vårdkasens elljusspår för ca 0,8 mnkr. En fortsatt utveckling av friluftsområdet runt Godstjärn planeras för 0,5 mnkr, med nybyggnad av en hinderbana, samt andra föreslagna projekt utifrån den framtagna förstudien. På smitingens havsbad planeras det för byggandet av en enklare året runt-byggnad för omklädning och toalett för ca 0,5 mnkr, samt några andra mindre projekt för att öka attraktiviteten för området. På maskinsidan planeras för byte av traktor på Höglätten för ca 0,3 mnkr, samt inköp av en dressmaskin för ca 0,1 mnkr. För kollektivtrafiken så planeras hållplatsåtgärder för ca 1,1 mnkr.

Miljö

Miljöavdelningens investeringsbudget växlas upp med statliga bidrag i form av LONA-stöd för att kunna genomföra åtgärder inom Gerestabäckens område. Åtgärderna främjar bland annat fria fiskvägar och våtmarker och har en budgeterad investeringskostnad på 0,8 mnkr under 2021 och åren framöver.

Teknik

Teknik kommer under 2021 att investera enligt plan där reinvesteringarna ligger i storleksordningen 10,0 mnkr med Seminariegatan som största projekt. 2,0 mnkr är planerat att investeras i kommunens GC-nät där behovet av att sammanlänka leder samt att underhålla befintligt nät är stort. Den stora investeringen för åren 2021-2022 är att bygga om Volontärvägen och trafiksäkra miljön ända upp till ungdomsfotbollsplanerna på Myran. Utredning och eventuella projekteringar fortsätter på Utsprångskajen och Nybrogatan med intilliggande gator.

För att se detaljerna för vilka projekt som planeras, se bilaga Investeringsbudget 2021.

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Gata	10,2	23,1	21,4	26,4	26,4	26,4
Belysning	1,0	1,25	1,2	1,2	1,2	1,2
Konstbyggnader	2,7	1,0	3,2	3,7	3,7	3,7

Mark	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Park	1,2	1,4	2,6	2,1	2,1	2,1
Trafiksäkerhet	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tillgänglighet	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Genomförande detaljplan	4,6	9,4	7,0	3,0	3,0	3,0
Utredningar och förstudier	6,8	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Fritid	3,9	3,15	4,0	4,0	4,0	4,0
Miljö	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Trafik	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	33,3	49,0	49,0	49,0	49,0	49,0

Framtidens Härnösand

De kommande åren har Härnösands kommun ett antal större projekt som behöver åtgärdas. Dessa är inte finansierade eller politiskt beslutade. Idag pågår utredningar och förberedande arbete inför de beslut som krävs innan genomförande av investeringsprojekten nedan.

Strategiska större projekt	Start	Beslut om finansiering	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Utsprångskajen	2021	2020	4	4	70	70	0	0
Ind. Omr. Västra Saltvik et2	2020	2020	9	0	0	0	0	0
Nybrogatan	2018	2021	2	1	6	20	20	0
Ind. Omr. Västra Saltvik et 3	2021	2021	0	1	0	0	0	0
Muddring Nattviken	2022	2022	0	0	1	1	5	0
Nybron	2021	2023	6	2	2	1	25	35
Skeppsbron	2025	2024	0	0	0	0	0	4
Totalt/år (mnkr)			21	8	79	92	50	39

	2026	2027	2028	2029	2030	Totalt/projekt (mnkr)
Utsprångskajen	0	0	0	0	0	148
Ind. Omr. Västra Saltvik et2	0	0	0	0	0	9
Nybrogatan	0	0	0	0	0	49
Ind. Omr. Västra Saltvik et 3	8	0	0	0	0	9
Muddring Nattviken	0	0	0	0	0	7
Nybron	40	0	0	0	0	111
Skeppsbron	4	25	25	25	0	83
Totalt/år (mnkr)	52	25	25	25	0	416

5 Internkontroll

Syftet med internkontroll är att klarlägga om lagar och andra föreskrifter samt att kommunens mål och riktlinjer efterföljs enligt reglemente som tagits av Kommunfullmäktige 2014.

Internkontroll 2021

Utgångspunkten för internkontroll 2021 är kommunövergripande mål 8, Välskött och stabil ekonomi. Arbetet med internkontroll sker i följande steg:

1. Identifiera mål/viktiga processer
2. Utse en arbetsgrupp med god kännedom om verksamhetsprocessen
3. Genomföra en riskanalys: - Riksinventering - Prioritering - Riskhantering
4. Upprätta en plan för internkontroll.
5. Nämnden beslutar om plan för internkontroll utifrån riskanalys.
6. Uppföljning av intern kontrollplan till nämnd.
7. Resultat av uppföljning rapporteras till Kommunstyrelse.

Identifieras allvarliga brott eller brister under arbetet med internkontroll ska de omedelbart rapporteras till närmast över ordnad eller dennes överordnad.

Som en del i interkontrollplanen utförs riskanalys på de av nämnden identifierade och beslutade processerna. För 2021 beslutade nämnden att processen med större infrastrukturinvesteringar ska prioriteras i internkontrollplanen.

Förvaltningen ska göra en riskanalys genom inventering, konsekvens- och sannolikhetsanalys samt hantering av riskerna.

Risker:

1.1	Investeringsbeslut tas sent i processen, genomförandet blir tidspressat.
1.2	De stora investeringarna finns inte beskrivna med budget i budgetskrivelserna.
1.3	Processen med de stora infrastrukturprojekten "Framtidens Härnösand" är inte tydliggjord och beslutad.
1.4	Förgävesutredningar, när investeringsbeslut inte tas i god tid och utredningar måste bokföras på driftsbudgeten vid uteblivna beslut.
1.5	Objekten är uttjänta och stängs av innan beslut om åtgärder tas. Påverkar medborgarna och verksamhetsutövare. Begränsar tillgängligheten till staden. (exempelvis utsprångskajen)
1.6	Politiska prioritering mellan olika investeringar kan inte genomföras då en helhetsbild för kommunen saknas.

Åtgärd

1.1	Tydlig tidsplan till politiken i tidigt skede.

- 1.2 Lägga in och budgetera infrastrukturprojekt i budget 2022.
- 1.3 Ta fram processkarta för Framtidens Härnösand, KSF (ekonomi, tillväxt) och SAM. Berör även de andra förvaltningarna. Beslutas i KLG och politiskt i KS.
- 1.4 Driftsbudgeten för samhällsnämnden påverkas kraftigt negativt om utredningar och förprojektering inte går vidare till investeringsprojekt. Därför måste politiska beslut tas i rätt steg och på rätt nivå med en budget för både förstudier och investeringar.
- 1.5 Pågår ett arbete med att samla in alla projekten och få en långsiktig bild av behovet. "Framtidens Härnösand" har processats politiskt i början av 2020 med enighet av vikten av projekten som ingår.
- 1.6 Stora investeringar måste beskrivas i budget för varje nämnd, 10 år framåt i tiden. Då kan en helhetsbild ges och en prioritering utifrån olika konsekvenser är möjliga att genomföra.

Investeringsbudget 2021	2021
Miljö	800
Gerestabäcken	800
Trafik	1 100
Nya hållplatser, biljettautomater Riksbanken o Hc	1 100
Fritid	3 150
Byte till eldbelysning elljusspår Vårdkasen	800
Västanå takbyte Mjällågård 2021	250
Allmänna fritidsinvesteringar	450
Åtgärd badplatser	250
Smitingen vintersäkra omklädningsrum	400
Spontanidrottsplats Furuvägen	150
Dressmaskin	100
Underlag skidspår konstsnö	150
Utveckling friluftsområde Godstjärn	500
Härnösands Hästsportarena	100
Teknik	43 950
Gata	23 100
1 RE GC-vägar	1 000
Ospec	1 000
2 RE inom gatukontrakt	10 200
Ängsvägen	2 000
Seminariegatan	2 500
Bollgränd	1 500
Svenningsgatan	1 500
Ospec	2 200
2 Proj	500
3 RE gata	11 500
3 Frideborgsgatan	1 000
3 Volontärvägen	8 000
ospec	2500
RE Enskilda vägar	400
Belysning	1 250
Viksjö	300
Brunne	200
RE Belysning	750
Konstbyggnader	1 000
RE konstbyggnader/broar	1 000
Mark	1 000
RE Dagvattenledningar/diken	1 000
Park	1 400
RE Park inom parkentreprenaden	700
RE park	700
Trafiksäkerhet	400
Tillgänglighet	400
Genomförande DP	9 400
Sälsten nybyggnad GC	2 300
Kattastrand lokalgata	2 500
Parkering Kanaludden	2 000

Solbacken villorna, Kaplanvägen	2 000
Ospec	600
Utredningar Förstudier	6 000
Projektering utsprångsskaj	3 000
Nybrogatan, ny gestaltning	2 000
Ospec	1 000
Summa Samhällsnämnden	49 000
<i>Budget enligt årsplan 2021</i>	<i>49 000</i>

Samhällsförvaltningen

Thomas Jenssen, 0611-34 81 55

thomas.jenssen@harnosand.se

Samhällsnämnden

Verksamhetsplan med drift- och investeringsbudget samt internkontrollplan 2021 för samhällsnämnden

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att fastställa verksamhetsplan inklusive internkontrollplan för 2021,

att fastställa drift- och investeringsbudget för 2021, samt

att delge kommunfullmäktige samhällsnämndens verksamhetsplan och budget för 2021.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden har antagit verksamhetsmål samt indikatorer för att mäta måluppfyllelse. Även en plan för intern kontroll ingår i verksamhetsplanen. Utifrån detta har samhällsförvaltningen gjort en verksamhetsplan för 2021. Verksamhetsplan för 2021 är upprättad för hela samhällsförvaltningen där de olika verksamhetsgrenarna varit involverade. Verksamhetsplanen ska enligt riktlinjerna från kommunstyrelsen skickas till kommunfullmäktige för delgivning.

Verksamhetsplaner inom samhällsnämndens verksamhetsområde som rör myndighetsutövning tas i särskild ordning

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-08

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Mattias Eknemar
Controller

Bilagor

Bilaga 1	Verksamhetsplan 2020 samhällsnämnden
Bilaga 2	Investeringsbudget 2020 samhällsnämnden

Skolnämnden

§ 4

Dnr 2020-000015 1.1.3.1

Verksamhetsplan med mål och internkontrollplan 2021

Skolnämndens beslut

Skolnämnden beslutar

att anta skolnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2021 med de tillägg som i dag har antagits av nämnden, samt

att delge kommunfullmäktige skolnämndens verksamhetsplan 2021.

Yrkanden

Ordförande yrkar på följande tillägg i verksamhetsplanen:

Avsnitt 1.1 Utgångspunkter

Ett avslutande stycke som följer:

Barnrättsperspektivet skall vägas in i alla beslut som direkt eller indirekt berör barn. Arbetsmetoder och beslut skall vara väl förankrade i Barnkonventionens bestämmelser.

När det gäller Internkontrollplanen följande tillägg:

Då nämnden ställt sig bakom tre prioriterade fokusområden; nyanländas lärande, digitalisering och kompetensförsörjning, behöver risk- och konsekvensanalys genomföras så att fortsatt granskning kan ske löpande.

Barnbokslut som kontrollmoment skall följas upp 2021.

Bengt Jansson (L) yrkar på att ta bort sista meningen i första stycket:

”Arbetsmetoder och beslut skall vara väl förankrade i Barnkonventionens bestämmelser.”

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut, liggande förslag med ordförandes och Bengt Janssons ändringsförslag för verksamhetsplanen.

Ordförande frågar om nämnden avser besluta enligt liggande förslag med ordförandes och Bengt Janssons ändringsförslag för verksamhetsplanen.

Skolnämnden

Ordförande finner att nämnden beslutat enligt liggande förslag med ordförandes och Bengt Janssons ändringsförslag för verksamhetsplanen.

Bakgrund

Verksamhetsplanen är ett styrande dokument för hur verksamheten ska kunna nå de mål som skolnämnden har fattat beslut om. Dokumentet är således en plan för måluppfyllelse.

Verksamhetsplanen består av skolnämndens resultatuppdag, skolnämndens mål med fokusområden som verksamheten ska arbeta med för att nå målen.

Verksamhetsplanen avslutas med förslag på internkontrollplan för år 2021. Skolförvaltningen föreslår i verksamhetsplanen två processer för intern kontroll 2021.

Beslutsunderlag

Bilaga - Verksamhetsplan inklusive plan för internkontroll 2021 samt skolförvaltningens tjänsteskrivelse verksamhetsplan 2021.

Anna-Karin Norell, 070-3003759
anna-karin.norell@harnosand.se

Skolnämnden

Verksamhetsplan med mål och internkontrollplan 2021

Förslag till beslut

Skolförvaltningen föreslår skolnämnden besluta

att anta skolnämndens verksamhetsplan med tillhörande internkontrollplan för 2021 samt,

att delge kommunfullmäktige skolnämndens verksamhetsplan 2021

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen är ett styrande dokument för hur verksamheten ska kunna nå de mål som skolnämnden har fattat beslut om. Dokumentet är således en plan för måluppfyllelse.

Verksamhetsplanen består av skolnämndens resultatuppdrag, skolnämndens mål med fokusområden som verksamheten ska arbeta med för att nå målen.

Verksamhetsplanen avslutas med förslag på internkontrollplan för år 2021. Skolförvaltningen föreslår i verksamhetsplanen två processer för intern kontroll 2021.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Verksamhetsplan inklusive plan för internkontroll 2021

Roland Bång
Förvaltningschef

Anna-Karin Norell
Controller

Härnösands
kommun

Skolnämnd

Verksamhetsplan 2021

2021-01-01

Verksamhetsplan 2021

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2021-01-01 Organisation: Skolnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2021	1
1 Uppdrag och verksamhet	2
1.1 Utgångspunkter	2
2 Viktiga händelser	3
3 Planerad verksamhet	4
3.1 Planerad verksamhet för året	4
3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal	4
3.2 Planerad verksamhet för kommande år	4
4 Ekonomiskt sammandrag	5
4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel	5
4.2 Nämndens budget	6
4.2.1 Personalbudget	8
4.2.2 Budget per verksamhetsområde	9
4.3 Väsentliga budgetförändringar	10
4.4 Investeringsbudget	11
5 Internkontroll	12

1 Uppdrag och verksamhet

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldrarna 1–21 år. Utbildningen syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolnämndens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt den kommunala Musik- & Kulturskolan.

1.1 Utgångspunkter

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som nämnden planerar att genomföra det kommande året. Verksamhetsplanen konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna nämnden planerar att genomföra. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för budgetåret 2021.

Verksamhetsplanen ska följas upp i nämndens verksamhetsberättelse.

Barnrättsperspektivet ska vägas in i alla beslut som direkt eller indirekt berör barn.

2 Viktiga händelser

Det gångna året har helt dominerats av rådande pandemi, och kommer fortsättningsvis vara en kritisk utgångspunkt för all verksamhet. Följandet av myndigheters rekommendationer och regeringens beslut har medfört en mycket stor omställning i förskole- och skolverksamheten utifrån ett tidigare normalläge vilket även fortsättningsvis kommer att ställa höga krav på hela Skolförvaltningen.

I förskoleverksamheten har planering och omställning genomförts för att klara bemanningsplanering i olika scenarion med hög personalfrånvaro samt för att möta behoven av barnomsorg och tillsyn för grupper med så kallad samhällsviktiga funktioner.

Grundskolan har bedrivit verksamhet enligt plan utifrån myndigheters rekommendationer och Härnösands kommuns beslut i krisledningsorganisationen.

En särskild situation har rått för de barn och elever som tillhör uttalade riskgrupper och befinner sig inom särskole- och träningssärskoleverksamheten. Verksamheten har på ett påtagligt sätt behövt anpassas efter de förutsättningar som pandemin framtvingat.

Den allt mer ökade skolsegregationen är en av de största utmaningarna för det svenska undervisningssystemet. Skillnaden mellan olika skolor vad gäller elevers studieresultat ökar, så också i Härnösands kommun. Olikheterna i elevers förutsättningar att nå målen är påtagliga, och förskolans och skolans uppdrag att med kompensatoriska åtgärder reducera skillnaderna blir allt mer utmanande. Staten verkar genom bland annat Skolverket för att med omfattande riktade statsbidrag bidra till en mer likvärdig skola på nationell nivå. Skolhuvudmännens (kommuner och enskilda) uppdrag att på lokal nivå omsätta dessa resurser till åtgärder och aktiviteter som når önskvärd effekt kräver ett långsiktigt och strategiskt perspektiv, med målsättningen att utvecklingsarbetet ska ske så nära barnet och eleven som möjligt för att skapa en god miljö för lärande och utveckling.

Såväl pandemi som utmaningarna med allt fler barn och elever med behov av extra stöd, ställer höga krav på förskolans och skolans personal till anpassning och utveckling. Samtidigt planeras i närtid stora pensionsavgångar och bristen på legitimerade lärare befaras öka. Arbetsvillkoren och utvecklingsmöjligheterna för dem som arbetar i förskolan och skolan behöver därför fokuseras ännu tydligare, så att redan anställda medarbetarna kvarstannar i yrket och att nyutexaminerade väljer Härnösands kommun utifrån attraktivitet och kvalitet i kärnuppdraget.

3 Planerad verksamhet

3.1 Planerad verksamhet för året

Skolnämnden bedriver ett långsiktigt utvecklingsarbete genom det systematiska kvalitetsarbetet i skolan (SKA). Skolnämnden har utvecklat sin styrmodell och har genom revidering av nämndens övergripande mål och antagna nyckeltal ökat sin fokus på att stärka undervisningens kvalitet, så att det skapas så goda förutsättningar som möjligt i lärmiljön för barns och elevers utveckling och lärande.

Tre strategiska fokusområden stödjer styrkedjan och möjliggör ett systematiskt förbättringsarbete inom prioriterade utvecklingsområden; Nyanländas lärande, Digitalisering och Kompetensförsörjning. För år 2021 planeras följande:

- * Fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i förskola och skola genom aktiviteter inom ram för Nyanländas lärande.
- * Fortsatt utveckling av skolnämndens styrmodell genom det systematiska kvalitetsarbetet, SKA.
- * Utveckling av undervisningens praktik med hjälp av lokala utvecklingsarbeten på enheterna som leds av rektor med stöd av förstelärare.
- * Framtagande av en tydligare struktur och arbets-/utvecklingsorganisation kring IT- och digitaliseringsfrågor i samverkan med IT-avdelningen, vilket möjliggör ett mer systematiskt och strategiskt utvecklingsarbete.
- * Partsgemensam process tillsammans med fackliga företrädare för framtagandet av åtgärder och strategier för en hållbar och långsiktig kompetensförsörjning.

3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal

Mål	Typ av mål
Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa	
Andelen elever med behörighet till ett gymnasieprogram ska öka	KFmål
Andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning inom 4 år ska öka	KFmål
Andelen elever i åk 3 som klarar delproven i Svenska och Svenska som andraspråk ska öka	KFmål

3.2 Planerad verksamhet för kommande år

Skolnämndens eget mål att uppnå en god miljö för utveckling och lärande har antagits utifrån skolforskningens slutsatser att ett varaktigt övergripande skolutvecklingsarbete behöver 5-7 år på sig för att långsiktiga effekter ska kunna utvärderas och önskvärda lägen ska kunna uppnås. De tre strategiska fokusområdena Nyanländas lärande, Digitalisering och Kompetensförsörjning har därför ett uttalat flerårsperspektiv med sig för att kunna följas systematiskt utifrån uppnådd och bedömd effekt, samt för att aktiviteter och insatser ska kunna planeras och budgeteras för med egna medel och med externa intäkter, exempelvis riktade statsbidrag.

4 Ekonomiskt sammandrag

4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel

Detaljer om preliminärt tilldelade medel återfinns i budgetdirektivet från kommunstyrelsen, detaljer om nämndens behov av statsbidrag återfinns i nämndens budgetförslag och detaljer om kommunfullmäktiges beslut om tilldelade medel återfinns i årsplanen.

Skolnämnden har av kommunfullmäktige tilldelats skattemedelsram på 621,4 mnkr för 2021. Den preliminära budgetramen från kommunstyrelsen angavs till 613,1 mnkr. I budgetförslaget uppgav nämnden ytterligare behov av 13 mnkr för att kunna utöka insatser till elever med omfattande behov av särskilt och anpassat kompensatoriskt stöd. Behoven av stöd och extra anpassningar är konstaterade genom uppföljningar och nulägesanalyser och så pass omfattande att enskilda förskolor och skolor tvingas till omedelbara kostnadsdrivande förstärkningar av personalresurs för att möta dessa behov i vardagsverksamheten. Enligt årsplanen tilldelas extra medel om 8,3 mnkr för att kunna skapa förutsättningar för att ta ett helhetsgrepp kring kompensatorisk skola, där elevernas individuella behov sätts i centrum.

Enligt budgetanvisningar räknas personalkostnader upp med 3,0 %, vilket innebär en helårseffekt på 2,25% och lokalkostnader med 1,0 % utifrån 2020 års kostnadsnivåer. Utöver de kostnader som räknas upp har även hänsyn tagits till andra kända intäkts- och kostnadsförändringar.

Budgetförutsättningar och beslutade medel

Driftbudget (mnkr)	Budget 2021	Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2021
Tilldelade skattemedel enligt planeringsförutsättningar	613,1	Tilldelade investeringsmedel enligt planeringsförutsättningar	3,0
Behov av statsbidrag enligt budgetförslag	13,0	Behov av utökade investeringsmedel enligt budgetförslag	3,8
Totalt	626,1	Totalt	6,8
Tilldelade skattemedel enligt årsplan	621,4	Tilldelade investeringsmedel enligt årsplan	5,5
Totalt	621,4	Totalt	5,5

Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för fem år framåt visar att antalet placeringar kommer minska under perioden. Dessa siffror är inte justerade för asylprognos och elever inom anslagsfinansierade verksamheter.

Sammanställning elevprognos 2021-2025

Sammanställning elevprognos 2021-2025	2021	2022	2023	2024	2025
- förskola	1 212	1 198	1 188	1 176	1 163
- pedagogisk omsorg	30	30	30	30	30
- förskoleklass	268	271	267	268	268
- grundskola	2 610	2 608	2 602	2 578	2 551
- gymnasieskola	969	946	917	914	942
Antal barn och elever	5 089	5 053	5 004	4 967	4 955
- fritidshem	955	949	944	938	933
Antal placeringar	6 044	6 002	5 948	5 905	5 888

Utifrån statistiska centralbyråns befolkningsprognos, görs antaganden om antal elever inom anslagsfinansierade verksamheter samt förvaltningens asylprognos. Ökningen är störst inom gymnasieskolan. En minskning av elever i grundskolans årskurs 1-3 förväntas, vilket påverkar även fritidshemsverksamheten.

Barn- och elevantal grundbeloppsfinansierade verksamhetsformer	Budget 2021	Budget 2020	Förändring 2020-2021
Förskola 1-3 år	701	705	-4
Förskola 4-5 år	547	558	-11
Pedagogisk omsorg 1-3 år	10	17	-7
Pedagogisk omsorg 4-5 år	5	9	-4
Förskoleklass	280	270	10
Grundskola åk 1-3	828	847	-19
Grundskola åk 4-6	931	904	27
Grundskola åk 7-9	868	859	9
Gymnasiet	969	912	57
Antal barn och elever	5 139	5 081	58
Fritidshem F-åk 2	652	661	-9
Fritidshem åk 3-6	283	289	-6
Antal placeringar	6 074	6 031	43

4.2 Nämndens budget

Driftbudget

Driftbudget per konto (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	720,9	713,9	745,2	31,3	751,4	757,7
skattemedel	600,3	605,8	621,4	15,6	627,6	633,9
övriga intäkter	120,6	108,1	123,8	15,7	123,8	123,8
Kostnader	-721,6	-713,9	-745,2	-31,3	-751,4	-757,7
köp av huvudverksamhet	-103,1	-103,0	-110,9	-7,9	-110,9	-110,9
personal	-443,8	-435,0	-454,6	-19,6	-460,8	-467,1
lokalhyra	-83,8	-84,3	-85,4	-1,1	-85,4	-85,4
avskrivningar	-2,1	-2,1	-2,1	0,0	-2,1	-2,1
övriga kostnader	-88,8	-89,5	-92,2	-2,7	-92,2	-92,2
Resultat	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Skolnämndens tilldelade skattemedel har ökat med 15,6 mnkr jämfört med 2020 års budget.

Bland skolnämndens intäkter utgör bidrag från Skolverket och Migrationsverket den största delen. Bidragen från Migrationsverket innefattar bidrag för schablonersättning samt ersättning för asylsökande barn och elever. Schablonersättningen budgeteras med en ökning under 2021 baserat på prognostiserat utfall för 2020 och ett antagande om att ersättningen ändå minskar med 20% till 2021. Budgetposten för asylersättning beräknas på fler individer än tidigare, då antagandet om antalet elever

varit lågt räknat av försiktighetsprincip. Sammanlagt budgeteras dessa intäkter till att uppgå till 17,3 mnkr för 2021 vilket är en ökning med 5,1 mnkr jämfört med 2020.

Bidraget från Skolverket budgeteras med en ökning om 4,1 mnkr jämfört med 2020. Intäkten för bidraget likvärdig skola uppgår i budget till 21,4 mnkr för 2021. Året innan var bidraget 17,7 mnkr. Enbart bidraget för likvärdig skola utgör således en utökning av intäkter med 3,7 mnkr mellan åren. Bidragen från Migrationsverket samt Skolverket ger tillsammans en ökning i budgeterade intäkter om 9,2 mnkr jämfört med 2020.

Andra intäkter som ökar till 2021 är försäljning av verksamhet inom gymnasieskolan. Fler elever från andra kommuner väljer att studera på Härnösands gymnasium. Ökningen av försäljning av verksamhet uppgår till 3,4 mnkr.

Köp av huvudverksamhet innefattar köp av plats för barn och elever hos andra huvudmän samt tilläggsbelopp för barn i behov av extraordinära stödinsatser hos annan huvudman. Kostnaden beräknas öka med 7,9 mnkr beroende på ökat antal köpta platser inom förskola, grundskola och gymnasieskola. I budgetförslaget antogs denna ökning vara 5,0 mnkr. Då redovisningen för 2020 visar på ett högre utfall behöver den budgeterade kostnaden för detta ändamål ökas till totalt 110,9 mnkr.

Personalkostnader budgeteras till 454,6 mnkr, vilket är en ökning jämfört med budgeterade personalkostnader för 2020. Ökning av personalkostnader beror dels på ökade löner i samband med lönerevision, men även utökning av personalkostnader till följd av de extra medlen om 8,3 mnkr i årsplanen för kompensatoriska åtgärder främst inom verksamheten för grundskola. Det finns även ett samband mellan erhållna statsbidrag och budgeterade personalkostnader. Skolförvaltningen finansierar ett flertal tjänster med erhållna riktade statsbidrag, utifrån de förutsättningar som följer med statsbidragen.

Lokalhyra är uppräknad med 1% jämfört med föregående år. Därtill kommer några lokalförändringar eftersom Svalans förskola lades ned under 2020 och den nya förskolan Ankaret öppnar under 2021. Dessutom ökar lokalhyran något för grundskolans del då timplanen för idrott och hälsa har utökats och innebär att en ytterligare lokal behövs.

Posten övriga kostnader förväntas öka med 2,7 mnkr till följd av ökade kostnader för inackorderingsbidrag som avser elever inom gymnasieskolan, överföring av medel till kommunstyrelsen för tjänsten som förvaltare inom lokalförsörjningsorganisationen med ansvarsområde skolförvaltningen, samt för kostnader inom projektet skapande skola som finansieras av externa intäkter.

4.2.1 Personaltbudget

Personalkostnader

Personalkostnader (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021
Nämndsverksamhet	1,4	1,4	1,4	0,0
Musik - och kulturskola	8,1	8,1	8,5	0,4
Öppen förskola	0,9	0,8	0,9	0,1
Förskola	103,7	103,7	102,6	-1,1
Pedagogisk omsorg	1,8	1,1	1,4	0,3
Fritidshem	24,3	21,1	22,3	1,2
Förskoleklass	9,7	11,0	9,9	-1,1
Grundskola	180,1	189,7	201,1	11,4
Förvaltningsövergripande verksamhet	21,4	11,9	12,2	0,3
Grundsärskola	10,0	9,9	11,3	1,4
Gymnasieskola	69,6	63,8	69,8	6,0
Gymnasiesärskola	9,4	9,3	9,3	0,0
Eftis	3,4	3,2	3,9	0,7
Totalt	443,8	435,0	454,6	19,6

Personalkostnader budgeteras till 454,6 mnkr, vilket är en ökning jämfört med budgeterade personalkostnader för 2020. Ökning av personalkostnader beror dels på ökade löner i samband med lönerrevision. Enligt centrala budgetdirektiv räknas personalkostnaderna upp med 3,0% vilket motsvarar en helårseffekt om 2,25%. De extramedel om 8,3 mnkr som i årsplanen tillskötts för kompensatoriska åtgärder innebär ökade personalkostnader främst inom verksamheten för grundskola. Därtill finansieras ett flertal tjänster med erhållna riktade statsbidrag, utifrån de förutsättningar som följer med statsbidragen. Det betyder att finns ett samband mellan ökade statsbidrag och budgeterade personalkostnader.

Förändringen inom gymnasieskolan vad gäller personalkostnader kan främst härröras till beslutet om fortsatt utbildning på Sjöfartsprogrammet, men även övriga program berörs.

4.2.2 Budget per verksamhetsområde

Driftbudget per verksamhetsområde

Driftbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Skattemedel 2021	Övriga intäkter 2021	Kostnader 2021
Nämndsverksamhet	1,4	0,0	-1,4
Förvaltningsövergripande verksamhet	18,4	2,6	-21,0
Musik - och kulturskola	9,7	1,8	-11,5
Öppen förskola	1,3	0,0	-1,3
Förskola	149,6	26,6	-176,6
Pedagogisk omsorg	2,0	0,2	-2,2
Fritidshem	23,8	6,2	-30,0
Förskoleklass	17,2	0,7	-17,9
Grundskola	272,0	46,0	-318,0
Grundsärskola	13,3	0,8	-14,1
Gymnasieskola	101,8	31,9	-133,3
Gymnasiesärskola	10,2	3,2	-13,4
Eftis	0,7	3,8	-4,5
Totalt	621,4	123,8	-745,2

De största förändringarna vad gäller budget per verksamhetsområde återfinns inom förskola, grundskola och gymnasieskola.

Inom verksamhetsområde förskola är det utökade kostnader för köp av verksamhet som är den största förändringen.

För grundskolans del återfinns förändringarna i kostnadsposterna för intäkter, främst bidraget för likvärdig skola, men även kostnader för personal samt köp av huvudverksamhet ökar. Den ökade budgeten för personalkostnader kan till viss del hänföras till de extra medel om 8,3 mnkr som tillfördes skolnämnden för att möta de utmaningar som finns inom kompensatoriskt stöd till elever. Dessutom ökar personalkostnaderna till följd av det ökade bidraget för likvärdig skola. Kostnaderna för köp av huvudverksamhet ökar eftersom fler elever studerar hos andra huvudmän.

När det kommer till verksamhetsområde gymnasieskola är det högre intäkter för försäljning av verksamhet till andra kommuner, och då främst Sjöfartsprogrammet. De högre kostnaderna återfinns inom posterna för köp av verksamhet samt för personalkostnader.

En budget i balans år 2021 kräver fortsatt och fortlöpande anpassning i verksamhet utöver de åtgärdsplaner som tagits fram på enhetsnivå i detaljbudgetarbetet.

4.3 Väsentliga budgetförändringar

Väsentliga budgetförändringar

Intäkts- och kostnadsförändringar (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021
bidrag skolverket	55,0	54,5	58,6	4,1
bidrag migrationsverket	19,6	12,2	17,3	5,1
försäljning av verksamhet	21,4	19,8	23,2	3,4
köp av huvudverksamhet	-103,1	-103,0	-110,9	-7,9
personalkostnader	-443,8	-435,0	-454,6	-19,6
övriga kostnader	-88,8	-89,5	-92,2	-2,7
Totalt	-539,7	-541,0	-558,6	-17,6

Budgetposten för köp av verksamhet budgeteras att öka med 7,9 mnkr jämfört med budget 2020. Fler barn och elever antas ha sin förskola eller skolgång hos andra huvudmän. De ökade kostnaderna finns inom verksamheterna förskola, grundskola och gymnasieskola.

Personalkostnaderna ökar jämfört med budget 2020. Dels beror detta på en uppräknings av löner enligt centrala budgetanvisningar, men även del på utökat statsbidrag för likvärdig skola samt att extra tillförda skattemedel för kompensatoriska åtgärder har ett samband med utökade personalkostnader.

Övriga kostnader ökar med 2,7 mnkr. Bland dessa övriga kostnader finns överflyttning av medel till kommunstyrelseförvaltningen för tjänsten som förvaltare inom lokalförsörjningsorganisationen med ansvarsområde skolförvaltningen, högre kostnader för inackorderingsbidrag för elever vid gymnasieskolan, samt kostnader som är hänförliga till projektet för skapande skola som finansieras av externa projektmedel från statens kulturråd.

Budget för bidrag från Migrationsverket gällande asylsökande barn och elever kommer att öka. Detta beror på att beräkningen av intäkten kommer att göras på en högre andel av det genomsnittliga antal asylsökande elever som finns i kommunen för perioden januari till augusti 2020. Detta antagande ger fler asylsökande barn och elever än vad som beräknats till budget 2020. Även bidraget gällande schablonersättningen från migrationsverket kommer att budgeteras med en ökning som är baserat på ett prognostiserat utfall för 2020. Hänsyn ändå taget till en årlig minskning om 20% som vi kan se historiskt mellan åren 2018-2020. Utfallet av schablonersättningen för 2020 bekräftar det prognostiserade beloppet. Bidragen från migrationsverket beräknas således att öka med 5,1 mnkr.

Även intäkter från skolverket budgeteras med en ökning om 4,1 mnkr, där är det främst inom bidraget för likvärdig skola som en ökning sker till 2021. Härnösands kommun har en tilldelning på 21,4 mnkr för år 2021.

Försäljning av verksamhet budgeteras även den med en ökning, med 3,4 mnkr totalt. Ökningen beräknas ske främst inom gymnasieskolan, och då specifikt för programmet Sjöfart med en relativt sett hög andel utifrån kommande elever.

4.4 Investeringsbudget

Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Grundskola	0,7	4,7	4,9	1,3	1,3	1,3
Gymnasieskola	0,5	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Totalt	1,9	5,5	5,6	2,0	2,0	2,0

För 2021 tilldelas skolnämnden i årsplanen en investeringsram om 5,5 mnkr. Enligt planeringsförutsättningarna angavs den preliminära investeringsramen till 3,0 mnkr. Inom förskola och grundskola ska föråldrade lekmiljöer bytas ut på grund av säkerhetsrisker. Grundskolan har även behov av att tillgänglighetsanpassas med bland annat dörröppnare, belysning, akustikplattor, hiss och RWC. Återkommande utbyten av klassrumsmöbler på grund av normalt slitage är också behövligt inför kommande år. Inom gymnasieskolan ska befintliga accesspunkter bytas ut då dessa har en ungefärlig livslängd på 3 år och nu har blivit föråldrade. Uppdatering av brandlarm och inbrottslarm behöver göras inom samtliga verksamheter då även dessa har blivit för gamla. Dessa angivna behov är årligen återkommande.

Därtill har Villans samt Geresta förskolor, som nyligen blivit permanenta, behov att rusta upp såväl inne- som utemiljö för att anpassas till verksamheten.

Eftersom det finns behov av att bygga om och ut den nu för trånga matsalen på Gerestaskolan äskade nämnden i budgetförslaget om en utökad investeringsram på 3,6 mnkr för att täcka kostnader för ombyggnation och inköp av fler möbler till matsalen. Lika mycket investeringsmedel behövs för att genomföra projektet även under 2022, varpå investeringsplanen har uppdaterats sedan budgetförslaget. En genomförd ombyggnation ger en bättre miljö i matsalen för såväl personal som elever.

Förskolan vid Ängecenter som öppnas i början av 2021 behöver investeringsmedel för inventarier så som möbler och pedagogiska miljöer.

Skolnämndens behov av investeringsmedel i budgetförslaget uppgick således till 6,8 mnkr. Investeringar till ett belopp av 1,3 mnkr som var tänkt att genomföras under 2021 planerades om till att istället genomföras under 2020. Med anledning av detta justerades investeringsramen mellan åren.

5 Internkontroll

Risk	Riskvärde
Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa	
Eleven får inte studiehandledning på modersmål som den har rätt till	
Verksamheten saknar behöriga lärare	
Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	
Barnrättsperspektivet genomsyrar inte alla politiska beslut	

Då nämnden ställt sig bakom tre prioriterade fokusområden; nyanländas lärande, digitalisering och kompetensförsörjning, behöver risk- och konsekvensanalys genomföras så att fortsatt granskning kan ske löpande.

Inom den genomförda internkontrollen 2020 redovisades kontrollmoment vilka visar på ett fortsatt behov av både vidareutveckling inom de kontrollerade områdena, vilket även föranleder en fortsatt granskning av dessa.

Gällande kontrollen för Studiehandledning på modersmål så visade kontrollmomentet på att ett fortsatt arbete inom ramen för Nyanländas Lärande behöver ske. Detta då de insatser som där genomförs angriper problematiken från flera perspektiv, som samtliga bär en del i det slutgiltiga resultatet. Därmed bör en löpande uppföljning ske under året.

Vidare kunde den genomförda internkontrollen 2020 synliggöra avsaknaden av rutin på huvudmannanivå gällande anställning av obehöriga lärare. Även detta föranleder både att själva rutinen upprättas, men även att momentet som sådant följs upp.

Socialnämnden

§ 9

Dnr 2021-000003 1.1.3.0

Verksamhetsplan 2021

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att fastställa förslaget till Verksamhetsplan för 2021,

att fastställa förslaget till internkontrollplan för 2021,

att överlämna Verksamhetsplanen till Kommunfullmäktige för kännedom,

att begära att 2,8 mnkr förs över från kommunstyrelsen till socialnämnden för övertagandet av bemanningsenheten m.m, samt

att uppdra åt socialförvaltningen att utreda och införa ett barnbokslut för 2021.

Yrkanden

Krister Mc Carthy (S) yrkar på tillägg av ytterligare en att-sats: ***att** uppdra åt socialförvaltningen att utreda och införa ett barnbokslut för 2021.*

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förslag enligt yrkande från Krister Mc Carthy (S).

Propositionsordning

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut; liggande förslag med tillägg av ytterligare en att-sats.

Ordförande finner att Socialnämnden beslutar enligt förslaget.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som nämnden planerar att genomföra det kommande året. Verksamhetsplanen konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna nämnden planerar att genomföra. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för budgetåret 2021.

§ 9, fort.

Socialnämnden

Bakgrund

I kommunfullmäktiges antagna årsplan för 2021 är socialnämndens skattemedelsram 624,4 mnkr vilket är en ökning från föregående år med 28,2 mnkr. Den främsta skillnaden mellan budgetförslaget och årsplanen är att nämnden också tilldelats medel för 18 nya platser på Härnögården.

Enligt budgetdirektiv tilldelades socialnämnden en preliminär investeringsram motsvarande 1,0 mnkr.

Personalkostnaderna är uppräknade med tre procent för 2021 års lönerrevision samt att lokalhyror är uppräknade med en procent enligt budgetanvisningar. Övriga intäkter och kostnader har justerats där förändring är känd, för övrigt har inga inflationsjusteringar gjorts.

Socialnämnden har i budget 2021 inte tagit hänsyn till eventuella kostnadsökningar Covid-19 medför eller haft utrymme beakta eventuella kostnadshöjningar heltidsprojektet medför. Socialförvaltningen och HR-avdelningen är överens om att 2,8 mnkr bör föras över från kommunstyrelsen till socialnämnden för nämndens övertagande av bemanningsenheten.

Förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner upprättat förslag till Verksamhetsplan för 2021 inkl. förslaget till internkontrollplan.

Det är en Verksamhetsplan som redovisar ett budgetförslag i balans, men också en budget med mycket små marginaler för oförutsedda händelser eller avvikelser. Samtidigt innehåller budgeten en del nya satsningar med förebyggande inriktning.

För övertagande av bemanningsenheten och poolanställda från HR-avdelningen behöver nämnden begära att totalt 2,8 mnkr förs över till socialnämnden. Alternativet till överföring av medel är att förvaltningen löpande skall begära ersättning genom interndebitering.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, verksamhetsplan 2021.

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2021-01-27.

Socialförvaltningen, PM med kompletterande information kring föreslagna internkontrollåtgärder.

Socialförvaltningen
Mats Collin
mats.kollin@harnosand.se

Socialnämnden

Verksamhetsplan 2021

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden besluta

- att** fastställa förslaget till Verksamhetsplan för 2021,
- att** fastställa förslaget till internkontrollplan för 2021,
- att** överlämna Verksamhetsplanen till Kommunfullmäktige för kännedom,
- att** begära att 2,8 mnkr förs över från kommunstyrelsen till socialnämnden för övertagandet av bemanningsenheten mm, samt
- att** paragrafen justeras omedelbart.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som nämnden planerar att genomföra det kommande året. Verksamhetsplanen konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna nämnden planerar att genomföra. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för budgetåret 2021.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges antagna årsplan för 2021 är socialnämndens skattemedelsram 624,4 mnkr vilket är en ökning från föregående år med 28,2 mnkr. Den främsta skillnaden mellan budgetförslaget och årsplanen är att nämnden också tilldelats medel för 18 nya platser på Härnögården.

Enligt budgetdirektiv tilldelades socialnämnden en preliminär investeringsram motsvarande 1,0 mnkr.

Personalkostnaderna är uppräknade med tre procent för 2021 års lönerevision samt att lokalhyror är uppräknade med en procent enligt budgetanvisningar. Övriga intäkter och kostnader har justerats där förändring är känd, för övrigt har inga inflationsjusteringar gjorts.

Socialnämnden har i budget 2021 inte tagit hänsyn till eventuella kostnadsökningar Covid-19 medför eller haft utrymme beakta eventuella kostnadshöjningar heltidsprojektet medför. Socialförvaltningen och HR-avdelningen är överens om att 2,8 mnkr bör föras över från

kommunstyrelsen till socialnämnden för nämndens övertagande av bemanningsenheten.

Förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner upprättat förslag till Verksamhetsplan för 2021 inkl förslaget till internkontrollplan.

Det är en Verksamhetsplan som redovisar ett budgetförslag i balans, men också en budget med mycket små marginaler för oförutsedda händelser eller avvikelser. Samtidigt innehåller budgeten en del nya satsningar med förebyggande inriktning.

För övertagande av bemanningsenheten och poolanställda från HR-avdelningen behöver nämnden begära att totalt 2,8 mnkr förs över till socialnämnden. Alternativet till överföring av medel är att förvaltningen löpande skall begära ersättning genom interndebitering.

Mats Collin
Förvaltningschef

Beslutsunderlag:

Förslag till Verksamhetsplan 2021

PM med kompletterande information kring föreslagna internkontrollåtgärder

Härnösands
kommun

Socialnämnd

Verksamhetsplan 2021

2021-01-01

Verksamhetsplan 2021

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2021-01-01 Organisation: Socialnämnd

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2021	1
1 Uppdrag och verksamhet	2
1.1 Utgångspunkter	4
2 Viktiga händelser	5
3 Planerad verksamhet	6
3.1 Planerad verksamhet för året	6
3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal	13
3.2 Planerad verksamhet för kommande år	14
4 Ekonomiskt sammandrag	17
4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel	17
4.2 Nämndens budget	18
4.2.1 Budget per verksamhetsområde	19
4.2.2 Personalbudget	20
4.3 Väsentliga budgetförändringar	21
4.4 Investeringsbudget	21
5 Internkontroll	22

1 Uppdrag och verksamhet

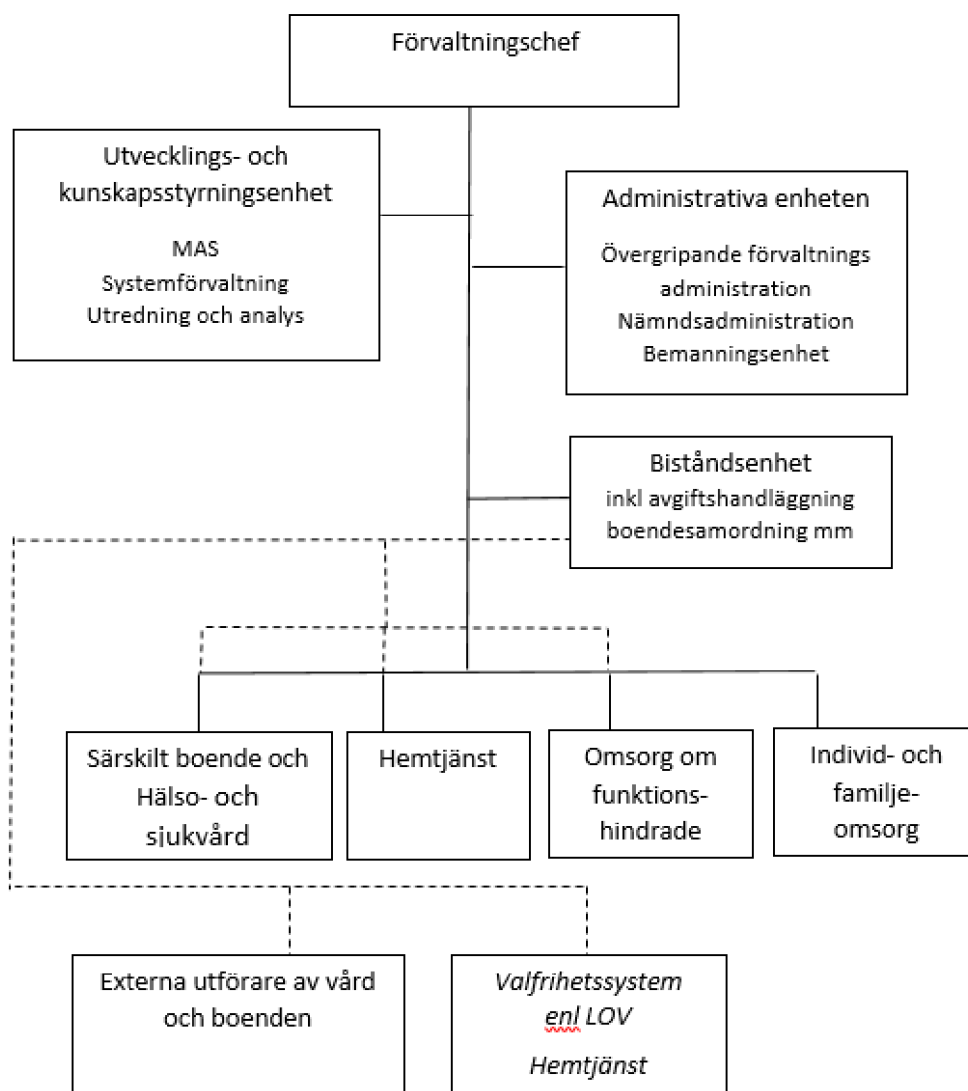
Socialnämndens övergripande uppgift är att nämnden inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs enligt det mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamheterna inom socialnämndens område är i huvudsak lagstyrda. Det finns insatser som inte styrs av lag men har en god inverkan både kvalitativt och ekonomiskt på lagstyrd verksamhet.

Med socialtjänst avses i första hand den verksamhet som regleras genom socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), samt personlig assistans som utförs med assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Socialtjänst avser även handläggning av ärenden som rör adoptioner, faderskap, vårdnad, boende och umgänge enligt föräldrabalken.

Med kommunal hälso-och sjukvård menas sjukvård som genom kommunens åtagande ges i vårdtagarens bostad eller på boende där vårdtagaren vistas. Kommunerna ansvarar enligt hälso- och sjukvårdslagen för hälso- och sjukvård (förutom läkarinsatser) i särskilt boende och dagverksamheter samt även för hemsjukvård i ordinärt boende.

Socialförvaltningen har fyra verksamhetsområden, individ och familjeomsorg, hemtjänst, särskilt boende inklusive hälso- och sjukvård samt omsorg om funktionshindrade. I förvaltningen finns även en medicinskt ansvarig sjuksköterska med ansvar för kvalitet inom hälso- och sjukvårdsområdet. Utöver dessa områden finns myndighetsutövning, olika stöd- och utvecklingsfunktioner samt administration och nämndsekretariat.

Organisationsskiss 2021

Streckade linjer visar för vilka verksamheter Myndighetsutövningen inom Biståndsenheten riktar sig. 5.1

1.1 Utgångspunkter

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som nämnden planerar att genomföra det kommande året. Verksamhetsplanen konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna nämnden planerar att genomföra. En övergripande omvärldsanalys och politiskt prioriterade områden ligger till grund för budgetåret 2021.

Verksamhetsplanen ska följas upp i nämndens verksamhetsberättelse.

2 Viktiga händelser

Under 2020 präglades året av Coronapandemin. Ett helt nytt virus som påverkade alla. Nya arbetssätt och rutiner togs fram med kort varsel. En ytterst hög arbetsbelastning för många medarbetare. Oro kring risk för smittspridning påverkade medarbetare och brukare på många sätt. Alla dessa delar kommer under 2021 att i hög utsträckning påverka verksamheterna. När en återgång till mer normala förhållanden kan ske är svårt att ange. Det påverkas mycket av på vilket sätt vaccinering kan genomföras, hur många som väljer att vaccinera sig samt effektiviteten och hållbarheten i det skydd som vaccinet förväntas ge.

Beslut behöver fattas under året kring **utökat antal platser** inom särskilt boende samt behovet av grupp- och servicebostad inom funktionshinderområdet som behöver färdigställas under 2022.

Arbetet med att kunna erbjuda möjligheten till **heltid** till alla skall varar klart under 2021. Heltidsinförandet i kombination med pandemin är en stor utmaning.

Utredningen Framtidens socialtjänst överlämnade hösten 2020 sitt slutbetänkande "Hållbar socialtjänst. **En ny socialtjänstlag**". När utredningens förslag blir lagstiftning kommer det sannolikt att innebära en stor omställning till ett mer förebyggande helhetsperspektiv. När beslut om den nya lagen kommer att fattas är i nuläget oklart.

Bemanningsupportens roll efter införande av heltidsanställning som norm kommer att medföra ett nytt arbetssätt och förändrad organisation. Det kan eventuellt medföra behov av extra resurser.

Införande av **nytt verksamhetssystem** påverkar hela förvaltningens verksamhetsfält. Det innebär en större intern förändring inom förvaltningen. En process har startats för att gå från två verksamhetssystem till ett verksamhetssystem.

3 Planerad verksamhet

3.1 Planerad verksamhet för året

Funktionshinder

Verksamheten inom Omsorg om funktionshindrade har under året präglats av Corona/Covid-19. Detta har påverkat verksamheten utifrån att snabbt ställa om till nytt arbetssätt, leda och fördela medarbetare för att klara bemanning samt att den stora frågan har varit att förebygga smittspridning. Verksamheten ser att under 2021 kommer arbetet att fortsätta präglas av den pandemi vi befinner oss i. Fokus kommer vara att hålla smittspridning låg och ha en jämn personalförsörjning. Verksamheten behöver förbereda sig för det som benämns "tredje vågen", dvs en ökad grad av psykisk ohälsa till följd att brukare fått insatser inställda. Därtill allmän oro gällande pandemi och att det är allmän oro i samhället utifrån situationen.

Verksamhetsområdet kommer under 2021 arbeta med att tydligt beskriva hur ej tillräckliga resurser påverkar kvalitén i verksamhet av utförda insatser. Förvaltningen ser att brukarbehovet ökar, bla behov av vaken natt vid flertalet gruppboende.

Utifrån uppdrag från nämnd kommer verksamhetsområdet tillsammans med biståndsenheten införa **stödbehovsbedömning** vid ett antal verksamheter inom Omsorgen. Bedömningen syftar till att bl.a. få en jämnare fördelning av personella resurser utifrån brukarens behov. Förändras brukarens behov av insatser ska också det medföra att resurser ofta i form av personella resurser förstärks eller ändras till annan verksamhet. Bakgrunden till detta är det under de senaste åren uppstått en snedfördelning av personalitet. Ett antal boenden och dagliga verksamheter har viss överkapacitet medan ett antal har underkapacitet. Underkapaciteten beror till stor del på att antal personer med utvecklingsstörning och autism ökat, ibland också med psykiska funktionshinder, vilket kräver verksamheter som möter upp behov av små grupper med tillgång till nära personaltöd med rätt kompetens. Inom boenden har även behovet av personaltöd ökat i takt med brukares stigande ålder och pensionering. Arbetat med att införa en resursfördelningsmodell kräver ett långsiktigt omställningsarbete som startas upp under 2021.

Individstöd är en insats för personer i eget boende som har behov av stöd och motivation för att klara sin vardag. Det omfattar personer med psykisk ohälsa eller lindrig utvecklingsstörning som har eget boende och behov av motivationsstöd för att klara sin vardag kan beviljas stöd i form av Individstöd. Idag finns två arbetsgrupper gällande individstöd. Den ena gruppen har inriktning psykiatri och den andra inriktningen mot lindrigt förståndshandikapp och neuropsykiatri. Nytt syfte och mål är antaget av nämnden men tillägg finns att definiera organisation för den utökade målgrupp som har behov av insats. I detta arbete inkluderas Omsorg om funktionshindrade, biståndsenheten men även i vissa delar Individ och familjeomsorgen.

En större **lokalförändring** kommer att ske under första delen av 2021 inom daglig verksamhet. Detta inkluderar i nuläget verksamheterna vid fd Gula villan, café och villagruppen. Därtill Ringen, Agda och Gullvivan. Samlokalisering kommer att ske av ett antal verksamheter i det som benämns "Sjukhusfastigheter". Samlokaliseringen kommer innebära positiva effekter för brukare i form av att få mer ändamålsenliga lokaler samt att vi kan undvika ensamarbete för ett antal medarbetare. Denna lokalrokad ligger också väl i tiden utifrån att tillhandahålla mer anpassade lokaler utifrån att brukargruppen blir äldre och behöver större anpassning i lokaler.

Elevhemmen syftar till att ge bostad till ungdomar som önskar gå någon av gymnasiesärutbildningarna som drivs av utbildningsförvaltningen. Hemmen är en verksamhet som varit efterfrågad både av vårt eget Särgymnasium och av andra kommuner. När denna verksamhetsplan skrivs finns dock indikationer på minskad efterfrågan från andra kommuner. Från och med 2021 finansieras verksamheten helt av de intäkter som respektive plats inbringar. Det kan eventuellt föranleda att förvaltning och nämnd under 2021 kan behöva besluta om att dra ned på elevhemsverksamheten.

Individ- och familjeomsorg

Inom ramen för ett länsgemensamt projekt TSI (**Tidiga samordnade insatser**) startade socialnämnden och skolnämnden gemensamt upp två samarbeten under hösten 2020 med målsättning att utforma förebyggande och preventiva insatser riktade mot barn och unga och deras familjer. HLT-projektets (**Hälsa Lärande o Trygghet**) mål är att utforma en stabil samverkansmodell mellan skolan, socialförvaltning och hälso- och sjukvården för det förebyggande, främjande och åtgärdande arbetet för barn och unga i riskzonen för psykisk ohälsa.

Familjecentralen 2.0; innebär en förstärkning av familjecentralen genom att en samordnare tillsatts med uppdrag att utveckla och skapa verksamhet för att möta upp familjers behov av stöd.

Därutöver planerar verksamheten för uppstart av ett **familjebehandlingsteam** under 2021. Detta team ska utifrån en evidensbaserad metod (IHF=Intensiv hemmabaserad familjebehandling) arbeta för att undvika familjehemsplaceringar. Behandlingsinsatsen innebär en intensiv och begränsad tidsperiod om ca 12-15 veckors behandling och ske företrädesvis i hemmiljö i syfte att stärka föräldraförmåga, identifiera och konkretisera eventuellt fortsatt stödbehov, samt minska onödiga placeringar. Tre tjänster inom barn- och familjeenheten som tidigare finansierats av statliga medel "Stärkt bemanning inom den sociala barnvården" bedöms som så avgörande för verksamhetens möjlighet att leva upp till lagstiftningens krav att nödvändiga omdisponeringar inom beslutad budgetram ingår i budgetförslaget.

Äldre generellt

Den omfattande utbildningssatsning som nu planeras i form av **Äldreomsorgslyftet** kommer att bidra till att höja kompetensen inom verksamheterna samt förhoppningsvis bidra till att stärka yrkets attraktivitet. Satsning skall leda till att fler skall kunna utbilda sig till vårdbiträden respektive undersköterskor. I de statliga bidragen ingår villkoret att de som erbjuds utbildning även skall erbjudas en tillsvidareanställning på heltid.

På enheten för Anhörig och närståendestöd planeras nyanställning av **anhörigkonsulent** samt öppnande av en till öppen social mötesplats för att möta upp medborgares behov av umgänge, gemenskap och samvaro. Inom Anhörig och närståendestödsenheten kommer det forskningsprojektet med effekt av stöd utifrån PER-modellen fortskrida. Forskningen på stödgrupperna har varit på paus under stora delar av 2020 utifrån pandemin, så förhoppningen är att det kan tas upp åter under 2021.

Hemtjänst

Verksamheten har börjat arbeta med utvecklingsfrågor kopplade till såväl praktik som ekonomi. Detta arbete ska tas vidare när pandemin ger utrymme för fortsatt arbete. Utbildningsfrågor blir viktiga i och med Äldreomsorgslyftet samt projektet Strategisk bemanning och kompetensförsörjning inom ramen för förvaltningens övergripande projekt Framtidens arbetsgivare. Heltidsinförande ska aktualiseras och kommer påverka det kommande året.

Hemtjänsten kommer att under 2021 ta fortsatta steg mot att bli "smartare" i arbetssättet och ta hjälp av Utvecklings- och kunskapsstyrningsenheten för att genomlys verksamheten avseende organisering, genomförande av insats mm. När detta är klart kommer förvaltningen att titta på om ersättningsmodellen för hemtjänst behöver ses över.

För att minska antalet tillsynsbesök kommer verksamheten att arbeta för en utveckling mot fler trygghetskameror på natten men även trygghetskameror dagtid för ökad trygghet. Även införande av GPS-larm är ett viktigt grepp för såväl ökad kvalitet som ekonomi samt för ökad trygghet hos både den enskilde och dennes närstående.

BPSD (filosofi och modell för att hantera beteendestörningar hos demenssjuka) är en erkänd metod i arbete med demenssjuka. Detta arbetssätt minskar beteendestörningar hos demenssjuka vilket ofta annars skapar merkostnader i form utav ökat personalbehov. Vidare är olika beteendestörningar den främsta orsaken till behov av särskilt boende. Utifrån stort tryck på boendeplatser är tanken att BPSD ska införas inom hemtjänst som ett första steg. Detta för att möjliggöra ett bättre mående hos enskild men också utifrån att det kan flytta fram behov av särskilt boende. Då team utbildas så kräver det viss kostnad för vikarier och studiematerial. Ett massinförande skulle dock medföra betydande kostnader samtidigt som det är eftersträvaransvärt och något förvaltningen inom ramen för tillgängliga ekonomiska medel har ambitionen att succesivt göra. Inom förvaltningen finns sedan tidigare en certifierad utbildare och utbildning har genomförts på korttidsenheten för något år sedan.

Särskilt boende för äldre

Det finns behov av mer ändamålsenliga lokaler för **korttidsverksamheten**. Arbetet med en översyn och planering för nya lokaler är påbörjad och fortsätter in i 2021. Som ett led i detta har Korttidsenheten under hösten 2020 flyttat till tillfälliga lokaler inom den fastighet där Ugglans Särskilda boende fanns. I samband med planering för lokalerna kommer även arbetssätt och struktur av platser ses över. Fördjupad planering behöver ske som under året kan leda till att kommunfullmäktige fattar beslut om ökat antal särskilda boendeplatser för äldre. Under 2020 har kön till särskilt boende varierat mellan 26-36 personer med ej verkställda biståndsbeslut, det som brukar benämnas som kön till särskilt boende. Därutöver fanns under våren ett 15-tal boende på Ugglan som väntade på flytt till annat boende på grund av avvecklingen.

Inför 2021 är målet avseende **brukarnöjdhet** att kunna bibehålla och försöka förbättra resultaten. Resultatet för hur nöjd man var sammantaget med sitt Äldreboende i Härnösand 2020 var 83 %. Detta var strax över resultat i länet och riket (81%).

Nämndens verksamheter inom särskilt boende är kraftigt påverkade av **Coronabrottet** och kommer så att vara en lång tid framåt. Fokus för arbetet framåt 2021 är att ta verksamheten igenom krisen på bästa och säkraste sätt både för brukare och för medarbetare. Nya medarbetare kommer introduceras och utbildas i en tid av pandemi vilket innebär stora utmaningar för Verksamheten. Nya sätt tas fram hela tiden i alla avseenden kring arbetet på Särskilt boende under rådande pandemi, och det blir samtidigt ett viktigt lärande. Coronabrottet har vidare fått effekten att verksamheterna inom särskilt boende har fått avstå från att genomföra flera av de planerade aktiviteterna under 2020, detta då det inte funnits möjlighet att prioritera dessa under perioden. Exempel på aktiviteter som fått stå tillbaka är att se över vissa arbetssätt inom verksamheten, en aktivitet som skjuts fram till ett mer lämpligt tillfälle. Andra planerade aktiviteter som fått ändras efter nuläget är arbetet att öka aktiviteterna för brukare i verksamheten. Verksamhetens anpassning till nuläget har fått till följd att det skett både en ökning av de digitala aktiviteterna i verksamheten för brukarna men även en minskning av andra aktiviteter utifrån krav på fysisk distansering. Nya möjligheter uppstår när nya arbetssätt krävs. För

2021 planeras fortsatt arbete med att erbjuda digitala lösningar för aktiviteter. Ett nytt samarbete med Biblioteket har inletts där den verksamheten på ett mycket fint sätt försökt erbjuda nya lösningar för aktiviteter för de som bor på kommunens särskilda boenden inför 2021.

Nya arbetssätt för normal drift bortsett från Coronapandemin inom Särskilt boende är något som pågår och beräknas fortsätta. Planering i det dagliga arbetet samt nya aktivitetslösningar kommer att krävas. Att kunna erbjuda aktiviteter i större utsträckning för de boende är något som efterfrågas av de boende, anhöriga samt medarbetare.

Verksamheten ska också tillsammans med andra samarbetspartners starta upp arbetet med **Nära vård**. Hur detta ska se ut i framtiden är en resa som är i startgroparna nu. Befolkningsprognosen visar tydligt på en ökning av antalet "äldre äldre" (över 85 år), det kräver en förändring i arbetssätt inom vård och omsorg likväl som i samverkan. Nära vård uppdraget ger nämnden och kommunen en möjlighet att förändra och arbeta fram nya arbetssätt i samverkan med regionens primärvård och slutenvård.

Enheten Teknik och Service står inför nya utmaningar och behovet att utveckling och arbete med **välfärdsteknik** ökar snabbt. Digitalisering är en viktig del i Socialförvaltningens verksamheter för att i framtiden kunna möta det ökade omsorgsbehovet. Även här har rådande pandemi en stor påverkan, då digitala lösningar kan vara en del i att minska smittspridning. Välfärdsteknologi syftar till att bevara eller öka tryggheten samt öka aktiviteten, delaktigheten eller självständigheten hos den enskilde. Under 2021 bedömer verksamheten att en planering behövs för att utveckla Teknik och service som enhet för att möta de snabbt ökande behoven inom området.

Utbildningar ska igång som fått vänta, utveckling som planerats avses startas upp igen.

Hälso- och sjukvård

Arbetet med Nära vård kommer att intensifieras med start 2021. Samverkan och samarbete med både regionen, andra kommuner samt övriga samarbetspartners inom området. Lokalfrågor kan på sikt beröras och kopplas samman med både Nära vård samt övriga Verksamhetsområden inom kommunen.

Bemanningsfrågan är en utmaning: Under 2020 togs beslut om en viss ökad grundbemanning för sjuksköterskor, vilket finns med i budget 2021. Arbetet med att kunna få denna åtgärd så effektiv och trygg som möjligt ska vara klar under 2021. En förväntad effekt av detta är dels ett minskat vikariebehov och dels minskat behov av att anlita bemanningsföretag samt ökad kontinuitet vilket ger förutsättningar för hög patientsäkerhet.

Coronapandemin påverkar Verksamheten mycket. Under 2020 har arbetsbelastningen för Hälso- och sjukvårdspersonal varit påtaglig. Detta väntas fortgå även in i 2021. En ökad bemanning krävs framförallt för sjuksköterskegruppen som har påtagligt ökad belastning. I nuläget behöver bemanningssjuksköterskor tas in i stor omfattning för att verksamheten ska klarar uppdraget, vilket är mycket kostnadsdrivande. För legitimerad personal inom rehabiliteringsområdet förväntas året 2021 innebära ökade rehabiliteringsinsatser för de som haft Covid-19. Även för dessa legitimerade yrkesgrupper behövs satsningar för att klara bemanningsfrågan.

Förutom pandemin som under 2021 kommer prägla stor del av arbetet pågår en utveckling i verksamheten med nya arbetssätt och ny struktur.

Kommunens verksamhet Hälso- och sjukvården kommer att arbeta med **fallprevention** som är ett högt prioriterat område.

Biståndsbedömning inom äldre och funktionshinderområdet

Biståndsenheten tillförs i budget 2021 en ny resurs i form av **arbetsterapeut** till enheten. Arbetsterapeuten ska utifrån sitt kunskapsområde medverka i biståndsbedömningsprocessen. En viktig del är att öka möjligheten till förebyggande åtgärder, som ett led i att minska behovet av omfattande stödinsatser för den enskilde brukaren.

Individstöd är en insats som ges utifrån Socialtjänstlagen för personer i eget boende som har behov av stöd och motivation för att klara sin vardag. Idag har målgruppen blivit större och riktar sig till fler personer än vid individstödet uppkomst år 2006. Förändringen gällande målgrupp och typ av insats ställer stora krav på verksamheten och kompetens hos personalen som utför insatserna. En arbetsgrupp med medarbetare från Biståndsenheten och Omsorg om funktionshindrade har arbetat med denna process. Implementeringen skulle ske under 2020, men på grund av pandemin har arbetet skjutits upp. Arbetet förväntas fortgå under 2021.

Den enskilde medborgaren kan hos Biståndsenheten ansöka om hjälp och stöd för omvårdnad och vardagliga sysslor i det egna hemmet, om behovet av särskilt boende samt en del andra stödinsatser utifrån Socialtjänstlagen (SoL). Biståndshandläggare utreder behov som inte kan tillgodoses på annat sätt och fattar därefter beslut enligt Socialtjänstlagen om vilken hjälp den enskilde medborgaren har rätt att få. Enheten handlägger även ansökningar enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För att säkerställa en så rättvis och rättssäker bedömning som möjligt har Biståndsenheten under 2020 till stor del disponerat en av förvaltningens verksamhetsutvecklare. Genom detta har ett arbete påbörjats med att upparbeta väl fungerande och kvalitetssäkrade vägledningar, riktlinjer och rutiner för en rättssäker behovsbedömning. Detta arbete förväntas att fortgå under kommande år då alla områden ännu inte är helt genomförda, exempelvis inom LSS och social psykiatri.

Biståndshandläggare ska vara delaktig i införandet av ett strukturerat arbetssätt BPSD i ordinärt boende. BPSD (**filosofi och modell för att hantera beteendestörningar hos demenssjuka**) är en erkänd metod i arbete med demenssjuka. I förvaltningen finns en certifierad utbildare. Utbildning har skett på korttidsenheten. Detta arbetssätt minskar beteendestörningar hos demenssjuka vilket ofta annars skapar merkostnader genom ökat personalbehov. Vidare är olika beteendestörningar den främsta orsaken till behov av särskilt boende. Utifrån högt tryck på boendeplatser är tanken att BPSD ska införas inom hemtjänst som ett första steg. Detta för att möjliggöra ett bättre mående hos enskild men också utifrån att det kan flytta fram behov av särskilt boende.

Arbete pågår med att se över framtida behov av **särskilda boendeplatser**. Parallellt med detta bör Biståndsenheten i samverkan med hemtjänstens verksamheter se över skälig levnadsnivå och vilka insatser som bör ingå samt arbeta med fler förebyggande insatser i hemmet. Detta arbete förväntas pågå under 2021 och under kommande år beroende på vad som kommer att hända med ny Socialtjänstlag.

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut gällande LSS har från 2017 i genomsnitt ökat från 21 dagar till 59 dagar 2019. Detta är ett område som ska prioriteras, följas upp och åtgärdas under 2021.

Biståndsenheten tar 2021 över ansvaret för **avgiftshandläggning** och debitering kopplat till biståndsbeslutade insatser inom främst äldreomsorgen.

Förvaltningsövergripande

Den troligen största förändringen av verksamhet och ansvar under kommande år för socialnämnden är omställningen till **Nära vård**. SKR beskriver nära vård på följande sätt.

För att hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, och kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Nära vård är inte en ny organisationsnivå eller en benämning på dagens primärvård, även om primärvården utgör en kärna i den nära vården. Nära vård är snarare ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv – egenvården – samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta. En mer tillgänglig, närmare vård kan tillsammans med nya arbetssätt i vården innebära att resurserna inom vård och omsorg kan användas bättre och därmed räcka till fler. Kärnan i Nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Det innebär att se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen.

Den **Coronapandemi** som nådde landet och kommunen under våren 2020 kommer mycket påtagligt att fortsätta påverka socialnämndens verksamheter in på 2021. Den kommer att fortsätta medföra märkbart ökade kostnader om nämndens fokus även fortsättningsvis skall vara att prioritera åtgärder och skydd för att minimera riskerna för smittspridning inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade. När denna verksamhetsplan skrivs är det ovisst om, och i så fall i vilken utsträckning, staten kommer att fortsätta ersätta kommunerna för ökade kostnader kopplade till pandemin.

Under 2021 skall nämnden införa **rätten till heltid** för samtliga anställda samt att nämndens ambition är att de ofrivilligt delade turerna ska avskaffas. Arbetet med att införa heltid har försenats pga den rådande Coronapandemin. Initialt ökade personalkostnader och införandekostnader kan inte uteslutas. Dessa eventuellt ökade kostnader har nämnden inte kunnat beakta i 2021 års budget.

Nämnden planerar tillsammans med Arbetslivsnämnden att arbetslivsförvaltningen under året skall utföra tjänst åt socialförvaltningen i form av **tvätt av arbetskläder** som används inom vård och omsorg. Denna förändring beräknas minska nämndens kostnad jämfört med nuvarande upphandlad tjänst.

Barnkonventionen

Nämnden avser att komma igång med arbetet kring att stärka barnrättsperspektivet, något som beslutats av kommunfullmäktige 2017 och avsåg alla nämnder. Barnrättsperspektivet ska vägas in i alla beslut som indirekt eller direkt berör barn. Arbetsmetoder och beslut ska vara väl förankrade i barnkonventionens bestämmelser. En handlingsplan för att stärka barns rättigheter ska antas av nämnden under 2021.

Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag. Utredningen Framtidens socialtjänst lämnade i augusti 2020 förslag som tillsammans skapar förutsättningar för en hållbar socialtjänst. Utredningens större förslag handlar om förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning. Utredningen föreslår att en ny socialtjänstlag ska ersätta nuvarande lag som ska få karaktären av ramlag.

Utredningen föreslår bland annat:

* nuvarande målbestämmelser kompletteras med att socialtjänsten även ska främja människors jämställda levnadsvillkor

- * det i socialtjänstlagen anges att socialtjänsten ska ha ett förebyggande perspektiv
- * plan- och bygglagen kompletteras med de sociala aspekterna i planläggningen och att det i PBL regleras att översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den sociala miljön
- * kommunen, vid planering av insatser till grupper och enskilda, särskilt ska beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser
- * skyldigheten att inrapportera ej verkställda beslut förlängs från var tredje månad till var sjätte månad.
- * nuvarande begränsning om kvalitet till verksamhet som rör barn och unga tas bort och att bestämmelsen i stället tar sikte på socialtjänstens verksamhet.
- * regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag på hur myndigheten kan utveckla stödet till kommuner för systematisk uppföljning
- * det införs krav på att verksamhet inom socialtjänsten bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet
- * regeringen tillsätter en utredning som ska utreda hur man kan säkerställa en fungerande och effektiv kunskapsstyrning som säkerställer samarbete mellan kommunerna och mellan kommunerna och staten
- * regeringen tillsätter en utredning som ska se över professionens roll och den nuvarande beslutsordningen inom socialtjänstens område
- * skapa en befogenhet som innebär att socialnämnden kan besluta att en eller flera insatser ska tillhandahållas utan föregående individuell behovsprövning

Administration samt personalbemanning

Under 2020 övergick bemanningssupporten från kommunstyrelseförvaltningen till socialförvaltningen. Bemanningssupporten är tillgänglig årets alla dagar och tar emot beställningar på vikariat upp till tre månader inom hemtjänst, särskilt boende samt omsorg om funktionshindrade. Verksamheten har även övertagit en rad administrativa arbetsuppgifter kopplade till bemanningsfrågor. Detta tillsammans med fler arbetsuppgifter kopplat till förändringar inom förvaltningens verksamheter medför ett behov av utökning av antal tjänster.

En genomlysning av bemanningssupportens organisation och arbetssätt samt hur det kan anpassas till verksamheternas behov kommer att genomföras under året. Inför implementering av heltidsprojektet som innebär möjlighet för alla till heltidsanställning kommer bemanningssupportens roll att tydliggöras.

Implementering av **nytt verksamhetssystem** kommer att påverka delar av administrativa enhetens arbetssätt. Bland annat genom att handlingar gällande enskilda ärenden överlämnas digitalt för beredning. Utveckling- och kunskapsstyrningsenheten fortsätter implementeringen av nytt verksamhetssystem vilket berör hela förvaltningen, även inför framtiden. Denna process kommer att fortgå under stor del av 2021 och kommer i hög grad att påverka merparten av förvaltningens medarbetare. Det nya införandet av verksamhetssystemet kommer att innebära att utbildningssatsningar blir nödvändiga och behov av personaltid eftersom tid behöver avsättas för att lära sig det nya systemet. En del av dessa kostnader kommer att påverka utbildningsbudgeten. Vidare innebär bytet av verksamhetssystem att förvaltningen kommer att behöva använda två

verksamhetssystem under en övergångstid. Det medför 2021 ökade kostnader avseende införande av nytt system samt under stor del av året drift av dubbla system. Nämnden har försökt beakta detta i budget 2021.

Vidare kommer enheten ta fram utbildning i kvalitets och ledningssystem som påverkar hur förvaltningen kommer att arbeta med detta framöver.

Nya tjänster

Följande nya tjänster är inräknade i budgeten för 2021, utöver den effekt som införande av heltider får genom att många medarbetares sysselsättningsgrad har rätt att ökas till heltid.

Tjänst/er	Antal årsarbetare	Notering
Sjuksköterskor	3	
Anhörigvårdare	1	
Arbetsterapeut	1	
Förebygga fallskador, inkl deltid chef rehab personal	1	
Utökning av usk på Korttidsenheten	till 0,72 per plats	Höjning från 0,65
Enhetschef hemtjänst	0,5	
Välfärdsteknik, Äldreomsorg	1	Statsbidrag
Bemanningsupporten	1,9	
Familjebehandlingsteam	3	

3.1.1 Resultatuppdrag och styrtal

Mål	Typ av mål
Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	
Brukares nöjdhet med sitt särskilda boende ska öka	KFmål
Brukares nöjdhet med sin hemtjänst ska öka	KFmål
Andelen vuxna biståndstagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska.	KFmål

Strategiska åtgärder kopplade till resultatuppdragen:

Hemtjänst: Ökad kontinuitet. Detta genom att heltid som norm ska införas och i det arbetet blir hemtjänsten som verksamhetsområde först ut inom socialförvaltningen. Då fler får möjlighet att arbeta heltid ökar möjligheterna att planera för ökad kontinuitet hos enskilda kunder. Vidare kommer satsningar ske inom hemtjänsten som innebär utbildning inom BPSD (Beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom). Detta kommer att införas allt eftersom i samverkan med biståndsenheten och hemsjukvården. Något eller några områden till en början då verksamheten kan utföra utbildning på ett säkert sätt utifrån pandemin. Tanken är att hemtjänsten ska kunna möta upp demenssjuka brukare än bättre.

Särskilt boende: Nya arbetssätt då det gäller planering av arbete och aktiviteter för de boende. Mer tekniska lösningar som underlättar arbetet och genererar mervärde för de boende. Fortsatt arbete med att förmedla vardagen vid Säbo via Facebook. Ger nöjdare brukare och anhöriga samt respons till verksamheterna.

Individ och familjeomsorgen: Olika arbetssätt och samverkan med andra samhällsaktörer för att minska andelen invånare som har behov av långvarigt ekonomiskt bistånd.

Åtgärder kopplade till de strategiska åtgärderna:

- Utbilda några hemtjänstgrupper i BPSD under året och i det tillhörande hälso- och sjukvårdspersonal och områdets handläggare Detta för att öka kunskaperna om demenssjukdom generellt inom hemtjänsten. Vidare innebär utbildningssatsningen att eventuella svårigheter i implementering av BPSD i hemtjänst identifieras inför massinförande av BPSD i hemtjänst.
- Fortsatt arbete med att utveckla/införa välfärdsteknologi
- Fortsatt arbete med nationella värdegrunden för äldre så att brukare i hemtjänst och särskilt boende får individanpassad vård och omsorg.
- Äldreomsorgslyftet: Vars syfte är att höja kompetensen hos brukarnära personal
- Införande av heltid som norm
- Fortsatt god samverkan mellan Individ och familjeomsorgen, Arbetsförmedlingen, Arbetslivsförvaltningen, vård/hälsocentraler samt öppenvård psykiatri för att möta upp och stötta personer som hamnat i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Gemensamma mål finns för denna samverkan.
- Fortsätta med höga krav på jobbsökande och arbetslinje efter förmåga då det gäller klienter som är i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. I kombination med stöttning, motivering och möjlighetsvisande arbetssätt.

3.2 *Planerad verksamhet för kommande år*

Funktionshinder

En ökning av kommunernas kostnader för stöd till funktionshindrade kan ses i hela landet. Därtill svårigheter att hitta kompetent personal med rätt utbildning. För dessa utmaningar behöver planering och anpassningar ske.

Ett omfattande arbete med att skapa rätt förutsättningar för att arbetat ska bedrivas med så bra kvalité som möjligt enligt värdegrund behöver ges högre prioritet. Därtill måste verksamheten arbeta aktivt med att skapa förutsättningar för samverkan mellan verksamheter och enheter. I detta arbete är en bra arbetsmiljö som främjar ett hållbart arbetsliv en viktig del. Medarbetare behöver få möjlighet att kompetensutveckla sig inom funktionshinderområdet.

Brukarnas behov förändras med att de åldras. Det behöver därav planeras verksamheter som är utformade för att klara att människor åldras och har andra och ökade behov. Utifrån detta har verksamheten påbörjat en översyn av lokaler gällande boenden och hur planering av lokalernas utformning behöver ske för att klara brukarnas behov nu och i framtiden. Lokalplanering framgår i slutet av detta avsnitt. En nettokostandsökning utifrån ökad bemanning är ett högst troligt scenario för de kommande åren, detta till följd av brukarbehov.

I omsorgens boenden krävs att det finns två av varandra oberoende utrymningsvägar i vardera lägenhet för att kraven på brandskydd skall vara uppfyllda. Efter inventering av alla lägenheter som Omsorgen tillhandahåller är det 29 stycken lägenheter som inte klarar detta krav. Planerad strategi för att klara denna utmaning är att bygga om eller till där det går samt att där det är möjligt hyra lägenheter i markplan. Dock kommer detta inte att åtgärda alla lägenheter, vilket innebär att förvaltningen inom närtid kan komma att behöva leta nya lokaler alternativt bygga nya service- och gruppbostäder.

Antalet externa placeringar ökar, särskilt inom socialpsykiatri. Detta som en effekt av att nämnden inte har tillräckligt med platser i egen regi. En projektgrupp arbetar med att ta fram ett förslag gällande nytt SoL socialpsykiatriboende. Detta boende kommer att omfatta ca 24 platser vilket medför att det kommer att kunna erbjudas hemmalösningar för de som bor externt. Arbetet med detta kommer att fortsätta under 2021. Just nu sker arbete med att ta fram underlag för att beslut ska kunna fattas inför en byggstart.

Individ- och familjeomsorg

En satsning på förebyggande och tidiga samordnade insatser såsom förbättrad samverkan mellan primärvård, skola och socialtjänst (HLT), Familjebehandlingsteam och Familjecentralen förväntas ge resultat i form av minskade placeringar.

Införande av ett nytt verksamhetssystem möjliggör utökade e-tjänster och möjlighet till robotiserad handlägningsprocess vad gäller ansökan om ekonomiskt bistånd. En utveckling som både innebär förbättrad service och möjlighet till ökad delaktighet för kommunmedborgaren samt en effektivare handläggning för verksamheten vilket kan frigöra resurser till socialt arbete.

Äldre generellt

Äldreomsorgslyftet är i nuläget en statlig satsning där igångsättande av utbildningarna har fått förskjutas ett antal månader framåt p.g.a. den pågående Corona pandemin. Utöver äldreomsorgslyftet behöver Härnösands kommun fundera över på vilket sätt strukturerad långsiktig kompetensutveckling kan genomföras och finansieras under kommande år. Intresset har varit stort från medarbetarna att kunna utbilda sig på arbetstid och kompetenshöjningen är välkommen inom hela äldreomsorgen.

Regeringen beslutade i december 2020 om en utredning om en ev. Ny äldreomsorgslag inklusive stärkt tillgång till medicinsk kompetens. Syftet med utredningen är att förstärka äldreomsorgen och öka förtroendet för äldreomsorgen. Tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll. Säkerställa tillgång till god hälso- och sjukvård samt stödja långsiktigt förbättringsarbete och likvärdighet (genom bland annat en nationell omsorgsplan).

Utredningen ska ta fram förslag på följande. Förslag till ev. ny Äldreomsorgslag (som kompletterar Socialtjänstlagen och reglerar vård och omsorg för äldre). Definition av begreppet äldreomsorg. Ev. förslag på MAR i varje kommun (Medicinskt ansvarig för Rehabilitering). Ev. förslag på MAL inom varje kommun (Medicinskt ledningsansvarig läkare). Ev. möjligheter för kommuner att utföra läkarinsatser. Reglering av tillgång till medicinsk kompetens på särskilda boenden, hemsjukvård, hemtjänst. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Hemtjänst

De initierade utvecklings- och utbildningssatsningarna ska ge effekt under de kommande åren, med högre kompetens hos personal och ökad nöjdhet bland våra medborgare. Arbetet med att få ekonomin i balans behöver intensifieras.

Särskilt boende för äldre

Förvaltningen bedömer att det finns ett behov av fler lägenheter inom särskilt boende för inflyttning under 2023. Kontinuerligt behövs en fortsatt utveckling kring nya digitala lösningar som hjälper de boende i det dagliga livet och bringar ökad trygghet.

Nya arbetssätt inom Särskilt boende är något som pågår och beräknas fortsätta. Planering i det dagliga arbetet samt nya aktivitetslösningar kommer att krävas. Att kunna erbjuda aktiviteter i större utsträckning för de boende är något som efterfrågas av de boende, anhöriga samt medarbetare.

Verksamheten ska också tillsammans med andra samarbetspartners fortsätta arbetet med Nära vård. Förberedelse för det arbetet har inletts. Befolkningsprognosen visar tydligt på en ökning av antalet "äldre äldre" (över 85 år), det kräver en förändring i arbetssätt inom vård och omsorg likväl som i samverkan. Nära vård uppdraget ger verksamheterna och kommunen en möjlighet att förändra och arbeta fram nya arbetssätt i samverkan med Region Västernorrlands primärvård och slutenvård.

Det kan inte uteslutas att Coronapandemin kommer innebära påverkan i verksamheten flera år framåt.

Hälso- och sjukvård

Under de närmaste åren kommer ett ökat fokus behövas kring utvecklingen av Nära vård. Vården behöver komma närmare patienten och brukaren. Utvecklingen av nära vård kommer pågå på lokal, regional och nationell nivå i Sverige. Hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen måste vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet och utvecklas vidare. För att kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Arbetet med Nära vård kommer påverka i hög grad verksamheten under kommande år.

Inom nämndens Hälso- och sjukvård kommer de närmaste åren bemanningsfrågan vara en faktor som påverkar. Idag råder brist på legitimerad Hälso- och sjukvårdspersonal. Verksamheten arbetar med utveckling, nya arbetssätt samt kommer behöva se över organisationsstrukturen de kommande åren. Även lokalfrågorna kan komma att påverkas för att kunna möta upp det nya arbetet med Nära Vård.

Förvaltningsövergripande

Planeringen och arbetet kring omställningen till Nära vård som inleddes under 2020 kommer att pågå för fullt i kommunen, i länet och nationellt under åren fram mot 2027.

Behov av lokaler för boende och daglig verksamhet

Enligt den utredning som färdigställdes i december 2020 är förvaltningens bedömning att behovet av nya lokaler är enligt nedanstående tabell. Nämnden har i denna frågat önskat kompletterande uppgifter innan de tar slutgiltigt beslut.

Lokalbehov	2022	2023	2024
Särskilt boende, äldre		35-40 platser	
Korttidsverksamhet, äldre	Flytta fr nuvarande + ex utökning av platser		
Gruppboende, omsorgen	1 gruppboende	1 gruppboende	1 gruppboende
Serviceboende, omsorgen	1 serviceboende		1 serviceboende
Socialpsykiatriboende, omsorgen		Ca 24 platser	
Daglig verksamhet, omsorgen	1 lokal	1 lokal	

4 Ekonomiskt sammandrag

4.1 Budgetförutsättningar och beslutade medel

Driftbudget (mnkr)	Budget 2021
Tilldelade skattemedel enligt planeringsförutsättningar	612,5
Behov av riktade statsbidrag enligt budgetförslag	13,0
Behov av generella statsbidrag enligt budgetförslag	4,4
Totalt	629,9
Riktade statsbidrag	13,0
Tilldelade skattemedel enligt årsplan	624,4
Totalt	637,4

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2021
Tilldelade investeringsmedel enligt planeringsförutsättningar	0,5
Behov av utökade investeringsmedel enligt budgetförslag	0,5
Totalt	1,0
Tilldelade investeringsmedel enligt årsplan	1,0
Totalt	1,0

Detaljer om preliminärt tilldelade medel återfinns i planeringsförutsättningar beslutad av kommunstyrelsen. Detaljer om nämndens eventuella äskanden återfinns i nämndens budgetförslag och detaljer om kommunfullmäktiges beslut om tilldelade medel återfinns i årsplanen för budgetåret.

Inför budgetförslaget tilldelades socialnämnden en preliminär skattemedelsram på 612,5 mnkr vilket var en höjning med 16,3 mnkr från budget 2020. I budgetförslaget äskade socialnämnden 4,4 mnkr från kommunens prognostiserade extra generella statsbidrag för 2021 samt 13,0 mnkr från riktade statsbidrag mot äldreomsorg.

I kommunfullmäktiges antagna årsplan för 2021 är socialnämndens skattemedelsram 624,4 mnkr vilket är en ökning från föregående år med 28,2 mnkr. Den främsta skillnaden mellan budgetförslaget och årsplanen är att nämnden också tilldelats medel för 18 nya platser på Härnögården. En överföring av skattemedel till samhällsnämnden motsvarande 0,5 mnkr för alkoholhandläggning görs i samband med budget 2021. De kostnader som socialnämnden tidigare haft för detta minskas i motsvarande grad.

Enligt budgetdirektiv tilldelades socialnämnden en preliminär investeringsram motsvarande 1,0 mnkr.

Personalkostnaderna är uppräknade med tre procent för 2021 års lönerevision samt att lokalhyror är uppräknade med en procent enligt budgetanvisningar. Övriga intäkter och kostnader har justerats där förändring är känd, för övrigt har inga inflationsjusteringar gjorts.

I Härnösands kommun tillämpas Lag om valfrihet (LOV) inom hemtjänst i ordinärt boende. Hemtjänstutförare, både de privata aktörerna och de kommunala hemtjänstgrupperna, finansieras med en ersättningsnivå för utförd tid hos brukare, så kallad hemtjänstpeng. Ersättningsnivån är uppräknad med 5 kronor per timme för år 2021. Även inom personlig assistans tillämpas LOV. Personlig assistans utförs av privata aktörer, så kallade assistansanordnare.

4.2 Nämndens budget

Driftbudget per konto (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter	707,7	683,7	724,1	40,4	724,1	724,1
- skattemedel	596,6	596,2	624,4	28,2	624,4	624,4
- övriga intäkter	111,1	87,5	99,7	12,2	99,7	99,7
Kostnader	-718,2	-683,7	-724,1	-40,4	-724,1	-724,1
- köp av huvudverksamhet	-96,7	-86,7	-87,7	-1,0	-87,7	-87,7
- personal	-462,2	-451,7	-479,2	-27,5	-479,2	-479,2
- lokalhyra	-62,3	-61,8	-59,8	2,0	-59,8	-59,8
- avskrivningar	-0,8	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
- ekonomiskt bistånd	-24,1	-24,3	-22,5	1,8	-22,5	-22,5
- övriga kostnader	-72,1	-58,2	-73,9	-15,7	-73,9	-73,9
Resultat	-10,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Socialnämndens budgetram utgörs av en skattemedelsram på 624,4 mnkr samt övriga interna och externa intäkter. De externa intäkterna består till största del av omsorgs- och hyresavgifter som debiteras brukare samt riktade statsbidrag motsvarande cirka 99,6 mnkr. Bidragsintäkter från Migrationsverket och momsåtersökning (momskompensation) utgör också en del av de externa intäkterna, cirka 18,5 mnkr.

Skillnaden i externa intäkter mellan budgetåren beror främst på ett riktat statsbidrag till äldreomsorgen på 13,0 mnkr under 2021 som nämnden också räknat med i budgetförslaget. En annan differens mellan åren är bidragsintäkter från Migrationsverket för asylsökande och nyanlända. Dessa bidragsintäkter är budgeterat att minska med 4,1 mnkr jämfört med budget 2020. Förvaltningen ser en trend att kommunen får, och kan återsöka, mindre ersättning från Migrationsverket för varje år.

Socialnämnden har i budget 2021 inte tagit hänsyn till eventuella kostnadsökningar Covid-19 medför eller haft utrymme beakta eventuella kostnadshöjningar heltidsprojektet medför.

Köp av huvudverksamhet är en budgetpost inom socialnämnden som berör alla verksamhetsområden. Inför budgetåret 2021 har kostnaderna, jämfört med 2020, minskat med 2,6 mnkr. Den största anledningen till minskade kostnader är en lägre volym av personlig assistans jämfört med föregående års budget. En annan stor differens mellan åren är inom verksamhetsområdet omsorg om funktionshindrade där placeringskostnaderna har ökat.

Det särskilda boendet Ugglan avvecklades under 2020 samtidigt som det öppnades 18 platser på Härnögården för att klara volymerna. Detta gör att kostnaderna för särskilt boende skiljer mellan åren 2020 och 2021.

Personalkostnaderna 2021 är uppräknad med en lönerevision på tre procent 2021. Detta inkluderat satsningar från nämnden och förvaltningen gör att personalkostnaderna ökar i 2021 års budget.

Lokalhyror är till 2021 års budget uppräknade med en procent enligt budgetanvisningar. En ny hyresvärd för några boenden inom området omsorg om funktionshindrade har meddelat att ingen indexuppräkning skett under många år vilket ökar hyreskostnaderna under 2021. Verksamheten för ensamkommande barn och unga hade tidigare en lokal för Selam vilken förvaltningen sa upp och lämnade under 2020. Denna lokalkostnad, motsvarande 0,9 mnkr per år, påverkar lokalkostnaderna positivt till 2021 års budget.

Införande av ett verksamhetssystem genomförs under 2020-2021 och beräknas för 2021 ge ökade driftkostnader då dubbla system kommer användas en begränsad period.

4.2.1 Budget per verksamhetsområde

Driftbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Skattemedel 2021	Övriga intäkter 2021	Kostnader 2021
Socialnämnden	1,6	0,0	-1,6
Förvaltningsledning	14,4	0,2	-14,6
Administration	4,0	0,0	-4,0
Utv. o kunskapsstyrningsenheten	11,9	0,0	-11,9
Anhörig- och närståendestöd	4,0	0,0	-4,0
Serviceenhet	2,0	2,4	-4,3
Biståndsenhet	9,3	0,0	-9,3
Hospice och Betalningsansvar	0,6	0,0	-0,6
Hemtjänst	102,3	11,7	-114,0
Särskilt boende	136,8	45,4	-182,3
Hälso- och sjukvård	47,9	0,8	-48,7
Individ- och familjeomsorg	74,1	11,9	-86,0
Försörjningsstöd inkl "Jobbsatsningen"	19,1	4,3	-23,4
Omsorg om funktionshinderade	167,1	22,5	-189,6
Personlig assistans	29,3	0,5	-29,8
Totalt	624,4	99,7	-724,1

Volymen för hemtjänst beräknas minska under 2021 jämfört med 2020, trots en uppräknings på hemtjänstpengen med 5 kronor utifrån 2020 års nivå. Anledningen till minskade volymer är på grund av att det särskilda boendet Härnögården öppnat 18 nya platser. Även satsning på anställningar som ska jobba med bland annat rehabilitering och förebyggande insatser bedöms på sikt att behovet av hemtjänst kommer minska framöver och kommer leda till att de äldre i kommunen blir kan hålla sig friskare längre upp i åldrarna.

Enligt behovet, samt 2020 års utfall, för ekonomiskt bistånd har kostnadsbudgeten minskat med 1,8 mnkr för år 2021 jämfört med 2020 års budget. Intäktsbudgeten är också höjd med 0,7 mnkr baserat på utfall senaste åren.

För verksamheten hem för vård och boende (HVB) bedöms kostnaderna minska med 0,3 mnkr. Anledningarna till detta är positiva effekter av nyanställningar samt en justering till nuläge.

Stödboende lades ner under 2020, och delar av budgeten har flyttats till placeringar på HVB-hem samt familjehem vilket tillsammans motsvarar 1,0 mnkr.

Planen för 2021 är att den Gemensamma familjehemsorganisationen (GFO) ska användas för att rekrytera familjehem. Budgeten är sänkt från 2020 med 0,6 mnkr för konsulentstödda familjehem för att GFO ska rekrytera egna familjehem. Budget för egna familjehem har ökat med 0,6 mnkr.

Enligt nuvarande antal individer inom funktionshinderområdet som är externt placerade budgeteras en ökning i budget 2021 jämfört med 2020. Detta på grund av ökad volym under 2020.

Enligt nuvarande antal individer inom personlig assistans där kommunen har fullt kostnadsansvar budgeteras en minskning med 7,3 mnkr. I budget 2021 finns inget utrymme för volymökningar utöver

nuvarande nivå. En del individer som fått personlig assistans beviljad har ersatts från Migrationsverket. Dessa bidragsintäkter minskar 2021 med 1,0 mnkr då några inte längre är folkbokförda i kommunen.

4.2.2 Personaltbudget

Personalkostnader (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021
Socialnämnden	-1,6	-1,5	-1,5	0,0
Förvaltningsledning	-10,6	-8,5	-8,7	-0,2
Administration	-3,5	-2,9	-3,6	-0,7
Anhörig- och närståendestöd	-2,8	-3,0	-3,5	-0,5
Serviceenhet	-8,7	-8,6	-1,5	7,0
Biståndsenhet	-6,8	-7,2	-9,1	-1,9
Hemtjänst	-79,8	-77,9	-83,5	-5,6
Särskilt boende	-134,4	-121,6	-135,2	-13,6
Hälsa- och sjukvård	-31,2	-31,3	-36,0	-4,7
Individ- och familjeomsorg	-55,3	-54,1	-53,7	0,4
Omsorg om funktionshindrade	-127,5	-129,6	-137,1	-7,5
Utveckling och kunskapsstyrningsenheten	0,0	-5,3	-5,6	-0,3
Totalt	-462,2	-451,7	-479,2	-27,5

Personalkostnaderna är 27,5 mnkr högre än föregående årsbudget. En delförklaring till ökningen är lönerevisionen som beräknas bli 3,0 procent 2021. I budgeten finns även satsningar på bland annat fler sjuksköterskor, arbetsterapeut, familjebehandlingsteam samt personal inom verksamhetsområdet Omsorg om funktionshindrade för att öka kvalitén på boende och daglig verksamhet.

Särskilt boende har ökat kostnaderna med 13,6 mnkr, det är delvis på grund av en utökning av 18 nya platser på Härnögården samt att Korttidsenheten under 2020 såg att det med nuvarande arbetsbelastning inte var möjligt att klara verksamheten med nuvarande personaltäthet på 0,65. Därav är det en höjning till en personaltäthet på 0,72 för korttidsenheten i budget 2021 vilket motsvarar 0,6 mnkr.

Personaltätheten inom särskilt boende inom äldreomsorgen är beräknad utifrån 0,65 årsarbetare per lägenhet (dag och kväll). Beräkningen avser utrymme i personaltätheten och är inte detsamma som personaltäthet på ett schema.

Anledningen till att Serviceenhetens kostnader minskat med 7 mnkr är för att nattpatrullens budget ligger under hemtjänsten vilket till viss del förklarar hemtjänstens avvikelse mellan åren.

Det är inte inlagt i budget för Poolarna (personal som går mellan flera boenden och hemtjänstgrupper, där behovet finns) samt bemanningsassistenterna då eventuella tillskott av skattemedel inte är beslutat ännu, men överflytten från kommunstyrelseförvaltningen har genomförts under 2020.

4.3 Väsentliga budgetförändringar

Intäkts- och kostnadsförändringar (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Differens 2020/2021
Sänkning placeringsbudget Personlig assistans	-36,8	-24,0	-16,7	7,3
Höjning placeringsbudget Externa placeringar	-8,9	-9,5	-18,8	-9,4
Omsorg om funktionshindrade				
Ökade kostnader 18 nya platser Härnögården	-15,6	-16,8	-29,8	-13,0
Personalsatsningar OoF ökad kvalitet 2,75 åa	0,0	0,0	-1,6	-1,6
Nya tjänster	0,0	0,0	-5,7	-5,7
Riktat statsbidrag äldreomsorg	0,0	0,0	13,0	13,0
Odefinierat kostnadsreduceringsbehov	0,0	-15,1	0,0	15,1
Totalt	-61,4	-65,3	-59,6	5,7

- Budget för placeringar inom Personlig assistans är sänkt inför 2021 enligt nuläge. Det finns inte någon buffert för nya placeringar.

- Placeringsbudget för externt placerade inom Omsorg om funktionshindrade är höjd då behovet har ökat under 2020 och kommer fortsatt ligga på en hög nivå.

- Det beslutades under 2020 om att utöka med 18 nya platser inom Särskilt boende.

- Socialnämnden beslutade om att tillsätta 2,75 årsarbetare inom Omsorg om funktionshindrade för att öka kvalitén.

- I budget 2021 finns det nya tjänster, det är även beräknat att dessa tjänster kommer ha en positiv effekt på kostnaderna på sikt.

- Regeringen har aviserat ett riktat statsbidrag på 13,0 mnkr som ska öka kvalitén inom äldreomsorgen.

- Det odefinierade kostnadsreduceringsbehovet som nämnden haft under 2020 är i 2021 års budget borttaget.

4.4 Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inventarier	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totalt	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Socialnämnden har tilldelats 1,0 mnkr i investeringsbudget för 2021. Planen är främst inköp av inventarier samt eventuellt mindre förändringar i förvaltningens förhyrda lokaler.

5 Internkontroll

Risk	Riskvärde
Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	
Risk för att regelverk gällande förhandsbedömning av orosanmälan ej efterlevs	
Risk för att ej verkställda beslut inte rapporteras korrekt	
Felaktiga uppgifter till utförandeenhet	
Följer ej lagar och regelverk - Då det gäller avslut av bistånd	
Följer ej lagar och regelverk - Då det gäller avslut av ärenden inom hemsjukvården	
Mål 6 - God service med gott bemötande	
Smitta sprids i verksamheten	
Kunskapsbrist i verksamheterna då det gäller basal hygien	
Bristfällig kunskap om informationssäkerhet	
Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi	
Ekonomiskt bistånd hamnar fel	

Färdigställa riktlinje Informationshantering i Socialtjänst och Hälso- och sjukvård. Låta förvaltningsledningen fatta beslut, för att sedan implementera, utbilda och följa upp riktlinjen. Bör vara klart till årsskiftet - beslut, implementering (utbildning) samt uppföljning.

I samband med införande av ett nytt verksamhetssystem bör beslut fattas om vilka utbetalningsrutiner och systembehörigheter som ska gälla. För utbetalning av ekonomiskt bistånd.

Arbeta med att korrekta formulerade uppdrag till Korttidsenheten ges i större utsträckning (så att det inte är kopior på hemtjänstuppdrag), kan ske vid tidsbrist hos biståndshandläggare kommer att följas.

Lyfta vikten av att avsluta och arkivera ärenden inom biståndsenheten och inom hemsjukvården.

Fortsatt utbilda och arbeta med basal hygien.

Internkontroll Plan 2021

Nya punkter:

1. Korrekt formulerade uppdrag till Korttidsenheten (så att det inte är kopior på hemtjänstuppdrag), kan ske vid tidsbrist hos handläggare, – stickkontroll av verksamhetsutvecklare, process finns. Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd. Risk: att otydligt uppdrag till utförande enhet medför att brukare vid korttids inte får den omsorg som handläggaren bedömt. Enskild riskerar att få omsorg utifrån gammalt uppdrag som avser annan insats. Enligt Mål 5 ska välfärdstjänster ges av hög kvalitet och utifrån behov.
2. Avsluta ärenden och arkivera ärenden inom biståndsenheten- se att så sker (stickkontroll), process finns, kontroll av verksamhetsutvecklare. Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd. Risk: Följer ej lagar och regelverk. Enligt Socialtjänstlagen ska den vars insats upphört, få sitt ärende avslutat och ärendet ska arkiveras. Om det inte görs ser det ut som om förvaltningen har fler pågående ärenden än vad man i verkligheten har. Vidare följer man inte regelverket för avslutning av ärenden och arkivering.
3. Avsluta ärenden och arkivera ärenden inom hemsjukvården- Se att så sker (stickkontroll), process finns, kontroll av verksamhetsutvecklare. Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd. Risk: Enligt Förvaltningslagen och riktlinje för avgifter inom hemsjukvård, ska den vars insats upphört, få sitt ärende avslutat och ärendet ska arkiveras. Om det inte görs ser det ut som om förvaltningen har fler pågående ärenden än vad man i verkligheten har. Vidare följer man inte regelverket för avslutning av ärenden och arkivering. Om detta inte görs korrekt kommer avgifterna till medborgarna också bli felaktiga. Vilket kan leda till förtroendeskada.
4. Ej verkställda beslut – är resultaten säkra?, process finns, kontroll via verksamhetsstrateg. Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd. Orsak: Verkställighet fördelar uppdrag utan att kunna verkställa dem omgående (ser ut som om dom är verkställda). Risk: Att rapporterade ej verkställda beslut utgår från felaktigt underlag. Förvaltningen kan inte ge korrekt information till nämnd, KF och tillsynsmyndighet. Behov synliggörs inte. Rapport ur verksamhetssystem tas fram fyra gånger per år och jämförs med inlämnade uppgifter från enhetschefer.

Internkontroller som är kvar sedan 2020

1. Barn – orosanmälan – (kontroll av verksamhetsutvecklare). Mål 5: Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet. Risk: Enligt SOL 11 Kap, 1a§ ska beslut om att inleda utredning inom 14 dagar. Detta för att snabb bedömning av skyddsbehov av barn kan föreligga.
2. Felaktig utbetalning ek bis - (kontroll av ekonom). Mål 8: Välskött och stabil ekonomi. Risk: Ek bis kan betalas ut på olika sätt. I normalfallet betalas bistånd till banken kopplat till specifikt personnummer. I vissa fall anges kontonummer manuellt via handläggare. Vilket riskerar att felbetalningar kan ske.
3. Basal hygien – (kontroll av MAS) . Mål 6 God service. Risk: Spridande av smitta och sjukdom hos medborgare och personal.

4. Informationssäkerhet – (Kontroll av Verksamhetsstrateg – IT utveckling). Risk: Obehöriga får tillgång till verksamhetens system, vilket kan medföra negativ påverkan på enskilda rättigheter eller liv. Detta utifrån att känslig information om livsförhållanden röjs. Mål 6: God service och gott bemötande.

Om ungas inträde på arbetsmarknaden

Vi måste göra mer för att göra Härnösands ungdomar anställningsbara efter gymnasiet.

Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år i kommunen ska öka. Absolut behöver förbättras.

Sommaren 2020 tog kommunen ett viktigt steg i rätt riktning och erbjöd sommarskola för 20 gymnasieelever, det är en bra början och en betydelsefull hjälp för elever som annars riskerar att inte klara sina betyg och därmed få betydligt större svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Därför menar jag att detta är något vi ska fortsätta med och utveckla så att fler ungdomar får ta del av sommarskolan och att göra sig själva anställningsbara.

RESULTATUPPDRAG	MÅLNIVÅ 2019	RESULTAT 2019	RESULTAT 2018	BASLINJE 2017
Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år i kommunen ska öka.	78%	70,5%	82,4%	77,4%
Andelen kursdeltagare som slutfört en kurs i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå med godkänt betyg ska öka.	80%	80%	82%	77%
Andelen deltagare som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg, och är inskrivna i arbetsmarknadsåtgärd som börjar studera inom kommunal vuxenutbildning ska öka.	65%	53%	42%	60%

Figur 1: Urklipp Årsredovisning 2019, Härnösands Kommun

Vår kommun erbjuder också ungdomar i åldrarna 19-16, alltså gymnasieelever, sommarjobb (feriearbete), som "kommunalt garantijobb". Det är något som ger många ungdomar sitt första jobb och därmed inträde till arbetsmarknaden, vilket är bra. Motkravet för att få ett sommarjobb hos kommunen eller någon av kommunens samarbetspartners är att skicka en intresseanmälan om att en vill jobba. Min mening är att kommunen bör ställa högre krav på ungdomarna för att få tillgång till dessa jobb.

Meningen med konceptet om sommarjobb hos kommunen bör vara att unga ska lära sig vad ett arbete innebär och om hur arbetsmarknaden fungerar, därför kan vi göra mer för att också få ut mer av detta än vad vi gör idag. Visst lär sig ungdomarna om vad ett jobb innebär även med dagens koncept, men att utöka kravbilden med exempelvis att skicka in ett CV och/eller att gå på en arbetsintervju vore rimligt och är en mycket bra övning för ungdomarna.

Jag föreslår också att ungdomarna som får tillgång till jobben ska ha godkända betyg i svenska, engelska och matematik. Det vi vet är att allt för få av våra gymnasieelever faktiskt går ut skolan med en examen, att därför först och främst se till att eleverna klarar skolan innan vi lovar arbete är ansvarsfullt och ett tydligt sätt att förklara för ungdomarna hur arbetsmarknaden faktiskt fungerar. För de ungdomar som ej klarar betygen måste sommarskola erbjudas och genomföras innan de kan få ett arbete via kommunen. Troligtvis kommer det, trots dessa insatser, att finnas personer med särskilda svårigheter att nå målen i svenska, engelska och/eller matematik, därför ska vi möjliggöra för dessa att kombinera sommarskola med sommarjobb.

Detta kommer sammantaget göra att vi går från en kravlös sommarjobbsgaranti till att istället stötta våra ungdomar till sådant som långsiktigt ökar deras chanser på arbetsmarknaden; gymnasieexamen, CV och egna arbetslivserfarenheter.

Därför föreslår jag fullmäktige att besluta

- Att från och med sommaren 2021 årligen erbjuda sommarskola för alla elever på Härnösands Gymnasium som saknar fullständiga betyg, samt
- Att utreda hur vi, inom budgetram, kan öka kraven för gymnasieungdomarnas tillgång till kommunens sommarjobb med exempelvis inlämnat CV, anställningsintervju, och/eller godkända betyg i svenska, matematik och engelska.

Ida Skogström, kommunfullmäktigeledamot